

Jaarstukken 2016

Gemeentehuis

Singelpark 1

3984 NC Odijk

Postbus 5

3980 CA Bunnik

Telefoon (030) 659 48 48

Fax (030) 657 03 85

Website <http://www.bunnik.nl/>

E-mail info@bunnik.nl

Inhoud

Inleiding	4
Jaarverslag	6
De Programma's	12
Dienstverlening en Organisatie	13
Programma: 1. Bestuur en Organisatie	14
Programma: 2. Dienstverlening	19
Programma: 3. Algemene Dekkingsmiddelen	22
Fysiek domein	25
Programma: 4. Veiligheid	26
Programma: 5. Openbare ruimte	29
Programma: 6. Bouwen, wonen & ondernemen	35
Sociaal domein	42
Programma: 7. Maatschappelijke Ontwikkelingen	43
Programma: 8. Algemene Ondersteuning	48
Programma: 9. Maatwerkvoorziening	51
Paragrafen	54
1. Bedrijfsvoering	55
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	58
3. Lokale lasten en heffingen	63
4. Verbonden partijen	66
5. Kapitaalgoederen	79
6. Financiering	81
7. Grondbeleid	82
Jaarrekening	84
Balans	86
Toelichting op de Balans	90
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar ...	105
Wet normering topfunctionarissen (WNT)	108
Incidentele Baten en lasten	110
Single information, single audit	112
Overige gegevens	116
Vaststelling	117
Restantkredieten	118
Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	122

Inleiding

Aanbieding

Hierbij worden de Jaarstukken over het jaar 2016 aangeboden. Voor de gemeente Bunnik was 2016 een jaar waarin belangrijke en ingewikkelde processen zijn afgerond en belangrijke besluiten zijn genomen.

Hieronder staan enkele speerpunten voor 2016:

Participatiesamenleving

Maatschappelijke initiatieven / sport / buurtsportcoaches

Gedurende 2016 zijn diverse activiteiten uitgevoerd om lokale initiatieven te stimuleren en te ondersteunen. Voorbeelden zijn het faciliteren van de activiteiten van Bruisend Bunnik, Krachtig Krommerijn en de Huiskamer van Odijk. Deze drie organisaties hebben het doel het bevorderen van eigen kracht, informele hulp en sociale samenhang voor inwoners van de diverse woonkernen voor ogen.

In 2016 heeft de gemeente financieel bijgedragen aan het burgerinitiatief Bunnik Beweegt, dat drie buurtsportcoaches aangesteld zijn. De activiteiten van de buurtsportcoaches zijn gericht op het stimuleren van bewegen en sport voor jongeren en ouderen en op het ondersteunen van verenigingen.

Tenslotte is de herijking van het gemeentelijke subsidiebeleid afgerond en is in een interactief proces met lokale partners gewerkt aan een nieuwe sport- en bewegvisie. Deze laatste wordt in 2017 voorgelegd aan de gemeenteraad.

Verbinden

Doorontwikkeling BMW

In het kader van de doorontwikkeling van de Bunniks Manier van Werken met betrekking tot het outreachend, meer op locatie mobiel kunnen werken, is er in 2016 gestart met een pilot. Deze pilot loopt door in 2017 en moet bijdragen aan de inzet van de juiste mobiele apparatuur aan te schaffen in 2017 om toegang tot de nodige informatie te krijgen.

Naast deze pilot is er een traject opgestart m.b.t. tot de ontwikkeling van een privacy werkplek en het toepassen van zit / sta werkplekken.

Duurzaamheid

Verbinding Provincialeweg

Het aanleggen van de verlengde Baan van Fectio, inclusief de spoortunnels, is in 2016 afgerond. Door deze aanleg is de doorgaande functie voor de Provincialeweg door Bunnik komen te vervallen. In 2016 is gezocht naar ondersteuning om het afwaarderen en omvormen van de Provincialeweg (de traverse) in een project op te gaan pakken. Omdat het gaat over meer dan alleen de weg, en ook gaat over de stedenbouwkundige inrichting van het gebied is bij de gemeente Utrecht gevraagd om ondersteuning. De beoogde ondersteuning is niet rondgekomen. Mede door het tijdsverloop hiervan is het niet gelukt het project Traverse Bunnik in 2016 op te starten.

Het Burgje

In het voorjaar van 2016 is de aanbestedingsprocedure voor de woningbouw rondom de locatie Het Burgje afgerond. Nijhuis/Explorius heeft voor de locatie een kwalitatief hoogwaardige, duurzame en toekomstbestendige invulling gemaakt. Momenteel loopt de bestemmingsplanprocedure voor dit project.

Omgevingsvisie

Ter voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet is met de gemeenten Houten en Wijk bij Duurstede een pilot gestart voor het buitengebied, de Omgevingsvisie Krommerijn. Aan de hand van diverse consultatierondes met de inwoners en bedrijven uit het gebied en met de drie colleges en gemeenteraden is een Omgevingsvisie opgesteld. Het betreft een integrale visie waarin ook de duurzaamheid een belangrijke aspect is. Als vervolg op de visie wordt een onderzoek uitgevoerd naar het off-grid van dit gebied.

Economie

Verbond van Bunnik

Wij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. We zetten ons actief in om werk te vinden voor mensen met een arbeidsbeperking dan wel om hun afstand tot de arbeidsmarkt flink te verkleinen. Dat spraken vertegenwoordigers van de Bunnikse ondernemersvereniging BHIK, BAM Groep, BOVAG, Postillion Hotels, Cofely Nederland, stichting Krachtig Krommerijn, het ROC Midden-Nederland, de Regionale Dienst voor Werk en Inkomen (RDWI) en de gemeente Bunnik af in het Verbond van

Bunnik. De resultaten van het Verbond zijn positief. In 2016 zijn allerlei acties ondernomen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan een baan te helpen. Daarbij zijn een aantal mensen met succes bemiddeld. Ook is een daling van het aantal bijstandsgerechtigde zichtbaar. Ook in 2017 en de daarop volgende jaren zullen de gemeente en haar verbondspartners zich inspinnen om mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen en volwaardig mee te laten draaien in de samenleving.

Samenwerking in Q4

De samenwerking van de ondernemersverenigingen van de vijf gemeenten rondom het Science Park binnen de Q4 is in 2016 voortgezet. De gemeenten hebben hierin een ondersteunende rol. Vanuit de aangesloten ondernemersverenigingen en de betrokken gemeenten is een discussie gaande welke richting dit samenwerkingsverband zou moeten hebben.

Science Park (USP)

In het kader van de Strategische Agenda is gekozen voor een nauwe aansluiting bij de ontwikkelingen op het Science Park. In de Uitvoeringsstrategie zal dit verder uitgewerkt worden welk vervolg dit zal kunnen krijgen.

Deregulering

Omgevingswet

Begin 2016 is door de Eerste Kamer de Omgevingswet vastgesteld. Deze wet brengt meer samenhang tussen alle regelingen die betrekking hebben op de leefomgeving en de ruimtelijke ordening. Naast de wet zijn er diverse uitvoeringsregelingen die de komende tijd nog vastgesteld moeten worden. De inwerkingtreding van de wet staat momenteel gepland voor 2019.

In 2016 is in Bunnik gestart met de implementatie van de nieuwe Omgevingswet door middel van het maken van een startnotitie. Eind 2016 is de gemeenteraad geïnformeerd over de Omgevingswet. De implementatie wordt in de komende jaren doorgezet.

Ontslakken

Het proces van vereenvoudiging van regels, ook wel *ontslakken* genoemd, is in 2015 in gang gezet naar aanleiding van de problematiek van onnodig belastende regelgeving voor de realisering van bouwprojecten. Het proces van deregulering gaat gestaag door, en strekt zich uit over alle regelgeving van de gemeente. Beleidsmedewerkers en juristen werken nauw samen met een gemeenschappelijke doelstelling: eenvoud, duidelijkheid en opportuniteit van regels. Een goed voorbeeld daarvan is de totstandkoming van nieuwe subsidieregels, in de vorm van een nieuwe subsidieverordening en subsidieregelingen, die per 1 januari 2017 in werking zijn getreden. Daaraan voorafgaand is begin 2016 een start gemaakt met het Bunnik aan zet fonds. Dit subsidiefonds is in het leven geroepen om nieuwe maatschappelijke initiatieven, met een steun in de rug, mogelijk te maken. Omdat de toenmalige beleidsregels daaraan in de weg stonden, zijn daarvoor de hoogst noodzakelijke beleidsregels vastgesteld.

Samenwerking (Bunnik in regio)

Wonen

In 2016 is gestart met het maken van een Visie op Wonen. Hierbij wordt breed ingestoken vanuit alle disciplines, zowel vanuit het fysieke domein als vanuit het sociale domein. Het opstellen van de visie is opgedeeld in verschillende fases, waarbij de gemeenteraad, inwoners en stakeholders op verschillende momenten zijn betrokken. In 2017 krijgt dit proces zijn vervolg en volgt definitieve besluitvorming.

Mobiliteit

In de zomerperiode van 2016 heeft Rijkswaterstaat kenbaar gemaakt akkoord te gaan met de oostelijke ontsluiting van Houten vanaf de Provincialeweg N421 direct op de A12. Dit besluit heeft geleid tot een hernieuwde intensieve samenwerking met de provincie over alle elementen die betrekking hebben op mobiliteit in het buitengebied. Dit betreft dus zowel het autoluw maken van het buitengebied, de ontsluiting van Fort bij Vechten, een fietspad langs de N410, de fietsbrug over de A12 en de omlegging van de N229. Deze discussie zal in 2017 worden afgerond.

Duurzaamheid

Afgelopen jaar is uitgebreid gesproken met allerlei partners in de samenleving, inwoners en bedrijven, en met regiopartners over het aspect duurzaamheid in al zijn geledingen. Hierbij is de gemeenteraad geregeld geïnformeerd over de stand van zaken van het duurzaamheidsprogramma. In december is de gemeenteraad uitgebreid bijgepraat over het plan van zonne-energie.

Jaarverslag

Het jaarverslag

Deze Jaarstukken bestaan enerzijds uit het jaarverslag (de tekstuele verantwoording) en anderzijds de financiële verantwoording zoals balans, rekening van baten en lasten, paragrafen en toelichtende staten over het afgelopen begrotingsjaar. Naast de verantwoording over het jaar 2016 wordt op enkele onderdelen ingegaan op de huidige (economische) situatie en verwachtingen, zoals in de paragraaf Grondbeleid.

Indeling Jaarverslag

In het kader van de verantwoording wordt zoveel mogelijk antwoord gegeven op de volgende drie vragen:

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

De eerste twee onderdelen zijn te zien als het beleidsmatig jaarverslag. Het laatste onderdeel is de financiële verantwoording.

Per programma worden de actiepunten 2016 uit de collegeagenda opgenoemd. Daarna wordt ingegaan op de acties die zijn ondernomen om dat beleid uit te voeren. Vervolgens worden overige beleidsontwikkelingen uit 2016 vermeld.

Tenslotte wordt een overzicht gegeven van de bij de begroting geraamde bedragen en de werkelijke lasten en baten. Bij afwijkingen groter dan € 25.000 op productniveau tussen de raming en de werkelijke lasten/baten wordt in hoofdlijnen een toelichting gegeven hoe die afwijking is ontstaan.

In de kolom "begroting na wijziging" zijn de begrotingscijfers vermeld inclusief de 1^e en 2^e Bestuursrapportage en enkele begrotingswijzigingen die voortvloeiden uit afzonderlijke besluiten van de gemeenteraad.

Naast bovenstaande verantwoording is een aantal paragrafen voorgeschreven, te weten:

- a. Bedrijfsvoering
- b. Weerstandsvermogen
- c. Lokale lasten en heffingen
- d. Verbonden partijen
- e. Kapitaalgoederen
- f. Financiering
- g. Grondbeleid

Financieel resultaat

Het financieel resultaat van de jaarrekening bedraagt € 690.700 positief. Dit is inclusief verliesnemingen voor het MOB complex van € 203.100 en voor het scholeneiland Bunnik van € 120.500. Dit betekent dat de normale bedrijfsvoering sluit met een positief resultaat van € 1.014.300 inclusief stortingen en onttrekkingen aan reserves (d.w.z. resultaat na bestemming).

Analyse van het financieel resultaat in hoofdlijnen

In de analyseparagraaf worden de belangrijkste oorzaken die leiden tot het positieve resultaat van € 690.700 aangegeven. De belangrijkste oorzaken > €25.000 worden vermeld. Deze zijn incidenteel van aard.

De belangrijkste oorzaken van het resultaat zijn:

progr.	Verklaring resultaat :		V/N	I/S
1	Voorziening wethouder pensioenen	€	-195.300 N	I
1	Communicatie	€	26.300 V	I
1	Basisregistratie personen	€	71.000 V	I
2	Website	€	27.100 V	I
2	Huwelijken	€	-32.000 N	I
2	Leges omgevingsvergunningen	€	-126.300 N	I
3	Individueel keuze budget	€	-164.300 N	I
3	OZB	€	-56.200 N	I
3	Vrijval reserve reiniging	€	104.100 V	I
3	Vrijval voorzieningen afgesloten projecten	€	221.100 V	I
5	Kapitaallasten A12/salto	€	59.600 V	I
5	Lagere kosten onderhoud verkeer	€	39.900 V	I
5	Lagere kosten openbare verlichting	€	100.000 V	I
6	Bijdragen onderhoud speelvoorzieningen	€	26.300 V	I
6	Voordeel afval	€	120.500 V	I
7	Opbrengsten MFA	€	-32.600 N	I
7	Bezuiniging decentralisatie buitenonderhoud	€	-90.600 N	I
8	Preventie Jeugd	€	25.000 V	I
8	Maatschappelijk werk	€	26.300 V	I
9	Inkomensafhankelijke bijdrage WMO	€	40.900 V	I
9	Maatschappelijke begeleiding statushouders	€	62.000 V	I
div	budgetoverhevelingen	€	517.300 V	I
	Overig	€	244.200 V	I
	Saldo jaarrekening normale bedrijfsvoering	€	1.014.300 V	I
	Verliesneming MOB complex en scholeneiland Bunnik	€	-323.600 N	I
	Resultaat rekening 2016	€	690.700 V	I

Toelichtingen belangrijkste oorzaken resultaat > €50.000

Voorziening wethouders pensioenen € 195.300 nadelig

De voorziening pensioenen wethouders is naar aanleiding van de nieuwe berekeningen bijgesteld. In verband met de lagere rente is de voorziening bijgeraamd om aan de verplichtingen te voldoen. Met een lagere rente is een hogere inzet nodig om tot het eindkapitaal te komen.

Basisregistratie personen € 71.000 voordelig

Op basisregistratie personen is een voordeel doordat de BAG- audit is komen te vervallen. Daarnaast is zijn de budgetten voor de bijhouding van de Grootchalige Kaart Nederland (GBKN) vanwege de overgang naar de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) niet allemaal aangesproken. Voor de bijhouding van de GBKN zijn bijna geen kosten gemaakt in 2016. Anderzijds heeft de succesvolle aansluiting van Bunnik op de BGT geresulteerd in diverse vergoedingen van het Kadaster, Hoogheemraadschap Stichtse Rijlanden en het Ministerie van Economische Zaken. Daarnaast zijn de kapitaallasten lager doordat kredieten nog niet zijn afgerond. Totaal een voordeel van 71.400.

Leges omgevingsvergunningen € 126.300 nadelig

In de raming 2016 is rekening gehouden met leges voor twee grotere ontwikkelingen. Deze leges zijn echter al in 2015 ontvangen. Daardoor vallen de opbrengsten voor 2016 per saldo lager uit.

Individueel keuze budget (IKB)/vakantiegeld 2016 € 164.300 nadelig

Met betrekking tot het IKB dat in 2017 is ingevoerd, is een verplichting opgenomen van € 164.300. Dit is voor het vakantiegeld dat in 2016 is opgebouwd en in 2017 uitbetaald gaat worden. Het gaat hier om een eenmalige financieel technische wijziging. Vanaf 2017 wordt het vakantiegeld in het betreffende boekjaar uitbetaald.

OZB € 56.200 nadelig

Er is een nadeel op de OZB van € 56.200. Dit betreft een nadeel op niet-woningen. Het nadeel op de niet-woningen heeft te maken met de leegstand waar in de begroting geen rekening mee gehouden wordt.

Vrijval reserve reiniging € 104.100 voordelig

De reserve reiniging heeft conform de nota financieel beleid een maximum van € 150.000. Dit maximum is bereikt dus kan er € 104.100 vrijvallen ten gunste van het resultaat.

Vrijval voorziening afgesloten projecten € 221.100 voordelig

De werkzaamheden van diverse projecten zijn nu helemaal afgerond, waardoor de voorzieningen kunnen vrijvallen. Het gaat om de voorzieningen Anne Frank, Churchill, Rijneiland en Scholeneiland Odijk. Dit is een voordeel van € 221.100.

Kapitaallasten A12 € 59.600 voordelig

De verkeersprojecten A12/salto zijn nog in uitvoering. Daardoor zijn de begrote afschrijvingen niet geboekt en waren de rentelasten lager dan begroot.

Lagere kosten openbare verlichting € 100.000 voordelig

In 2016 is alleen kapotte verlichting vervangen. In verband met de afloop van Citytec waren er verder geen kosten van beheer of onderhoud. Het totale voordeel bedraagt €165.000 (zie programma 5) waarvan € 65.000 wordt overgeheveld (zie toelichting budgetoverhevelingen)

Afval € 120.500 voordelig

Op het product afval is er een voordeel van € 224.600 (zie programma 6). Hiervan is € 104.100 gestort in de reserve reiniging (zie programma 3). Het netto-voordeel bedraagt € 120.500.

Bezuiniging decentralisatie buitenonderhoud scholen € 90.600 nadelig

De bezuiniging op decentralisatie buitenonderhoud is niet gerealiseerd. Naar aanleiding van het besluit van het Rijk, dat gemeenten niet meer verantwoordelijk zijn voor het buitenonderhoud van de scholen, is in de begroting gekozen een stelpost op te nemen van het berekende tekort. In 2016 is er duidelijkheid gekomen over de verantwoordelijkheden en kan de stelpost worden afgebouwd, c.q. is inzichtelijk geworden wat de financiële consequenties zijn van deze overheveling. Vanaf 2017 wordt deze bezuiniging (gedeeltelijk) gerealiseerd.

Maatschappelijke begeleiding statushouders € 62.000 voordelig

Door een andere opvatting van de effecten septembercirculaire omtrent de statushouders is bij de tweede bestuursrapportage € 47.000 te veel budget opgenomen. Daarnaast is in overleg met scholen geld (€ 15.000) gereserveerd voor een taalklas maar gezien het geringe aantal kinderen van statushouders is van dit geld geen gebruik gemaakt.

Budgetoverhevelingen € 517.300 voordelig

Bij budgetoverheveling gaat het om budgetten die de gemeenteraad in 2016 heeft gevoteerd voor de uitvoering van activiteiten in 2016. Deze activiteiten zijn nog niet of niet volledig uitgevoerd in 2016 en daardoor resteren nog bepaalde budgetten. Om tot volledige uitvoering van deze activiteiten te komen, zijn de resterende budgetten wel nodig in 2017. In 2016 is het een voordeel. Bij de resultaatbestemming zal gevraagd worden deze bedragen in de reserve budgetoverhevelingen te storten zodat in 2017 geld hiervoor beschikbaar is.

Overige verschillen

Voor de overige toelichtingen wordt verwezen naar de betreffende programma's.

Grondexploitaties/Verliesneming MOB complex en scholeneiland Bunnik

Op basis van bijgestelde grondexploitatie berekeningen voor het MOB complex en het scholeneiland Bunnik is een verlies genomen van € 323.600. In het kader van het afronden van het bouwrijp maken van de gronden van het MOB complex blijkt dat de watercompensatie duurder uitvalt dan vooraf berekend. Hierdoor ontstaat er een tekort op de grondexploitatie. Met betrekking tot scholeneiland Bunnik is een verlies genomen in verband met het bijstellen van het plan (kleiner gezondheidscentrum, parkeerplaatsen en groen).

Resultaat voor en na bestemming

Bij de bepaling van het rekeningresultaat wordt onderscheid gemaakt tussen het rekeningresultaat voor en na bestemming. Bij het resultaat vóór bestemming worden alle mutaties in bestemmingsreserves die van invloed zijn geëlimineerd. Bij het resultaat na bestemming wordt wel rekening gehouden met die mutaties. Voor bestemming komt het saldo op € 1.611.900 nadelig. De exploitatierekening sluit na bestemming met een voordelig saldo van € 690.700 (zie recapitulatie baten en lasten). Hieronder is het verschil van € 2.302.600 toegelicht

Mutaties reserves verwerkt in het rekeningresultaat 2016 (x €1.000):

<i>Algemene reserves</i>		
Toevoegingen aan algemene reserves	2.139,2	
Onttrekkingen aan algemene reserves	2.404,7	-265,5
<i>Bestemmingsreserves</i>		
Toevoegingen aan bestemmingsreserves	643,5	
Onttrekkingen aan bestemmingsreserves	2.680,6	-2.037,1
Totaal:		-2.302,6

Budgetoverheveling 2016 naar 2017

Allereerst dient de gemeenteraad nog formeel in te stemmen met de overheveling van budgetten 2016 naar 2017. Deze overhevelingen zijn al in het resultaat verwerkt. Bij overheveling gaat het om budgetten die de gemeenteraad in 2016 heeft gevoteerd voor de uitvoering van activiteiten. Deze activiteiten zijn nog niet of niet volledig uitgevoerd en daardoor resteren nog bepaalde budgetten. Om tot volledige uitvoering van deze activiteiten te komen, zijn de resterende budgetten wel nodig. Hiervoor is toestemming van de gemeenteraad nodig. Het betreft de activiteiten/budgetten zoals in onderstaande tabel zijn aangegeven.

Overhevelingen incidenteel budget 2016 naar 2017	
Openbare verlichting aanbesteding	€ 65.000
Opleidingen	€ 36.400
Groot onderhoud MFA Kwartier en Kersentuin	€ 138.900
Omgevingswet	€ 100.000
Strategische agenda	€ 77.000
Inhuur personeel	€ 100.000
Totaal overhevelingen 2016	€ 517.300

Toelichting op de overhevelingen groter of gelijk aan € 15.000:

Onderhoud openbare verlichting

In 2017 zal samen met de gemeente de Bilt en Soest gestart worden met de voorbereiding van de grootschalige vervanging van de openbare verlichting. De aanbestedingsprocedure zal daartoe binnenkort starten. In het kader van de aanbesteding zullen de nodige kosten moeten worden gemaakt voor de bestekken van de aan te besteden werken en de procedure. Voorgesteld wordt een bedrag van € 65.000 over te hevelen naar 2017.

Opleidingen

In verband met vertrek medewerkers zijn diverse opleidingen niet gevolgd. Deze zullen in 2017 opgepakt gaan worden.

Groot onderhoud MFA Kwartier en Kersentuin

Ten aanzien van het onderhoud en beheer van de MFA's is er, in relatie tot de decentralisatie van de onderhoudsgelden voor schoolgebouwen, nog geen afronding hoe dit financieel en qua beheer vorm te geven. Dit vormt onderdeel van de totale discussie over het beheer en exploitatie van de MFA's. Er loopt een onderzoek naar het beheer, het onderhoud en de gebruiksmogelijkheden van de MFA de Kersentuin, als voorbeeld voor de harmonisering en een verbetering van het gebruik voor maatschappelijke doeleinden. De uitkomsten hiervan moeten leiden tot goede uitgangspunten voor beheer en kosten van de leegstaande lokalen en ruimtes. Samen met de drie beheerstichtingen wordt gewerkt aan een totaal plan. Om pragmatische redenen wordt voorgesteld de budgetten voor het groot onderhoud van MFA Kwartier en de Kersentuin over te hevelen naar 2017.

Omgevingswet

Het was de intentie om in 2016 een aanvang te maken met een nieuw structuurplan/visie ook wel een nieuwe Omgevingsvisie genoemd voor de gemeente. Voor deze visie wordt aansluiting gezocht bij de Strategische Agenda, waarin de gewenste externe ontwikkelingskoers van de gemeente in de nabije toekomst wordt bepaald. De totstandkoming van de Strategische Agenda heeft meer tijd gevergd dan aanvankelijk was voorzien. Verder is er voor gekozen om de Agenda te completeren met een uitvoeringsstrategie. Hieraan wordt in 2017 gewerkt. Vanwege de uitloop van de Strategische Agenda en de keuze voor de opstelling van een uitvoeringsdocument is de opstelling van een nieuw structuurplan/visie doorgeschoven naar 2017.

Strategische agenda

Voor de uitvoering van de Strategische Agenda is jaarlijks een stelpost van € 100.000 opgenomen in de begroting. In 2016 is bij de vaststelling van de 2e bestuursrapportage een (incidenteel) bedrag van € 15.000 beschikbaar gesteld voor de meerkosten van de totstandkoming van de Strategische Agenda. Daarvoor was een bedrag van € 30.000 beschikbaar, maar gaandeweg het proces werd het meer dan belangrijk gevonden om intensiever de samenleving, experts en regionale samenwerkingspartners te betrekken bij de Strategische Agenda. Daarmee werd heel veel input opgehaald die ook nodig was om tot uitvoering te komen. Dit proces heeft derhalve meer kosten met zich meegebracht. Het proces om tot een Uitvoeringsstrategie en –Agenda te komen is vanaf november 2016 opgestart en die kosten zijn ook ten laste gebracht van de stelpost. Resumerend is er een bedrag van € 77.000 over en voorgesteld wordt dit over te hevelen naar 2017. Op 9 maart 2017 heeft de raad unaniem een motie aangenomen waarin het college wordt verzocht om een actieve bijdrage te leveren voor het oplossen van een aantal regionale vraagstukken. Dit heeft de Uitvoeringsstrategie - waarmee we in 2016 een start hebben gemaakt - in een stroomversnelling gebracht. Het proces om te komen tot een uitvoeringsstrategie moet voor het eind van 2017 afgerond zijn. Om dit te kunnen realiseren hebben we tot eind 2017 externe expertise en capaciteit ingehuurd. Ook zal het budget gebruikt worden voor diensten van derden en het (laten) maken van producten die nodig zijn voor de uitvoeringsstrategie.

Inhuur personeel

Medio 2016 heeft de politieke besluitvorming over het project snippergroen plaatsgevonden. Als gevolg daarvan moeten voor mogelijke nieuwe verkopen snippergroen zowel de privaatrechtelijke als de publiekrechtelijke zaken gelijktijdig worden gerealiseerd. Dit betekent bijvoorbeeld dat voor een nieuwe verkoop gelijk een individuele wijziging van het bestemmingsplan moet plaatsvinden. Dit heeft financiële gevolgen. In dat kader zijn in de 2e Bestuursrapportage 2016 extra middelen beschikbaar gesteld voor het inhuren van extra personeel voor de privaatrechtelijke en publiekrechtelijke afwikkeling van het project snippergroen. Gevraagd wordt een deel van het budget over te hevelen naar 2017. De belangrijkste reden daartoe is dat het project snippergroen in verband met gerechtelijke procedures en de bestuurlijke ontwikkeling (vertrek portefeuillehouder) in 2016 is stil komen te liggen. Dit dossier zal in 2017 verder te hand worden genomen.

Voorstel bestemming financieel resultaat

Indien wordt ingestemd met voorstaande budgetoverheveling wordt voorgesteld het financieel resultaat als volgt te bestemmen: Een storting aan de reserve budgetoverhevelingen van € 517.300 te doen. Daarnaast een bedrag van € 173.400 toe te voegen aan de algemene reserve.

Ontwikkeling algemene reserve

De stand van de algemene reserve per 31 december 2016 bedraagt € 11,5 miljoen (exclusief de buffer ten behoeve van risico's van € 0,9 miljoen). Met de storting van het rekeningresultaat 2016 stijgt de algemene reserve met € 0,2 miljoen tot € 11,7 miljoen.

De Programma's

Dienstverlening en Organisatie

Programma: 1. Bestuur en Organisatie

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. Ontwikkelen van uitgangspunten van passende participatie.
2. Uitbreiden van de inzet van sociale media en webcare.
3. Profileren van Bunnik als het dorpse karakter van de stadsregio en de groene voortuin van de stad.
4. Ontwikkelen van een nieuwe, toekomstgerichte organisatievisie.
5. Ontwikkelen van de rol van de gemeente als partner in een netwerk.
6. Inzetten op de doorontwikkeling van maatschappelijke en politieke sensitiviteit van de organisatie.
7. Werken aan een faciliterende organisatie met faciliterende medewerkers.
8. Doorvoeren van de Bunnikse Manier van Werken in de organisatie.
9. Verbeteren van de informatievoorziening.
10. Streven naar een verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering.

Actiepunten 2016

2.1 De inzet van sociale media en webcare maakt kennisdeling makkelijker en zorgt dat de gemeente participeert in netwerken, signalen uit de samenleving kan opvangen en snel kan reageren op bepaalde vragen.

4.1 Inzetten op een verandering in houding: stimuleren van het denken in oplossingen en maximaal gebruiken van de regelruimte ("ja, mits").

5.1 Dwarsverbanden binnen de ambtelijke organisatie zoeken, om écht integraal te kunnen werken, maar ook buiten de organisatie met stakeholders als regiogemeenten, maatschappelijke organisaties en bedrijven.

6.1 Faciliteren wat kan; regisseren/samenwerken waar het (financieel) voordeel heeft; reguleren wat moet.

Uitvoering van collegeagenda

Organisatieontwikkeling (4.1 / 5.1 / 6.1)

Medio 2015 is een Organisationspectief 2021 opgesteld, waarin - met de kennis van dat moment - zo goed mogelijk is geschetst hoe de organisatie er in 2021 uit zou kunnen zien.

Het document gaat in op de verwachtingen omtrent omvang, inrichting en werkwijze van de gemeentelijke organisatie. In de bijbehorende veranderagenda 2016-2021 is duidelijk gemaakt welke stappen richting 2021 nodig zijn.

Het organisationspectief heeft niet de pretentie de organisatie in alle details te duiden en is zeker niet in beton gegoten.

Nadat op 1 oktober 2015 het Organisationspectief is gepresenteerd aan de medewerkers, is aan de Ondernemingsraad (OR) een reactie gevraagd. De OR heeft een eerste reactie gegeven en gevraagd om een convenant op te stellen. In een tweetal workshops met de medezeggenschapsorganen is een convenant vastgesteld. Daaropvolgend heeft het college het Organisationspectief 2021 vastgesteld en is aan de gemeenteraad verzocht om incidentele middelen beschikbaar te stellen voor de implementatie van de Veranderagenda 2016-2021. Eerst is in de vergadering van 23 juni 2016 dit budget beschikbaar gesteld. Na het zomerreces is gezocht naar een extern adviseur en zijn interne vacatures ingevuld, die in dit proces een belangrijke rol vervullen. In de tussentijd is er door (externe) ontwikkelingen een verschuiving van prioriteiten ontstaan. Dit zal worden meegenomen in het plan van aanpak.

Naast de structuur van de organisatie, wordt ook volop aandacht besteed aan de cultuur binnen de organisatie. Een 'inspiratiegroep' van enthousiaste medewerkers is vanaf 2015 aan de slag gegaan om bij het cultuurontwikkelingsproces te helpen. Zo wordt gebouwd aan een cultuur die extern gericht is, dynamisch, flexibel en wendbaar. Een cultuur die ondernemerschap, innovatief vermogen en creativiteit uitstraalt. Een cultuur waar vrijheid voor mensen, vertrouwen in mensen en in openheid samenwerken centraal staan. In 2016 heeft de aandacht gelegen op gedragingen die bij de kernwaarden horen. Op 21 juni 2016 is er een inspiratiesessie georganiseerd voor medewerkers en leden van het college en raad. Er waren twee doelstellingen, t.w. het vieren van successen en het laten ervaren van een andere werkvorm. Samen met een aantal externe partners/belanghebbenden (participatie) werd in korte tijd een scala aan creatieve oplossingen bedacht voor een aantal problemen. Er ontstond veel enthousiasme en inspiratie.

Communicatie (2.1)

De samenleving verwacht op het Internet steeds meer van de overheid. Om aan de (online) wensen, verwachtingen van inwoners en ondernemers tegemoet te kunnen komen, het Nieuwe Werken beter te faciliteren en de veranderagenda van college en management uit te voeren, hebben we vorig jaar onze website www.bunnik.nl en het intranet tegen het licht gehouden. Dit tot geleid tot verschillende verbeteringen en modernisering.

Zorg en ondersteuning hebben een eigen en duidelijk herkenbare plaats op onze website gekregen. Ook zijn alle voorbereidingen getroffen voor een zogeheten sociale kaart op onze website. Die helpt inwoners en professionals hun weg te vinden binnen de formele en informele zorg in onze gemeente en de regio. Verder is communicatie in 2016 begonnen de content (teksten) op de website opnieuw ordenen en te herschrijven om ze nog toegankelijker te maken. Ook is bekeken hoe de zoekfunctie geoptimaliseerd kan worden.

Daarnaast is communicatie in 2016 voortvarend begonnen met de invoering van een sociaal intranet. Dat is vooral gericht op het delen, reageren, samenwerken en borgen van kennis en ervaring binnen de gemeentelijke organisatie. Het is een belangrijk middel om het integraal werken te bevorderen en de organisatie communicatiever en wendbaarder te maken.

Tot slot heeft communicatie vorig jaar professionele video's laten maken. Voorbeelden daarvan zijn de producties rondom het nieuwbouwproject 'Buurtschappen van Odijk' en de algemene introductievideo 'Bunnik: kwaliteit in een gezonde, groene en slimme regio'. Online video is een onmisbare communicatiemiddel geworden in een samenleving die steeds meer beeldgericht is.

Steeds vaker organiseren zelfbewuste burgers zich en zwingelen projecten aan, (grotendeels) buiten de gemeente om. De gemeente Bunnik vindt dat een zeer positieve ontwikkeling en wil inwoners waar mogelijk de ruimte bieden om zelf ideeën vorm te geven. Soms hebben die initiatieven nog net een (laatste) zetje nodig om goed van de grond te komen. Via het Bunnik Aan Zet Fonds wil de gemeente projecten dat extra zetje geven en zo de ontwikkeling naar meer overheidsparticipatie aanjagen.

Het Bunnik Aan Zet Fonds is op 1 januari 2016 van start gegaan. De beoordeling van aanvragen werd buiten de gemeente bij een selectiecommissie geplaatst. Na publieke oproepen boden acht inwoners aan om vrijwillig zitting te nemen in deze commissie. Zij ontvingen vorig jaar direct negen aanvragen uit verschillende sectoren (cultuur, sociaal, energie, vluchtelingen). Van die aanvragen beoordeelde de commissie er vier positief en vier negatief. De behandeling van één aanvraag is doorgeschoven naar 2017.

BRU en U10 (5.1)

Sinds 1 januari 2016 is het BRU in liquidatie. Daarmee is een einde gekomen aan een periode van twintig jaar waarin het BRU een belangrijke rol speelde in de ontwikkeling van de stedelijke regio. Het BRU had nog een aantal lopende dossiers. Deze dossiers zijn in 2016 nagenoeg allemaal afgerond. Het enige dat nu nog resteert is het afronden van het boekjaar 2016. Dit gebeurt aan de hand van de jaarrekening 2016 wat tevens de liquidatierekening is. De liquidatierekening wordt op 10 mei 2017 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Daarmee zal de liquidatie een feit zijn en is het BRU definitief opgeheven.

De U10-samenwerking is een netwerksamenwerking zonder grote gemeenschappelijke regeling en centraal ambtelijk apparaat, waarbij de (gezamenlijke) inhoudelijke behoefte leidend is en niet de structuur. Zo kunnen thema's toegevoegd worden, maar ook afvallen. Ook het aantal deelnemers zal per thema verschillen. De gemeente Utrecht vervult, als grootste gemeente, een actieve voortrekkersrol. De U10 heeft in 2016 verder vorm gekregen. Er is onder andere een netwerk van U10 griffiers ontstaan. Zij vormen een belangrijke schakel om de raden beter in positie te brengen bij regionale vraagstukken. Met dit doel is in 2016 ook het Uberaad(t) ontstaan. Dit zijn thema-avonden waarin gemeenteraadsleden van alle UX gemeenten elkaar kunnen ontmoeten en over belangrijke regionale vraagstukken kunnen praten, vaak in aanwezigheid van collegeleden uit de U10 gemeenten. Het Uberaad(t) vindt vier keer per jaar plaats.

Ook is de website van de U10 in 2016 geheel vernieuwd, waardoor alle informatie eenvoudig is te raadplegen. Ook is de maandelijkse U10 nieuwsbrief ontwikkeld. Deze nieuwsbrief beschrijft welke activiteiten, ontwikkelingen of actualiteiten hebben plaatsgevonden binnen de U10.

Intensieve samenwerking met de stad Utrecht (5.1)

De stad Utrecht zoekt duidelijk de samenwerking met de omliggende gemeenten en pakt een leidende rol in de regionale samenwerking. Dat doet Utrecht niet alleen in de U10, maar ook middels Agenda Stad # Utrecht. Dat is de Utrechtse uitwerking van Agenda Stad, een initiatief van het rijk om de stedelijke regio's beter in positie te brengen richting rijk en Europa. Bij de totstandkoming van het Utrechtse verhaal (Agenda Stad # Utrecht) vroeg Utrecht de omliggende gemeenten om input, omdat ze zich op het standpunt stelt dat de stad niet ophoudt bij de stadsgrenzen. De gedachte is dat de kwaliteiten in de regio elkaar aanvullen. Zo kan Bunnik de voortuin van de stad Utrecht zijn; recreëren en wonen in een groene en ruimtelijke omgeving, op fietsafstand van de stad.

De gemeente Bunnik is aangehaakt bij Agenda Stad # Utrecht en zal bij de ontwikkeling betrokken blijven. Daarbij kijken we ook naar de samenhang met de Strategische Agenda en de gewenste rol in de regio.

Grip op Gemeenschappelijke Regelingen (5.1)

In 2016 is, samen met de raadswerkgroep Verbonden Partijen, verder gewerkt aan de verbetering van grip op Verbonden Partijen. Zo is onder meer de Kadernota Verbonden Partijen vastgesteld die duidelijkheid schept in rollen en verantwoordelijkheden in de sturing op Verbonden Partijen. Ook geeft deze Kadernota aan op welke wijze sturing en controle op Verbonden Partijen wordt ingericht en biedt het ruimte aan maatwerk. Hiermee is voor de komende jaren de basis gelegd om sturing op Verbonden Partijen te versterken.

Ook zijn in 2016 twee thema-avonden georganiseerd over de gemeenschappelijke regelingen. Tijdens deze avonden spreken contactambtenaren, bestuurders en raadsleden samen over de stand van zaken van de verschillende gemeenschappelijke regelingen en worden de eventuele majeure ontwikkelingen besproken. Deze werkvorm wordt ook in 2017 gecontinueerd.

Tot slot zijn in 2016 de rapporteurs en plaatsvervangende rapporteurs vanuit de raad benoemd.

In 2017 gaat de werkgroep aan de slag met zogenaamde driehoeksoverleggen (portefeuillehouder, raadsrapporteurs en contactambtenaar). Hierin kan op een laagdrempelige manier informatie uitgewisseld worden over de gemeenschappelijke regelingen. Ook dit moet de grip op Verbonden Partijen versterken.

Relevante beleidsontwikkelingen

Strategische Agenda

De strategische agenda is in 2016 tot stand gekomen in brede samenspraak met de samenleving. Onder meer via een bijeenkomst in de Landgoederij waar meer dan 130 inwoners hebben nagedacht over de toekomst van Bunnik. Ook hebben jongeren, maatschappelijke organisaties, experts en onze regiopartners een actieve bijdrage geleverd bij de totstandkoming van de strategische agenda. De raad heeft de strategische agenda unaniem vastgesteld in de zin dat het als referentiekader geldt voor het opstellen van een uitvoeringsagenda en de uitwerking daarvan in thematische beleidsstukken.

Na de vaststelling is een online publieksversie van de strategische agenda gemaakt. Ook is van de strategische agenda een mooie brochure gemaakt. Deze is bedoeld voor onze (nieuwe) inwoners, bezoekers en onze regiopartners. Eind 2016 is een start gemaakt met de uitvoeringsstrategie. Deze strategie moet de strategische agenda verder aanscherpen en moet nog meer focus brengen in welke richting we ons willen ontwikkelen. In 2017 gaan we de uitvoeringsstrategie samen met de gemeenteraad, het college, het management en de ambtelijke organisatie uitwerken en ter besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad.

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
Inwoners actief betrekken bij de vorming en de uitvoering van het beleid (evt uit elkaar halen)	Aantal projecten waarbij burgerparticipatie wordt toegepast (evt tov aantal beleidsdocumenten)	Van 12 in 2014 naar 15 à 25 in 2016-2018; In 2016 zijn er 16 projecten geweest.
Ruimte scheppen voor meer initiatieven vanuit de samenleving	Aantal voortgezette/afgeronde projecten waarbij overheidsparticipatie wordt toegepast tov opgestarte/ingediende initiatieven	Van 1 in 2015 naar 3 afgeronde initiatieven in 2016 en 6 in 2018. In 2016 zijn er 3 projecten geweest.
Ruimte scheppen voor meer initiatieven vanuit de samenleving	Aantal raadplegingen burgerpanel	In 2014 is het burgerpanel 0 keer geraadpleegd. Dit laten toenemen tot 3 per jaar. In 2016 is het burgerpanel 2 keer geraadpleegd.
Zelfstandige gemeente	% gemeenschappelijke regelingen met beleidsvrijheid (mogelijkheid pluspakket)	In 2016 is het aantal gemeenschappelijke regelingen met beleidsvrijheid 33%.

Wat heeft het gekost?

Programma 01	Bestuur en organisatie			
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	7.535,4	7.900,3	8.268,2	367,9-
- Gemeenteraad	229,3	229,3	237,9	8,7-
- College van B&W	400,5	472,5	752,2	279,7-
- Samenwerking	67,7	17,1	0,3	16,8
- Gegevensbeheer	414,1	414,1	336,6	77,5
- Bedrijfsvoering	6.423,8	6.767,3	6.941,2	173,9-
Baten	28,5	28,5	36,7	8,2-
- Gemeenteraad	-	-	-	-
- College van B&W	15,0	15,0	22,2	7,2-
- Samenwerking	-	-	-	-
- Gegevensbeheer	13,5	13,5	14,5	1,0-
- Bedrijfsvoering	-	-	-	-
Saldo lasten en baten	7.506,9-	7.871,8-	8.231,5-	359,7-

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (lasten)

College van B&W 279,7 Nadeel

De voorziening pensioenen wethouders is naar aanleiding van de nieuwe berekeningen bijgesteld. In verband met de lagere rente is de voorziening bijgeraamd om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Dit is een nadeel van € 195.000.

€ 195.000 N

De voorziening wachtgeld bestuurders is bijgesteld, dit wordt gedekt uit de bufferreserve zie ook programma 3.

€ 107.000 N

Met betrekking tot product communicatie is een voordeel van € 26.300. Dit heeft grotendeels te maken met het Bunnik aan Zet fonds waarbij niet alle aanvragen zijn gehonoreerd door de selectiecommissie.

€

26.300 V

Overig

€ 4.000 N

Totaal

€ 279.700 N

Gegevensbeheer 77,5 Voordeel

Op basisregistratie personen is een voordeel van € 34.000 doordat de BAG- audit is komen te vervallen. Daarnaast is zijn de budgetten voor de bijhouding van de Grootchalige Kaart Nederland (GBKN) vanwege de overgang naar de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) niet allemaal aangesproken. Voor de bijhouding van de GBKN zijn bijna geen kosten gemaakt in 2016. Anderzijds heeft de succesvolle aansluiting van Bunnik op de BGT geresulteerd in diverse vergoedingen van het Kadaster, Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden en het Ministerie van Economische Zaken. Daarnaast zijn de kapitaallasten lager doordat kredieten nog niet zijn afgerond, dit is een voordeel van € 37.400. Totaal een voordeel van 71.400.

€ 71.400 V

Overig

€ 6.100 V

Totaal

€ 77.500 V

Bedrijfsvoering 173,9 Nadeel

Bij de overdracht van de werkzaamheden van het cluster Technische Uitvoering aan Reiniging Midden Nederland is rekening gehouden met een besparing van rond € 94.500 op de overhead van de werf. Dit als stelpost geraamd. In de realisatie komt dit voordeel ten gunste van andere producten. Vandaar dat hier sprake is van een nadeel.

€ 94.500 N

Er is een voordeel op inhuur personeel, bij de 2^e bestuursrapportage is extra geld aangevraagd. Niet alle werkzaamheden zijn nog uitgevoerd waardoor dit wordt overgeheveld naar 2017 (zie ook inleiding budgetoverhevelingen). Daarnaast is er een voordeel op opleidingen. In verband met vertrek medewerkers zijn diverse opleidingen niet gevolgd. Deze zullen in 2017 opgepakt gaan worden.

€ 187.400 V

Er is € 266.800 extra afgeschreven op de oprichtingskosten van de RID Utrecht. Deze kosten waren in 2015 ten onrechte geactiveerd. Overeenkomstig het raadsbesluit bij de toetreding tot de RID wordt de extra afschrijving gedekt uit de reserve dekking kapitaallasten (zie programma 3).

€ 266.800 N

Totaal

€ 173.900 N

Programma: 2. Dienstverlening

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. Inzetten op verdere digitalisering van onze dienstverlening.
2. Zoeken naar andere, nieuwe manieren van fysieke dienstverlening.
3. Streven naar deregulering en versimpeling van regels waar nodig.

Actiepunten 2016

Uitvoering van collegeagenda

Relevante beleidsontwikkelingen

Handhavingsbeleid en verdere professionalisering

In 2016 is het Handhavingsbeleid geactualiseerd en vastgesteld, evenals het Uitvoeringsprogramma 2016. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke kwaliteitseisen op dit gebied, zoals dit ook in het kader van het Interbestuurlijk toezicht door de provincie Utrecht van de gemeente wordt verlangd. Daarnaast is in 2016 ook de VTH-verordening door het college en de raad vastgesteld. De vaststelling van de VTH-verordening betekent dat de gemeente op het gebied van de uitvoering van de Wabo-taken wensen te voldoen aan de wettelijke kwaliteitscriteria. Voor 2017 en verder wordt de beleids- en uitvoeringscyclus, zoals vastgelegd in de wettelijke kwaliteitscriteria, verder uitgewerkt om hieraan een nog betere invulling te geven, zodat onze uitvoeringsorganisatie verder geprofessionaliseerd kan worden. Hierbij zoeken wij waar mogelijk de samenwerking met de U10 gemeenten en onze handhavingspartners. Concreet betekent dit dat we in 2017 in ieder geval het jaarverslag 2016, het Uitvoeringsprogramma 2017 en het Vergunningenbeleid (al dan niet geïntegreerd met het Handhavingsbeleid) in het college willen vaststellen en deze aan de raad ter informatie willen aanbieden.

Onderzoek uitbesteding VTH taken ODRU

In 2016 is het onderzoek naar de mogelijke uitbesteding van de VTH taken naar de ODRU afgerond. Vanuit het Organisatieperspectief 2021 was dit onderzoek de eerste stap in het organische proces van de veranderende organisatie naar 2021. Het college heeft besloten om op korte termijn niet over te gaan tot de uitbesteding van de VTH taken. Het college vindt namelijk dat voor de beslissing over deze uitbesteding mede bepalend is op welke wijze de invoering van de Omgevingswet gaat plaatsvinden en met welke gemeente Bunnik intensiever wil gaan samenwerken. Hierover bestond in 2016 nog onduidelijkheid. Bovendien hebben de huidige wijze van dienstverlening (contact dichtbij de inwoner) en de financiën (verwachte meerkosten) een belangrijke rol gespeeld in dit besluit.

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
Inzetten op verdere digitalisering van onze dienstverlening	Aantal verschillende digitale producten dat via een webformulier is af te handelen	Het aantal webformulieren laten toenemen van 39 in 2015 naar 51 in 2016; in 2016 zijn er werkelijk 50 webformulieren aangemaakt.
Klantgerichtheid	% binnen de servicenormen gestelde termijnen afgehandelde zaken (telefoon, brieven, e-mail, website)	Het percentage afgehandelde zaken binnen de servicenorm laten toenemen van 90% in 2015 naar 95% in 2017. In 2016 is het gemiddelde 87,5%. Dit is een daling ten opzichte van 2015.
Klantgerichtheid	Aantal klachten nav afgehandelde zaken	Het aantal ingediende en afgehandelde klachten in 2014 bedroeg 23. Het streven is dit aantal niet te laten stijgen. In 2016 zijn er 10 klachten ingediend, waarvan er 9 zijn afgehandeld.

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Belastingamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	De BghU is belast met de waardering van de onroerende zaken en de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen.

Wat heeft het gekost?

Programma 02		Dienstverlening		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	1.274,1	1.280,4	1.304,2	23,8-
- Klantcontact	62,2	62,2	35,1	27,1
- Burgerzaken	318,6	331,0	376,4	45,4-
- Vergunningverlening	855,6	849,4	851,4	2,0-
- Begraafplaats	37,8	37,8	41,4	3,6-
Baten	631,0	699,0	609,5	89,6
- Klantcontact	-	-	-	-
- Burgerzaken	265,6	273,6	298,3	24,7-
- Vergunningverlening	365,4	425,4	311,2	114,3
- Begraafplaats	-	-	-	-
Saldo lasten en baten	643,1-	581,3-	694,8-	113,4-

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen lasten

Klantcontact 27,1 Voordeel

Er is minder ingehuurd voor de website. Daarnaast is de doorontwikkeling digitaal zaken doen uitgesteld. In 2016 was voorzien om de webformulieren te verbeteren en eHerkenning aan te gaan bieden voor veilig online zakendoen. Dit is uitgesteld vanwege problemen met het systeem waarin dit ingericht moet worden.

	€	27.100	V
Totaal	€	27.100	V

Burgerzaken 45,4 Nadeel

Met betrekking tot de burgerlijke stand zijn meer uren gemaakt. Er zijn meer huwelijken afgesloten.

	€	38.800	N
Overig	€	6.600	N
Totaal	€	45.400	N

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen baten

Vergunningverlening 114,3 Nadeel

Dat er in 2016 minder leges zijn ontvangen dan begroot, kan worden verklaard door het feit dat er in de begroting rekening is gehouden met de legesontvangst voor een 2-tal grotere ontwikkelingen (Scholeneiland – 40 woningen en Landje van Kemp – 25 woningen). Deze leges zijn echter al in 2015 ontvangen. Daarom vallen de ontvangen leges per saldo in 2016 lager uit.

	€	126.200	N
Overig	€	11.900	V
Totaal	€	114.300	N

Programma: 3. Algemene Dekkingsmiddelen

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. Een gezonde financiële positie behouden: het gemeentelijk huishoudboekje moet op orde zijn.

Actiepunten 2016

1.1 We geven uitvoering aan het project Bunnikse Kwaliteit;

Uitvoering van collegeagenda

Voortgang bezuinigingsproject 'Bunnikse Kwaliteit' (1.1)

Voor 2016 en volgende jaren is de taakstelling van de 'Bunnikse Kwaliteit' in getal (€) gerealiseerd. Nog niet alle bezuinigingsvoorstellen zijn gerealiseerd of opgestart, maar door de realisatie van de taakstelling is hieraan geen prioriteit gegeven. Er is zelfs sprake van een positiever resultaat, maar dit wordt begrotingstechnisch niet ingezet. De taakstelling vanuit de samenwerking met betrekking tot de uitbesteding van de gemeentewerf naar Reiniging Midden Nederland (RMN) is namelijk nog niet daadwerkelijk gerealiseerd. Het oplopende financiële voordeel van deze samenwerking is nog de enige onzekere factor in het bezuinigingsproject 'Bunnikse Kwaliteit'.

Relevante beleidsontwikkelingen

De algemene dekkingsmiddelen worden niet als baten in de diverse programma's opgenomen. Inzicht in de algemene dekkingsmiddelen is echter essentieel en zullen hieronder beschreven worden.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

Betreffende de lokale heffingen gaat het om die heffingen waarvan de besteding niet gebonden is. Voorbeelden hiervan zijn de OZB, hondenbelasting en de toeristenbelasting. In de gemeente Bunnik wordt de opbrengst onroerende zaakbelasting verhoogd met inflatie. Voor 2016 is de inflatie bepaald op 0,0%. Daarnaast is rekening gehouden met een waardevermindering van 0,9% voor de woningen en een waardedaling van 4% voor de niet-woningen. Voor de overige lokale heffingen wordt verwezen naar de paragraaf lokale lasten en heffingen.

Voorbeelden van lokale heffingen waarvan de besteding wel gebonden is, zijn het rioolrecht en de afvalstoffenheffing. Deze heffingen worden op de desbetreffende programma's verantwoord.

Algemene Uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is berekend op basis van de decembercirculaire 2016. Daarnaast zijn er nog verrekeningen geweest van 2014 en 2015.

Dividend

De gemeente Bunnik heeft deelnemingen in Vitens en de Bank Nederlandse Gemeente (BNG). In 2016 is een bedrag van € 54.000 ontvangen.

Onvoorzien

In 2016 is een bedrag van € 16.000 van onvoorzien ingezet voor een verkennend onderzoek voor de aanleg breedband buitengebied.

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
Financieel gezonde positie	Ratio weerstandsvermogen	Minimaal 1,0 en streefwaarde 2,5 Ratio 2016 is 4,2
Structureel sluitende begroting; Realisatie Bunnikse Kwaliteit	% gerealiseerde bezuiniging	100% realisatie is gehaald
Geen stijging gemeentelijke belastingdruk (m.u.v. inflatiecorrectie)	Belastingdruk per inwoner	Stijging 0% (m.u.v. inflatiecorrectie)

Wat heeft het gekost?

Programma 03		Algemene dekkingsmiddelen		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	274,3	4.343,8	4.857,1	513,4-
- Saldo financieringsfunctie/ dividend*	6,8	6,8	5,9	0,9
- Lokale heffingen	148,0	148,0	159,5	11,5-
- Algemene uitkering	4,0	4,0	4,4	0,4-
- Overige algemene dekkingsmiddelen	115,5	4.185,0	4.687,3	502,3-
Baten	20.651,3	25.588,7	26.786,5	1.197,9-
- Saldo financieringsfunctie/ dividend*	564,6	488,0	586,0	98,0-
- Lokale heffingen	4.926,6	4.862,6	4.802,7	59,9
- Algemene uitkering	13.664,7	10.035,9	10.053,2	17,4-
- Overige algemene dekkingsmiddelen	1.495,3	10.202,1	11.344,6	1.142,5-
Saldo lasten en baten	20.377,0	21.244,9	21.929,4	684,5

* Onder de baten van 'Saldo financieringsfunctie/ dividend' is € 40.400 aan dividend opgenomen.

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (lasten)

Overige algemene dekkingsmiddelen 502,3 Nadeel

De stelpost strategische agenda is niet volledig ingezet in 2016; dit is een voordeel van € 85.000.

€ 85.000 V

Met betrekking tot het IKB (Individueel keuze budget) dat in 2017 is ingevoerd, is een verplichting opgenomen van € 164.300. Dit is voor het vakantiegeld dat in 2016 is opgebouwd en in 2017 uitbetaald gaat worden.

€ 164.300 N

Het positieve saldo van de stuurgroep kromme rijnlandschap en het positieve saldo op reinigingsrechten wordt in de egalisatiereserve gestort. Deze storting is een nadeel van € 114.100.

€ 114.100 N

Er is een financieel technische verschuiving van de voorzieningen onderhoud gebouwen en wegen naar de reserves onderhoud gebouwen en wegen. Dit naar aanleiding van de jaarrekening 2015 waar de voorzieningen omgezet moesten worden naar reserves. Deze stortingen naar de reserves zijn hier een nadeel van € 309.700.

€ 309.700 N

Tot slot is er een voordeel van € 58.200 wegens een lagere storting in de algemene reserve. Er zijn meer opbrengsten snippergroen (€ 34.600) die ten gunste komen van de algemene reserve. Hiertegenover staat een lagere vrijval van de reserve sociaal domein 2016 van € 54.300 aangezien er kosten zijn gemaakt in 2016. En is er een lagere bespaarde rente in de algemene reserve

gestort dan geraamd. Totaal is dit een voordeel van € 58.200	€	58.200	V
Overig	€	57.400	N
Totaal	€	502.300	N

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (baten)

Saldo financieringsfunctie/dividend 39,4 Voordeel

Het voordelig resultaat op financiering is hoger dan begroot. Dit komt onder andere door lagere toegerekende rente aan de algemene reserve.

Er is € 13.000 meer dividend binnengekomen van Vitens.

Overig	€	4.600	V
Totaal	€	39.400	V

Lokale heffingen 59,9, Nadeel

Er is een nadeel op de OZB van € 56.200. Dit betreft een nadeel op niet-woningen. Het nadeel op de niet-woningen heeft te maken met de leegstand waar in de begroting geen rekening mee gehouden wordt.

Overig	€	3.700	N
Totaal	€	59.900	N

Overige algemene dekkingsmiddelen 1.142,5 Voordeel

De werkzaamheden van diverse projecten zijn nu helemaal afgerond, waardoor de voorzieningen kunnen vrijvallen. Het gaat om de voorzieningen Anne Frank, Churchill, Rijneland en Scholeneiland Odijk. Dit is een voordeel van € 221.100.

De reserve reiniging zit op zijn maximum van € 150.000. Hierdoor valt een bedrag van € 104.100 vrij. Dit is een voordeel. Tevens is er een voordeel op de reserve omgevingsvergunningen doordat er een hogere onttrekking is gedaan dan geraamd (zie ook programma 2)(budgettair neutraal).

Lagere bespaarde rente (€ 38.900 N) op de reserves en voorzieningen. (zie ook lastenkant).

Er zijn extra kosten gemaakt voor wachtgeld personeel en bestuur. Deze kosten worden gedekt uit de bufferreserve. De onttrekking aan de bufferreserve bedraagt € 221.800. Dit is budgettair neutraal aangezien de kosten ook gemaakt zijn.

Er is een financieel technische verschuiving van de voorzieningen onderhoud gebouwen en wegen naar de reserves onderhoud gebouwen en wegen. Dit naar aanleiding van de jaarrekening 2015 waar de voorzieningen omgezet moesten worden naar reserves. Deze onttrekkingen uit de voorzieningen en reserves zijn hier een voordeel van € 309.700.

Tot slot is er een nadeel van € 67.300 wegens een lagere vrijval van bestemmingsreserves dan begroot. De vrijval van de reserve sociaal domein is € 54.300 lager dan begroot aangezien er kosten zijn gemaakt die uit deze reserve gedekt worden. Ook is er geen onttrekking van € 70.000 gedaan uit de reserve mobiliteit voor lokaal maatwerk 2016 omdat dit nog niet afgerond is. Daarnaast is er een vrijval van de reserve persoonsgebonden budgetten en onttrekking uit de reserve onderhoud gebouwen voor de Langstraat. Deze zijn budgettair neutraal aangezien er kosten tegenover staan. Totaal is dit een nadeel van € 67.300

Er is € 266.800 extra afgeschreven op de oprichtingskosten van de RID Utrecht. Deze kosten waren in 2015 ten onrechte geactiveerd. Overeenkomstig het raadsbesluit bij de toetreding tot de RID wordt de extra afschrijving gedekt uit de reserve dekking kapitaallasten (zie programma 1).

Overig	€	266.800	V
Totaal	€	47.100	V
Totaal	€	1.142.500	V

Fysiek domein

Programma: 4. Veiligheid

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. De organisatie van de crisisbeheersing verder vorm geven.
2. De (gemoderniseerde) brandweergarages overdragen aan de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).
3. De samenleving participatief betrekken bij veiligheid, waarbij de eigen verantwoordelijkheid gestimuleerd wordt.

Actiepunten 2016

- 1.1 Intensiveren van de samenwerking met de VRU en de gemeente Zeist om de crisisbeheersing verder te optimaliseren.
- 3.1 Promoten van de aansluiting van de inwoners van Bunnik op Burgernet.
- 3.2 Meer aandacht besteden aan preventie, vooral op het gebied van (auto)inbraken in Bunnik.
- 3.3 Actieve uitvoering van de drank en horecawet door middel van controles en preventie.
- 4.1 Actief samenwerken met de politie.
- 4.2 Actieve aansluiting bij regionale samenwerking om criminaliteit te voorkomen.

Uitvoering van collegeagenda

Samenwerking binnen de veiligheidsketen (1.1 / 4.1 en 4.2)

Afgelopen jaar is vanuit Bunnik een nieuwe Officier van Dienst-bevolkingszorg (OvD-bz) gestart binnen het team van 6 OvD's. Ook draaien de communicatie medewerkers van Zeist en Bunnik gezamenlijk het 24/7 crisis communicatiepiket. Afgelopen jaar heeft de Bunnikse OvD een grote inzet gehad in Zeist (woningbrand) en zijn de Zeister OvD-ers ingezet binnen Bunnik (onder andere het gaslek in Bunnik). De grote fluctuatie van personeel en vacatureruimte binnen Bunnik blijft een groot punt van zorg en aandacht. Dit heeft tot een plan voor herziening van de personele inrichting geleid wat momenteel uitgevoerd wordt.

De preventie maatregelen vanuit de gemeente rondom criminaliteit zijn in nauwe afstemming met de wijkagenten tot stand gekomen. De inzet van een digitale tekstkar, welke door de politie op de door hun bekende hotspots geplaatst wordt. Het samen tot stand brengen van de vuurwerkcampagne en de integrale aanpak van jeugdoverlast zijn daar voorbeelden van.

De tot stand komen van de beleidslijn art.13b Opiumwet, is een voorbeeld van de regionale samenwerking tegen de georganiseerde criminaliteit, waarin RIEC, politie, OM en gemeente samen hebben gewerkt om dit integraal beleid vorm te geven.

Veiligheid in de buurt (3.1 / 3.2 / 3.3)

Bij het schrijven van het jaarplan 2016 was de Whatsapp buurtpreventiegroep nog niet zo bekend. Na de motie in de gemeenteraad eind 2015 is dit in samenwerking met de politie en communicatie opgestart. Einde 2016 zijn er inmiddels 16 groepen actief en staan er nog 3 klaar om op te starten. Deze gebieden worden middels de bekende borden aangegeven.

Het spreekuur in de dorpskernen door de Wabo coördinator is in 2016 door ontwikkeld tot een integraal veiligheid spreekuur. Door samenwerking met de wijkagenten, woonconsulenten en het centrum voor elkaar kunnen inwoners niet enkel informatie halen tijdens het spreekuur. Maar is het spreekuur ook juist een plek waar inwoners hun zorgen kunnen brengen.

De controle rondom de Drank en horecawet zijn opgenomen in het integrale handhavingsplan van de gemeente Bunnik en zijn daarmee niet een los staan onderwerp geworden.

Bovengenoemde samenwerkingen hebben een positief effect gehad op de criminaliteitscijfers binnen de gemeente Bunnik. Zo is de totale schade rondom de jaarwisseling gedaald met 34% ten opzichte van vorig jaar (€ 3.025 in plaats van €4.600) en is de jaarwisseling als "gemoedelijk" ervaren door de hulpdiensten.

Ook de totale criminaliteit is gedaald van 630 naar 525 misdrijven. Per 1.000 inwoners is dat een daling van 43,0 naar 35,6. Dit betreft een procentuele daling van 17%. De regionale daling van criminaliteit betrof in 2016 6%.

Relevante beleidsontwikkelingen op bestaand beleid

De jaarlijkse bijdrage aan de VRU is onderhevig aan schommelingen wegens de herijkingen van de ijkpuntsscore vanuit het ministerie. De ingezette trend daar in tegen blijft hetzelfde. In 2018 en 2019 zal er een lichte stijging in de bijdrage zijn en vanaf 2020 zal de bijdrage dalen en uitkomen op rond de € 828.000. Daarmee zijn de ingezette bezuinigingen en efficiency effecten welke verwacht werden bij het samenvoegen van alle brandweerkorpsen tot een veiligheidsregio tot een goed resultaat gekomen.

Overdracht brandweerkazernes

Eind 2016 heeft het Algemeen Bestuur van de VRU, na een lang en grondig onderzoekstraject, besloten om af te zien van de overdracht van huisvesting. De verschillen in rekenmethodes, waardebeoordelingen en manieren van samenwerken waren niet samen te voegen tot één concreet gelijkloend voorstel. Derhalve is afgesproken om alle brandweerposten in eigendom en beheer van de gemeente te behouden. Met daarin een objectief criteria voor kwaliteit en onderhoud waar alle gemeenten zich aan verplicht hebben.

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
Bunnik wordt door de inwoners als een veilige gemeente beoordeeld	Tevredenheidscijfer van de inwoners over de veiligheid	Cijfer veiligheid van 7,6 in 2012 naar 8,0 in 2018; over 2016 zijn geen cijfers bekend.
Bunnik wordt door de inwoners als een veilige gemeente ervaren	Tevredenheidscijfer van de inwoners over de veiligheid	% inwoners dat zich veilig voelt, laten toenemen van 86,5% in 2012 naar 87,8% in 2018; over 2016 zijn geen cijfers bekend.
Bunnik is een veilige gemeente om te wonen	Aantal autoinbraken	Aantal autoinbraken laten afnemen van 107 in 2012 naar 75 in 2018; over 2016 is het aantal auto-inbraken 117.
Bunnik is een veilige gemeente om te wonen	Aantal woninginbraken	Aantal woninginbraken laten afnemen van 110 in 2012 naar 67 in 2018; over 2016 is het aantal woninginbraken 47.
Bunnik is een veilige gemeente om te wonen	Aantal woningen met veiligheidskeurmerk	Aantal woningen met Veiligheidskeurmerk van 1.189 in 2014 laten toenemen naar 1.300 in 2018. Per 31 december is dit aantal 1.234.
Bunnik is een veilige gemeente om te wonen	Aantal deelnemers Burger-net	Het aantal deelnemers aan Burgernet van 1753 in 2015 laten toenemen naar 2000 in 2018. Per 31 december is dit aantal 1.837.
Verhogen van de fysieke veiligheid	% uitrukken brandweer binnen wettelijke opkomsttijd	56% in 2014 binnen de wettelijke opkomsttijd toenemen 2014 naar 70% in 2018. Volgens metingen VRU (gemeentelijke rapportage) is dit 100%, volgens landelijke meettijden is het 70%.

Verhogen van de fysieke veiligheid	Aantal vrijwilligers brandweer	Aantal vrijwilligers in Bunnik 19 en in Werkhoven 24 in 2015. Streven is voor Bunnik 20 en voor Werkhoven 21 in 2018. In 2016 is het aantal vrijwilligers Bunnik 21 en Werkhoven 27.
------------------------------------	--------------------------------	--

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Ter uitvoering van de taken van de Wet op de Veiligheidsregio's (WVR). In deze wet en bijbehorende uitvoeringsbesluiten zijn de taken en bevoegdheden van de veiligheidsregio's neergelegd.

Wat heeft het gekost?

Programma 04		Veiligheid			
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Verschil (A) - (B) (x € 1.000)	
Lasten	934,6	957,1	967,7	10,6-	
- Beschermende maatregelen	38,9	46,4	57,2	10,8-	
- Brandweezorg	895,7	910,7	910,5	0,2	
Baten	4,6	4,6	4,7	0,1-	
- Beschermende maatregelen	-	-	-	-	
- Brandweezorg	4,6	4,6	4,7	0,1-	
Saldo lasten en baten	930,0-	952,5-	963,0-	10,5-	

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen lasten en baten

Geen verschillen groter dan € 25.000

Programma: 5. Openbare ruimte

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. Samenwerken met buurgemeenten, Provincie, BRU, partners uit de omgeving, inwoners en bedrijven aan een gezamenlijke visie op de inrichting van het buitengebied waarin invulling wordt gegeven aan termen als autoluw, fietsvriendelijk en bereikbaarheid (voor ondernemers en bewoners).
2. Duurzaam inzetten op verkeersveiligheid.
3. Verbeteren van de aansluiting van routes in het Openbaar Vervoer.
4. Verder werken aan verduurzaming van verkeer en vervoer.
5. De openbare ruimte minimaal op het huidige niveau houden.

Actiepunten 2016

- 1.1 Bijdragen aan de optimalisering van de ontwikkeling van de infrastructuur rond Vechten. Streven naar een verkeersveilige situatie door herinrichting van het kruispunt bij Vroeg, waarbij de recreatieve ontwikkeling van het gebied voorop staat. Vermindering van de verkeersdruk voor doorgaand verkeer en het terugbrengen van de maximum snelheid vormen een doelstelling.
- 1.2 Bijdragen aan een spoedige aanleg van de oostelijke ontsluiting van Houten op de A12 en onderzoeken welke kansen dit biedt voor een betere verkeersafwikkeling rond de N229, in relatie tot de ruimtelijke ontwikkelingen aan de westkant van Odijk.
- 1.3 In navolging op de gezamenlijke visie voor het buitengebied samenstellen van een maatregelenpakket om een autoluw, fietsvriendelijk en bereikbaar buitengebied te realiseren (bijvoorbeeld: verbetering van fietspaden, de aanleg van een carpoolplaats en de introductie van een spitsknip).
- 1.4 Verbeteren van de verbinding tussen Bunnik en het Utrechtse Science Park.
- 2.1 Het verbeteren van de verkeersveiligheid op kruispunten, met het kruispunt op de N229 bij Odijk als prioriteit.
- 2.2 Wegen binnen de bebouwde kommen zo veilig mogelijk inrichten; de Provincialeweg wordt na omlegging van de Baan van Fectio autoluw, met een maximumsnelheid van 30 km/u.
- 4.1 Zoeken naar creatieve manieren en pilots om oplaadpunten voor elektrisch autorijden te faciliteren.
- 5.1 Verkennen van nieuwe vormen van (passende) participatie in het onderhoud van de openbare ruimte, ook op bedrijventerreinen.
- 5.2 Het hondenpoepbeleid wordt geherintroduceerd.

Uitvoering van collegeagenda

Verkeersbeleid (1.1 / 1.3 / 2.2 / 4.1)

Bunnik wordt gekenmerkt door veel verkeer- en vervoersstromen. Het zoeken naar een goed evenwicht tussen mobiliteit en leefbaarheid, met name in het buitengebied, is dan ook essentieel. De verkeer- en vervoersstromen beperken zich niet tot de gemeente Bunnik maar raken ook alle buurgemeenten. In 2015 is als resultaat van de samenwerking tussen Houten, Bunnik, de Provincie Utrecht en betrokken burgers en bedrijven in het buitengebied, gekozen voor een directe aansluiting op de A12 voor het oostelijke verkeer van en naar Houten en in 2016 heeft Rijkswaterstaat hier groen licht voor gegeven.

Regionaal verkeer en vervoer (1.2 / 1.4 / 2.1)

In 2016 is door de Provincie, mede namens Bunnik en Houten, een gespecialiseerd bureau ingeschakeld om advies uit te brengen over een maatregelenpakket dat er toe moet leiden dat het buitengebied verkeersluw wordt. De verwachting is dat in de eerste helft van 2017 besluiten kunnen worden genomen over de concreet te nemen maatregelen.

Het betreft hier een gezamenlijk project omdat alle partijen in het buitengebied belangen hebben. Uitgangspunt hierin is het besluit en het akkoord van Rijkswaterstaat van een directe oostelijke aansluiting op de A12. Verder ligt er nog een relatie met de door de gemeenten Houten, Bunnik en Wijk bij Duurstede op te stellen omgevingsvisie. Op basis van die visie kan vervolgens uitwerking plaats vinden onder andere ten aanzien van de fietsbrug A12, de Parallelweg en de gewenste ontsluiting van Fort Vechten en de versterking van de (fiets)relatie met het Sciencepark.

Openbare ruimte (5.1 / 5.2)

Voor 2016 is aangegeven actief in te willen zetten op een bijdrage van bewoners in het beheer van de openbare ruimte. Participatie van burgers heeft naast budgettaire aspecten vooral voordelen op het gebied van de sociale cohesie en de betrokkenheid bij de woonomgeving.

In 2016 zijn in die lijn een aantal projecten uitgevoerd. Zowel de herinrichting van de Otselaan in Werkhoven, de Marskramersbaan in Bunnik en de ds. Van Haftenlaan in Odijk zijn daarvan mooie voorbeelden. Naar tevredenheid zijn deze projecten uitgevoerd.

Door een gebrek aan personele capaciteit was een heroriëntatie op prioriteiten nodig. Resultaat daarvan was dat onder andere de evaluatie van het KBOR niet meer in 2016 kon worden afgerond.

Relevante beleidsontwikkelingen

Wegenplan 2016-2020

Het wegenplan is in 2014 vernieuwd. Het wegenplan geeft zowel de kwalitatieve als financiële kaders voor het wegenonderhoud voor de komende jaren. Dit vormt de basis voor het jaarlijkse onderhoud aan de wegen in onze gemeente.

De afgelopen periode is daarom aan de wegen onderhoud gepleegd op de volgende gebieden:

Achterdijk, Marsdijk, Tureluurweg, aanbrengen slijtlagen, Zeisterweg/Singel, Vletweide, Kennedylaan, Oranjewijk gedeeltelijk, Stationsgebied Camminghalaan, Otselaan en Markramersbaan.

Samenwerking Water (WINNET)

In 2016 is opnieuw invulling gegeven aan de regionale samenwerking. Nadat regionaal beleid was afgestemd en opgesteld is in 2016 een aantal projecten gestart, op het gebied van assetmanagement, hemelwater en grondwater. In 2016 is een evaluatie van het samenwerkingsverband uitgevoerd en is mede op basis van deze resultaten, gewerkt aan een nieuwe samenwerkingsovereenkomst.

Deze zal in 2017 worden bekrachtigd en ondertekend door de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten en het HDSR. De samenwerking is gericht op het behalen van inhoudelijk en financieel voordeel. De samenwerking richt zich op beleid en uitvoering op het gebied van hemelwater, afvalwater en grondwater.

Vervangings- en investeringsprogramma Openbare Verlichting

Vanaf begin 2016 is het beheer en onderhoud van de openbare verlichting, na regionale aanbesteding, ondergebracht bij firma Ziut. Het proces over het afronden van het voorgaande contract voor beheer en onderhoud van de openbare verlichting bij CityTec is voortgezet. Inmiddels loopt er een proces bij de Rechtbank.

In 2016 is door de raad een krediet ter beschikking gesteld voor de noodzakelijke vervanging van masten en armaturen. De (Europese) aanbesteding en uitvoering van de vervanging zal in 2017 plaatsvinden.

Groenplan 2014-2019 vervangingsinvesteringen gemeentelijk groen

In 2014 is het Groenplan 2014-2019 opgesteld. Ook in 2016 is uitvoering gegeven aan de vervanging van openbaar groen en gemeentelijke bomen op basis van aanvullend beschikbaar gestelde krediet voor 4 jaar. In 2016 zijn in de Sint Nicolaaslaan, de Camminghalaan en de Dominee van Haftenlaan de bomen vervangen. Bij de Dominee van Haftenlaan heeft een combinatie van werkzaamheden van zowel vervangen van de bomen als de heesters plaats gevonden. Daarnaast zijn er op andere plaatsen in de dorpen een aantal heestervakken vernieuwd.

Het vaststellen van een visie op beheer van de openbare ruimte in combinatie met het bomenbestand

In 2016 is een bomenvisie opgesteld en een daarop gebaseerd beheerplan, met de mogelijk uit te voeren maatregelen. Op 27 oktober 2016 is de bomenvisie aan de gemeenteraad gepresenteerd. In de raadsvergadering bleek onvoldoende draagvlak om over de visie en de verordening besluiten te kunnen nemen. Naar aanleiding van de discussie is de gemeenteraad niet akkoord gegaan met het voorstel en heeft deze teruggegeven. Toegezegd is een groenvisie c.q. groenstructuurplan op te stellen, zodat er een duidelijk kader is. Dit proces wordt in 2017 weer opgepakt.

Participeren in de ontwikkeling van speelbos Nieuw Wulven

Het Speelbos Nieuw Wulven ligt voor een deel op Bunniks grondgebied en voor een deel op het grondgebied van de gemeente Houten. De ontwikkelingen voor dit gebied, het realiseren van een recreatieproject voor kinderen, is geïnitieerd door de gemeente Houten en Staatsbosbeheer, de eigenaar van de gronden. In het najaar is een presentatie gehouden over de concrete plannen. Daarbij is aangegeven dat het merendeel van de activiteiten, onder andere het realiseren van een horecagelegenheid, op Houtens grondgebied zal plaatsvinden. De plannen worden nu uitgewerkt in een planologisch kader. In 2017 zal dit in procedure komen.

Initiatieven bewoners

Door bewoners is er als extra investering in de openbare ruimte aan sponsoring een bedrag van € 55.000 bij elkaar gebracht. Dit bedrag is gebruikt voor de renovatie van speelplekken en voor de aankoop van bomen en planten. Mede door de bijdrage van de bewoners zijn enkele locaties naar een hoger niveau gebracht.

Herinrichting Provincialeweg door Bunnik (Traverse)

In de Kadernota is aangegeven dat in 2016 gestart zou worden met het opstellen van een plan van aanpak voor de herinrichting van de Provincialeweg in Bunnik. Dit vanwege de openstelling van de spoortunnel en het doortrekken van de Baan van Fectio, waardoor het doorgaande verkeer niet meer door het dorp, maar om het dorp heen kan.

Deze werkzaamheden zijn uitgesteld omdat het niet gelukt is tijdig een geschikte projectleider te vinden. Hierdoor is er nog geen voorbereidingskrediet gevraagd om het proces van de herinrichting echt op te pakken

Uitvoering verkeerstellingen

In 2016 zijn er naast de reguliere verkeerstellingen ook projectgerelateerde tellingen plaatsgevonden. De reguliere tellingen betroffen de driejaarlijkse tellingen om binnen de gemeente ontwikkelingen te volgen (intensiteit, snelheid, verdeling personen- vrachtverkeer) en om het Verkeersmodel Regio Utrecht (VRU-model) actueel te houden. Daarmee is voldaan aan de regionale afspraken.

De projectgerelateerde tellingen hadden betrekking op de evaluatie van de effecten doortrekken Baan van Fectio en het vastleggen van de huidige situatie Traverse Bunnik.

Tenslotte hebben in 2016 voor het eerst uitgebreide fietstellingen plaatsgevonden. Die vormen de basis voor het uitwerken van gemeentelijk en regionaal fietsbeleid.

Onkruidbestrijding

Sinds 31 maart 2016 is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen ter bestrijding van onkruid op de verhardingen in het openbare gebied bij wet verboden. In de kadernota van 2015 is hier rekening mee gehouden door het budget om onkruid op verhardingen te bestrijden te verhogen om deze werkzaamheden op een alternatieve bestrijdingswijze uit te kunnen voeren. De onkruidbestrijding vindt plaats op beeldkwaliteitsniveau B met de Wave methode. In 2018 wordt geëvalueerd of deze wijze van bestrijding afdoende en acceptabel is. Deze evaluatie zal samen met verbonden partij Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN) worden uitgevoerd.

Renovatie bruggen

Voor 2016 stonden twee bruggen in de planning om gerenoveerd te worden, te weten de Camminghabrug en Brug bij de Rijnseweg. De Camminghabrug is een belangrijke verbindingsbrug over de Kromme Rijn die het jaagpad onderling verbindt. Vele toeristen maken gebruik van dit pad om van Rhijnauwen richting het centrum van Bunnik te lopen. Vorig jaar heeft het Jaagpad bekendheid gekregen als het mooiste recreatieve wandelpad in de regio. De renovatie aan deze brug is uitgevoerd.

De brug bij de Rijnseweg is een oude gemetselde toogbrug die over de zijarm van de Kromme Rijn loopt. Van oudsher maakte deze brug deel uit van een oude verbindingsweg. Aan het brugdek zijn herstelwerkzaamheden uitgevoerd evenals aan het metselwerk.

Extra geld voor beheer openbare ruimte

Voor het onderhoud en zichtbaarheid van de openbare ruimte en om de winkelcentra te verfraaien zijn structureel extra middelen beschikbaar gesteld.

Dit is besteed aan:

- Het plaatsen van bakken voor geraniums (zomer) en winterhard plantmateriaal;
- het op verschillende locaties planten van bloembollen voor een mooie groene aanblik in het voorjaar;
- extra veegbeurten in de winkelcentra. Hierdoor is minder zwerfafval op straat waarneembaar dit in combinatie met de bereidheid van enkele lokale ondernemers om het zwerfafval op te willen ruimen;
- scheefstaande palen/borden in de winkelcentra worden sneller rechtgezet;
- het sneller vervangen van oude prullenbakken door gesloten prullenbakken, waardoor op termijn het rommelige aanblik van de buitenruimte zal afnemen;
- het verder uitbreiden van de interne bewegwijzering zodat toeristen en recreanten die met de trein komen sneller hun route kunnen vinden naar het centrum en het jaagpad. Tevens is de verwijzing naar de forten verder uitgebreid.

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
De openbare ruimte minimaal op het huidige niveau houden	Aantal meldingen over de openbare ruimte	Van 1097 meldingen in 2014 naar 750 in 2018. In 2016 zijn er bij RMN 229 meldingen over de openbare ruimte binnen gekomen.
Welbevinden van de inwoners van gemeente	Leefbaarheidscijfer	Het leefbaarheidscijfer van 7,8 in 2006 naar 8,0 in 2018. Het leefbaarheidscijfer over 2016 is 7,975 (afgerond 8).
Goed groenbeheer	Aantal gekapte bomen vs aantal geplante bomen excl. uitdunning	Kapvergunningen verleend: voor 44 bomen er zijn er 24 gekapt in 2014. Herplant van bomen: in 2014 zijn 109 nieuwe bomen geplant. 76 hiervan komen voor rekening van projecten. Geen streefwaarde. In 2016 zijn er 25 kapvergunningen afgegeven voor de kap van 95 bomen. Er zijn 236 bomen aangeplant (waarvan 81 bomen Natuurvriendelijke oevers HDSR).
Verkeersveiligheid bevorderen	Aantal ongevallen met persoonlijk letsel	Aantal ongevallen van 18 in 2010 naar 12 in 2018.
Verkeersveiligheid bevorderen	Aantal verkeersonveilige plaatsen/wegdelen (criterium minimaal 1 ongeval met persoonlijk letsel per jaar?)	Het aantal verkeersonveilige plaatsen/wegdelen halveren in 2018 t.o.v. 2013.
Verder werken aan verduurzaming van verkeer en vervoer	Aantal openbare elektrische oplaadpunten	Aantal openbare elektrische oplaadpunten van 8 in 2014 naar 16 in 2018. In 2016 zijn er 9 dubbele openbare laadpalen, waardoor er 18 laadpunten zijn.

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)	Basistaken die voorheen werden gedaan door het cluster Technische Uitvoering en een aantal additionele werkzaamheden, de afvalinzameling en het beheer van het recyclingstation.
Stuurgroep Kromme Rijnlandschap	Het bevorderen van 'stille recreatie' middels het creëren van een aantrekkelijk en karakteristiek landschap met extensieve recreatiemogelijkheden.
Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied (UHVKR)	Het realiseren en in stand houden van (open lucht)recreatiemogelijkheden en nieuwe recreatieprojecten op de Utrechtse Heuvelrug en in het Vallei- en Kromme Rijngebied.
Afvalverwijdering Utrecht (AVU)	Het behartigen van belangen van de Utrechtse gemeenten op het gebied van afvalbewerking en verwerking.

Wat heeft het gekost?

Programma 05		Openbare ruimte		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	2.820,6	3.210,9	2.985,6	225,4
- Wegen	1.233,0	1.413,9	1.313,6	100,3
- Verkeer	152,1	232,7	112,2	120,6
- Riolering	980,2	980,2	925,2	55,0
- Recreatie en landschap	78,1	73,1	65,7	7,4
- Openbaar groen	377,2	511,0	568,9	57,9-
Baten	1.211,0	1.211,0	1.205,3	5,7
- Wegen	24,0	6,0	6,8	0,8-
- Verkeer	-	18,0	18,3	0,3-
- Riolering	1.173,6	1.173,6	1.130,8	42,8
- Recreatie en landschap	13,4	13,4	19,8	6,4-
- Openbaar groen	0,0	0,0	29,6	29,6-
Saldo lasten en baten	1.609,6-	2.000,0-	1.780,2-	219,7

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen lasten

Wegen 100,3 Voordeel

Openbare verlichting: In 2016 is alleen kapotte verlichting vervangen. In verband met de afloop van Citytec waren er verder geen kosten van beheer of onderhoud. Vandaar het voordeel. Hiervan zal € 65.000 worden overgeheveld naar 2017.

€ 165.000 V

De verkeersprojecten A12/salto zijn nog in uitvoering. Daardoor zijn de begrote afschrijvingen niet geboekt en waren de rentelasten lager dan begroot.

€ 59.600 V

Kosten voor straatreiniging waren hoger met name door toepassen van andere werkwijze bij onkruidbestrijding (geen gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen). De lasten van het product Straatreiniging wegen voor 50% mee in de tariefbepaling voor de rioolrechten. De helft van dit nadeel is meegenomen in de storting in de voorziening egalisatie riolering. Deze mutatie is verwerkt op het product Riolerings.

42.900 N

In de Bunnikse kwaliteit is voor de overgang naar RMN een bezuiniging ingeboekt

90.000 N

van € 90.000. In de tweede Bestuursrapportage 2016 is deze bezuiniging als stelpost begroot op het product wegen. Dit voordeel is in diverse programma's gerealiseerd en dus niet op deze stelpost. Vandaar hier een nadeel. Het nadeel wordt gecompenseerd op andere begrotingsposten.

Overig	€	8.600	V
Totaal:	€	100.300	V

Verkeer 120,6 Voordeel

Het gemeentelijk aandeel in het project lokaal maatwerk 2016 van € 70.000 is nog niet gerealiseerd omdat het project in 2017 wordt afgerond. Dit zou worden gedekt uit de reserve mobiliteit. Ook deze onttrekking is niet gerealiseerd (zie programma 3). Per saldo dus budgettair neutraal.

Om uitvoeringstechnische redenen zijn diverse werkzaamheden doorgeschoven naar 2017.	€	70.000	V
Overig	€	39.900	V
Totaal:	€	10.700	V
	€	120.600	V

Rioleringen 55 Voordeel

In voorbereiding zijn een nieuw Basis Riolerings Plan (BRP) en een nieuw verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP). Daardoor zijn de in het oude Gemeentelijk Rioleringsplan voorziene investeringen niet uitgevoerd. Dit leidt tot lagere kapitaallasten dan geraamd.

BRP en vGRP komen gereed in 2017. Als gevolg hiervan is er in 2016 een voordeel op advies en onderzoek.	€	39.300	V
Het Reinigingsbedrijf Midden Nederland heeft in 2016 minder gewerkt aan de riolering dan vooraf geraamd. Dit kwam vooral door het ontbreken van capaciteit.	€	36.600	V
In plaats van een geraamde onttrekking uit de voorziening egalisatie kosten riolering is er een bedrag van €127.500 in deze voorziening gestort. De storting was niet geraamd.	€	80.300	V
Overig	€	127.500	N
Totaal:	€	26.300	V
	€	55.000	V

Openbaar groen 57,9 Nadeel

In 2016 zijn alle monumentale bomen gecontroleerd en de gemeentelijke bomen gesnoeid. Deze zijn ten laste van de onderhoudsbudgetten van groen gekomen. Daarnaast zijn niet activeerbare kosten (o.a. herstel bestratingskosten) ten laste van het onderhoudsbudget gebracht. Dit nadeel wordt gedeeltelijk gedekt via een bijdrage van Stichtse Rijnlanden van € 29.600.

Totaal:	€	57.900	N
	€	57.900	N

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen baten

Rioleringen 42,8 Nadeel

In de begroting 2016 is rekening gehouden met een geraamde onttrekking uit de voorziening egalisatie kosten riolering. In werkelijkheid vindt er een dotatie in de voorziening egalisatie kosten riolering plaats. Deze mutatie wordt verantwoord aan de lastenkant van dit product.

Overig	€	39.500	N
Totaal:	€	3.300	N
	€	42.800	N

Openbaar groen 29,6 Voordeel

In 2016 is een bijdrage ontvangen van Stichtse Rijnlanden voor aanplant van oevers. Deze bijdrage was niet geraamd.

Totaal:	€	29.600	V
	€	29.600	V

Programma: 6. Bouwen, wonen & ondernemen

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. Inzetten op een spoedige realisatie van Het Burgje, tegen maximale opbrengst en inspeland op de regionale woningbouwvraag.
2. Creëren van mogelijkheden tot woningbouw in de kernen door middel van inbreiding, na realisatie van het bedrijventerrein A12.
3. Het huidige Structuurplan, dat tot 2015 loopt, wordt vernieuwd.
4. Actualiseren van de Woonvisie.
5. Bevorderen van duurzaamheid door initiatieven vanuit de samenleving te faciliteren.
6. Zo snel mogelijk realiseren van het nieuwe bedrijventerrein langs de A12.
7. Participeren in en anticiperen op ontwikkelingen rondom het Utrecht Science Park.
8. Faciliteren van initiatieven van (lokale) ondernemers om het voorzieningenniveau van de Bunnikers op peil te houden.
9. Verruimen van de mogelijkheden voor recreatief (mede)gebruik van het buitengebied om een vitaal platteland te creëren.
10. Versterken van de positionering van de streek.

Actiepunten 2016

- 1.1 Werken aan een snelle uitvraag van en grondbod op Het Burgje.
- 1.2 Streven naar energieneutraal bouwen (in overleg met experts zoals NMU), waarbij ook andere alternatieven onderzocht worden.
- 1.3 Onderzoeken van de mogelijkheid om op de gronden ten westen van Odiijk zonnepanelen te plaatsen.
- 1.4 De overige (onbestemde) gronden ten westen van Odiijk worden verkocht.
- 2.1 Meedenken met initiatieven in particuliere woningbouw en deze faciliteren waar dat mogelijk is.
- 2.2 Waar mogelijk initiatieven ontplooiën voor woningbouw op inbreidings- en/of vrijkomende locaties.
- 2.3 Herzien (versimpelen/flexibiliseren) van bestemmingsplannen waar dat nodig blijkt.
- 2.4 Opnieuw bezien van het integraal handhavingsbeleid.
- 3.1 Het huidige Structuurplan vernieuwen, in samenwerking met andere beleidsvelden en in samenwerking met onder meer Houten en Wijk bij Duurstede, om ruimte in de zogenaamde “driehoek” tussen deze kernen te creëren.
- 3.2 In samenwerking met onder meer Houten en Wijk bij Duurstede komen tot een gezamenlijke visie, om ruimte in de zogenaamde “driehoek” tussen deze kernen te creëren.
- 4.1 Bij de actualisering van de Woonvisie aandacht besteden aan het bieden van ruimte voor diverse groepen inwoners en woningtypen in zowel koop als huur.
- 4.2 Versterken van de relatie tussen het woonbeleid en de ontwikkelingen op het Utrechts Science Park, waar werkgevers van veel van de inwoners van de gemeente Bunnik zijn gevestigd.
- 4.3 In overleg gaan met partners (corporaties e.d.) over de wijze waarop de combinatie tussen Wonen, Welzijn en Zorg (WWZ) verder wordt vormgegeven.
- 5.1 Faciliteren van duurzaamheidsmaatregelen van ondernemers, corporaties en bewoners bij hun bestaande bedrijven en woningen.
- 5.2 Stimuleren van verhuizing van milieuonvriendelijke bedrijven uit de kernen.
- 5.3 Bevorderen van de afkoppeling van regenwater.
- 6.1 Naast aandacht voor werk voor hoogopgeleide inwoners aandacht behouden voor laaggeschoolde arbeid, zodat zoveel mogelijk Bunnikers een baan kunnen vinden in de omgeving.
- 7.1 Aansluiting zoeken bij en samenwerking met de stuurgroep Utrecht Science Park.
- 7.2 Voorwaarden scheppen zodat tot een locatie voor ZZP'ers en kleine ondernemingen en *start-ups* gekomen kan worden, bijvoorbeeld in de vorm van een bedrijfsverzamelgebouw.
- 7.3 Een actieve rol spelen in de verbinding van wonen, ondernemen en recreatie.
- 8.1 Het college investeert in de relatie met Bunnikse ondernemers (onder meer de BHIK).
- 8.2 Mee denken met ondernemingen en een verbindende houding aannemen, onder meer op het gebied van regelgeving, om economische ontwikkeling mogelijk te maken.
- 9.1 In regionaal verband stimuleren van recreatieve fiets-, wandel- en vaarroutes met aandacht voor toeristische overstappunten (TOP's).
- 9.2 Faciliteren van innovatieve recreatiemogelijkheden en daarop inspelen.
- 10.1 Inzetten op verbetering van de communicatie in de vorm van streekpromotie.

Uitvoering van collegeagenda

Het Burgje (1.1/1.2/1.3/1.4)

Begin 2016 is de aanbestedingsprocedure voor locatie Het Burgje afgerond. Uit de vier inzendingen is de opdracht gegund aan Nijhuis/Explorius. Zij hebben voor Het Burgje een kwalitatief hoogwaardige, duurzame en toekomstbestendige invulling gemaakt met circa 145 woningen en met behoud van veel groene landschapselementen. Boerderij Het Burgje wordt opgeknapt en krijgt een prominente plek en functie in het geheel. De nieuwe woonwijk richt zich op een doelgroep uit zowel de gemeente zelf als uit de regio.

In het najaar heeft de eerste informatiebijeenkomst voor geïnteresseerden plaatsgevonden, deze is druk bezocht. De start is gemaakt met de voorbereidingen voor de bestemmingsplanprocedure en met het archeologisch onderzoek (zie voor meer informatie de paragraaf Grondbeleid).

Planontwikkeling en handhaving (2.1 / 2.2 / 2.3 / 2.4)

In 2016 zijn de eerste stappen gezet om ook op het gebied van wonen en ondernemen meer ruimte te bieden aan inwoners en ondernemers. Vooruitlopend op het versimpelen en flexibiliseren van bestemmingsplannen is het afwijkingenbeleid zodanig aangepast dat op relatief eenvoudige wijze kan worden meegewerkt aan initiatieven vanuit de samenleving. Verder zijn de onderwerpen/thema's voor paraplubestemmingsplannen voor het buitengebied verkend. Dit in samenhang met de signalen die zijn opgevangen tijdens de verschillende participatieronden in het kader van de Omgevingsvisie Kromme Rijnstreek. Het gaat hierbij dan om onderwerpen zoals het medegebruik van het platteland voor recreatie, wonen en zorg. De uitkomsten van de verkenningen zullen begin 2017 worden gedeeld met de raad en verder worden uitgewerkt in een plan dat als een paraplu over de bestaande regels wordt uitgespreid.

Vanwege veranderende inzichten en het geven van meer ruimte en verantwoordelijkheid aan de samenleving zelf, is het integrale handhavingsbeleid onder de loep genomen. Het aangepaste beleid is medio 2016 vastgesteld door het college en ter kennisname gebracht aan de raad.

Structuurplan (3.1 / 3.2)

Het was de intentie om in 2016 een aanvang te maken met een nieuw structuurplan/visie; ook wel nieuwe Omgevingsvisie genoemd voor de gemeente. Voor deze visie wordt aansluiting gezocht bij de Strategische Agenda, waarin de gewenste externe ontwikkelingskoers van de gemeente in de nabije toekomst wordt bepaald. Bij de beslissing over de Agenda is besloten deze te completeren met een uitvoeringsstrategie. Door deze keuze is de opstelling van een nieuw structuurplan/visie doorgeschoven naar 2017.

Woonvisie (4.1 / 4.2 / 4.3)

De woningmarkt bevindt zich al een aantal jaren in een turbulente tijd. Ontwikkelingen zijn divers en gaan snel, zowel op landelijk als op regionaal niveau. Dit maakt dat in gezamenlijkheid en afstemming met andere partijen de visie op wonen geactualiseerd moet worden. Hiervoor zijn in 2016 de voorbereidingen gestart. Er is gekozen voor een participatief proces waarbij met omwonenden, stakeholders en raad is gesproken. In de brede kring van stakeholders is er ook een rol voor het Sociaal Domein. Er is specifiek aansluiting gezocht tussen Wonen, Welzijn en Zorg. De visie op wonen zal in 2017 worden afgerond.

Mede in het kader van verschillende woningbouwontwikkelingen is meermalen aandacht gevraagd voor sociale woningbouw. Er is een actieplan sociale woningbouw opgesteld waarin aanbevelingen zijn gedaan om tot planontwikkeling en realisatie te komen. Als eerste concrete actie uit het actieplan is de locatie Stationsweg 51-55 in Bunnik ter hand genomen. De raad heeft voor deze locatie de kaders vastgesteld en financiële middelen beschikbaar gesteld.

Duurzaamheid (5.1 / 5.2 / 5.3)

Met het aanstellen van een duurzaamheidsmakelaar is in 2016 vervolg gegeven aan het platform Duurzaamheid Bunnik, gericht op verbinden, lokaal initiatief en signaleren van duurzaamheidskansen, zowel intern als extern. Daarmee is onder andere Energiegroep bij inkoopacties en de verkenning van de groei naar een energiecoöperatie actief ondersteund.

Samen met regiopartners is het Regionaal Energieloket in 2016 ingericht en actief benut voor ondersteuning van woningeigenaren. Duurzaamheid heeft een belangrijke plek gekregen in verschillende ruimtelijke projecten en de Omgevingsvisie Kromme Rijn (in casu de studie naar zelfvoorzienend buitengebied).

Wat betreft de eigen organisatie en gebouwen zijn verschillende acties ondernomen. De besparingsmogelijkheden van de sportaccommodaties zijn inzichtelijk gemaakt en met het beschikbaar

stellen van een investeringsbudget is het verduurzamen van de gemeentelijke sportaccommodaties in gang gezet. Ook de mogelijkheden voor energiebesparing en duurzame opwek van het gemeentehuis en de gemeentelijke organisatie zijn in beeld. Besluitvorming over een aanpak vindt plaats in 2017. Dat geldt ook voor het gemeentebrede zonneplan, waarmee de zonne-energie op verschillende fronten een boost moet krijgen. Ook heeft voorbereiding van het verduurzamen van de openbare verlichting plaatsgevonden.

Tot slot is werk gemaakt van het uitbreiden en optimaliseren van de laadvoorzieningen voor elektrische auto's. In 2016 zijn 6 nieuwe locaties aangewezen en voorbereid. De aanvragen liggen nu bij de uitvoerder, realisatie vindt plaats in 2017.

Ondernemen (6.1 / 7.1 / 7.2 / 7.3 / 8.1 / 8.2 / 10.1)

Zoals in eerdere stukken is aangegeven, is Bunnik de groene tuin van onze stedelijke regio, een mooie plek om te wonen vlak bij een belangrijke economische motor van de regio: Utrecht Science Park (USP). In 2016 lag de focus vanuit economisch oogpunt op het inspelen op en participeren in ontwikkelingen die een directe relatie hebben met het Science Park. Er zijn gesprekken gevoerd met alle betrokken partijen om als gemeente keuzes te kunnen maken ten aanzien van onze rol en positie. Dit zal worden vorm gegeven in een lokaal ruimtelijk-economisch koersdocument. Dit document zal in 2017 worden voorgelegd ter besluitvorming.

De samenwerking met het USP biedt ook kansen voor de Kromme Rijnstreek in den breedte (inwoners en bedrijvigheid) en kan leiden tot een versterking van de positionering van onze gemeente en de streek. Met het doel de bedrijvigheid en het (winkel)voorzieningsniveau binnen de gemeente op peil te houden, wordt ingezet op het verder in dialoog gaan met (potentieel nieuwe) betrokken ondernemers. Om zo met hen te zoeken naar mogelijkheden voor ontwikkeling en deze te faciliteren, in combinatie met het beroep dat op hen wordt gedaan in het kader van maatschappelijk ondernemen. De Economic Board Utrecht (EBU) is op regionaal niveau belangrijke partner gebleken.

Recreëren (9.1 / 9.2)

In 2016 is het recreatief wandelnetwerk uitgebreid met het eerste Kids Klompenpad van Nederland, het Slagmaatpad. Het pad is in samenwerking met Landschap Erfgoed Utrecht, gemeenten Bunnik en Houten, vrijwilligers en grondeigenaren aangelegd en sluit aan op het TOP (Toeristisch Overstappunt) op Fort bij Vechten.

In 2016 zijn de voorbereidingen getroffen voor de realisatie van een wandelknooppuntennetwerk voor Utrecht-Oost dat aansluit op de netwerken in Utrecht-West en Gelderland. Recreatie Midden Nederland heeft, in samenwerking met de gemeente en een projectgroep van inwoners de mogelijke routes geïnventariseerd. In 2017 wordt hier verder aan gewerkt en vindt bestuurlijke besluitvorming plaats.

Relevante beleidsontwikkelingen

Omgevingswet

De rijksoverheid werkt aan een nieuwe wet voor omgevingsrecht: de Omgevingswet. Met de Omgevingswet is het doel de regels voor ruimtelijke projecten te vereenvoudigen en bundelen. Het huidige omgevingsrecht bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Zij hebben allemaal hun eigen uitgangspunten, werkwijzen en eisen. De wetgeving is daardoor te ingewikkeld geworden voor de mensen die ermee werken.

Met de Omgevingswet wil het kabinet beter aansluiten op de samenhang tussen verschillende plannen en activiteiten voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur en duurzame ontwikkelingen. De wetten die geheel of gedeeltelijk op gaan in de Omgevingswet zijn onder andere: de Crisis- en herstelwet, de Ontgrondingenwet, de Tracéwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (wabo), de Wet ruimtelijke ordening, de Waterwet en de Wet milieubeheer. Voor andere wetten gaan alleen specifieke onderdelen over zoals bij de Woningwet, de Monumentenwet en de Wet natuurbescherming. De Tweede Kamer heeft de wet inmiddels goedgekeurd. De Eerste Kamer moet het wetsvoorstel nog bespreken. Naar verwachting zal de wet eind 2019 in werking treden.

In 2016 is een opstart gemaakt met de implementatie binnen de gemeente. Er is voor gekozen dit zowel procesmatig als inhoudelijk op te pakken. Voor wat betreft dit laatste stimuleert en faciliteert de rijksoverheid initiatieven en pilots. De Omgevingsvisie Kromme Rijnstreek waarbij de gemeente Bunnik, Houten en Wijk bij Duurstede samenwerken is hiervan een concreet voorbeeld. Qua proces is een startnotitie opgesteld en is via meerdere bijeenkomsten gewerkt aan de bewustwording van de veranderende wet- en regelgeving. De implementatie zal in de komende twee jaar verder zijn beslag krijgen. In 2016 is hiervoor budget beschikbaar gesteld. Dit budget is bedoeld voor meerdere jaren.

Omgevingsvisie Kromme Rijnstreek

In de Omgevingsvisie wordt de ruimtelijke relevantie van een groot aantal beleidsterreinen samengebracht. De focus voor de Omgevingsvisie ligt in eerste instantie op het buitengebied. De visie wordt in dialoog met de omgeving, waaronder de buurgemeenten Houten en Wijk bij Duurstede, opgesteld. Het is van belang voor inwoners en ondernemers om samenhang en zoveel mogelijk eenduidigheid tussen het beleid van de gemeenten te zien. In 2016 is de eerder ingezette lijn van participatie voorgezet en is ook de formele procedure in gang gezet. De omgevingsvisie is gereed voor besluitvorming. De afzonderlijke raden zullen hier in het 1^e kwartaal van 2017 een besluit over nemen.

Bestemmingsplannen snippergroen

Als uitvloeisel van de beraadslagingen rondom het project 'snippergroen' zijn in 2016 een drietal partiele herzieningen van de bestemmingsplannen Dorpen opgesteld en in procedure gebracht. In deze partiele plannen wordt de verkoop van snippergroen planologisch geregeld. De partiele plannen zijn vastgesteld door de raad. Inmiddels is bekend dat tegen de plannen beroep is ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied (UHVK)

Het Recreatieschap UHVK houdt per 1 januari 2018 op te bestaan. In de verschillende pakketten is inspanning verricht om de ontmantelingskosten zo laag mogelijk te krijgen. In 2016 is er op verschillende pakketten voortgang geboekt, de inschatting was dat eind 2016 voor vrijwel elk pakket een rechtsopvolger zou zijn gevonden. Dit is nog niet gelukt en loopt door in 2017.

De verdeling van de totale kosten gebeurt op basis van de verdeling van de deelnemersbijdragen. Dit betekent dat elke deelnemer rekening moet houden met de afrekening van de ontmanteling eind 2017.

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
Handhaven van een evenwichtige bevolkingsopbouw (4.1 actiepunt pb)	Aantal woningen/ appartementen specifiek bedoeld voor de huisvesting van senioren en jonge huishoudens zonder kinderen	Minimaal 10% van het woningbestand bij nieuwbouw (totaal koop en huur) (in 2014 is 28% gebouwd voor senioren en jonge huishoudens). In 2016 zijn geen specifieke woningen voor senioren en/of jonge huishoudens zonder kinderen opgeleverd.
Betaalbaar wonen voor de lage inkomens	Aantal huurwoningen onder de inkomensgrens/huurgrens	1 januari 2015 is 16% huurwoningen onder huurgrens in bezit van woningcorporaties, dit percentage is in 2016 niet gewijzigd.
Handhaven van een evenwichtige bevolkingsopbouw	Verstrekking van startersleningen	In 2015 zijn 7 startersleningen verstrekt. Streefwaarde: continueren van de mogelijkheid tot het verstrekken van startersleningen. In 2016 zijn geen startersleningen verstrekt.
Gezonde leefomgeving binnen de kernen	Aantal uitgeplaatste milieuonvriendelijke bedrijven uit de kernen	Gestreefd wordt naar verplaatsing van alle milieuhinderlijke bedrijven uit de woongebieden. Over 2016 voldoen alle bedrijven aan de milieunorm waardoor geen uitplaatsing hoeft plaats te vinden.
Bunnik is een aantrekkelijke gemeente om te wonen	Woon aantrekkelijkheid van de gemeente	Top 3 Provincie Utrecht Top 30 Nederland In 2016 staat Bunnik op de 1 ^{ste} plaats binnen provincie Utrecht en landelijk op de 10 ^{de} plaats.

Klimaatneutrale activiteiten binnen de gemeente	Hoeveelheid uitgestoten kilo CO2	<u>Waarden 2014:</u> Particulier: 21.318.850 kg Zakelijk: 57.799.512 kg Totaal gemeentelijk grondgebied: 79.118.362 kg Streefwaarden: Daling uitstoot woningen moet dalen met 10% in 3 jaar. Doelstelling eigen organisatie: 20% reductie in 3 jaar. Realisatie 2016 Particulier: 21.695.689 kg Zakelijk: 50.066.593 kg Totaal gemeentelijk grondgebied: 71.762.282 kg
---	----------------------------------	--

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)	Voor het ondersteunen op het brede terrein van milieu en duurzaamheid efficiënt en effectief te ondersteunen, zowel beleidsmatig als op het gebied van vergunningverlening en – handhaving (de VTH taken).

Wat heeft het gekost?

Programma 06		Bouwen, wonen & ondernemen		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	3.469,6	6.525,6	3.870,7	2.654,9
- Economie	6,6	6,6	6,5	0,2
- Wonen	95,3	1.285,8	1.294,7	8,9-
- Milieu	1.563,4	1.533,9	1.387,2	146,7
- Ruimtelijke ordening	307,5	289,5	188,4	101,1
- Grondexploitaties	1.496,8	3.409,8	993,9	2.415,9
Baten	2.805,0	4.680,6	2.025,8	2.654,8
- Economie	-	-	-	-
- Wonen	9,5	231,8	275,9	44,1-
- Milieu	1.237,7	1.159,1	1.228,3	69,2-
- Ruimtelijke ordening	61,0	58,0	30,6	27,4
- Grondexploitaties	1.496,8	3.231,6	490,9	2.740,7
Saldo lasten en baten	664,7-	1.845,0-	1.844,9-	0,1

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen lasten

Milieu 146,7 Voordeel

De bijdrage 2016 voor het Reinigingsbedrijf Midden Nederland is lager dan begroot. De reden is met name minder tonnage opgehaald vuil en een verschuiving van restafval naar GFT. Met dit voordeel is rekening gehouden in de storting in de reserve egalisatie kosten gemeentelijke reiniging (zie programma 3).

Overig	€	158.000	V
	€	11.300	N
Totaal:	€	146.700	V

Ruimtelijke ordening 100,1 Voordeel

Voor de voorbereiding van de Omgevingswet is een incidenteel bedrag geraamd van € 100.000. Hierop hebben in 2016 geen uitgaven plaatsgevonden. Dit budget wordt overgeheveld naar 2017.

Bij planontwikkeling projecten zijn minder uren gemaakt doordat initiatiefnemers de keuze hebben gemaakt om projecten uit te stellen.	€	100.000	V
Op één project van een initiatiefnemer zijn planschades ingediend. Deze worden door de gemeente betaald en vervolgens verhaald op de initiatiefnemer.	€	14.300	V
Overig	€	25.300	N
	€	11.100	V
Totaal:	€	100.100	V

Grondexploitaties 2.415,9 Voordeel

In de begroting 2016 is rekening gehouden met een totale last voor alle grondexploitatie projecten van € 3.409.784. In werkelijkheid is er een totale last van € 873.421 (inclusief doorbelastingen) ten laste van de grondexploitatie projecten gebracht. Enerzijds is er een voordeel, omdat de werkelijke lasten lager zijn dan geraamd voor de diverse grondexploitaties. Anderzijds is er een nadeel vanwege het vormen van voorzieningen voor de grondexploitaties Stationsweg 51-55 (deze wordt gedekt uit de algemene reserve, zie programma 3), het MOB complex en het scholeneiland Bunnik. Voor een verdere toelichting betreffende de diverse in uitvoering zijnde grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Totaal:	€	2.415.900	V
	€	2.536.400	V

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen baten

Wonen 44,1 Voordeel

In 2016 zijn diverse niet geraamde bijdragen ontvangen voor onderhoud en vervanging van speelvoorzieningen.

Verkoop van groenstroken leidt tot een extra opbrengst. Deze opbrengst is gestort in de algemene reserve (zie programma 3).	€	26.300	V
Overig	€	33.500	V
	€	15.700	N
Totaal:	€	44.100	V

Milieu 69,2 Voordeel

Over 2015 is in 2016 een bijdrage ontvangen voor het gescheiden inzamelen verpakkingsmateriaal. Dit levert op dit product een voordeel op van € 66.600. Met dit voordeel is rekening gehouden in de storting in de reserve egalisatie kosten gemeentelijke reiniging (zie programma 3).

Overig	€	66.600	V
	€	2.600	V
Totaal:	€	69.200	V

Ruimtelijke ordening 27,4 Nadeel

De lagere opbrengsten planontwikkeling komt door het achterblijven van planontwikkelingen van derden. Hierdoor konden deze uren niet aan derden worden doorbelast.

Op één project van een initiatiefnemer zijn planschades ingediend. Deze worden door de gemeente betaald en vervolgens verhaald op de initiatiefnemer.	€	58.000	N
Overig	€	25.300	V
	€	5.300	V
Totaal:	€	27.400	N

Grondexploitaties 2.740,7 Nadeel

In de begroting 2016 is rekening gehouden met een totale baat voor alle grondexploitatieprojecten van € 3.231.600. In werkelijkheid is er een totale baat van € 490.900 (inclusief doorbelastingen) ten gunste van de grondexploitatieprojecten gebracht. Er is er een nadeel, omdat de werkelijke grondopbrengsten lager zijn dan geraamd voor de diverse grondexploitaties. Daarnaast is minder verrekend met de boekwaarden van de diverse grondexploitatieprojecten. Dit omdat ook de lasten lager waren dan begroot. Voor een verdere toelichting betreffende de diverse in uitvoering zijnde grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Totaal:

€	2.740.700	N
€	2.740.700	N

Sociaal domein

Programma: 7. Maatschappelijke Ontwikkelingen

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. Versterken van de samenwerking tussen de verschillende disciplines in het sociaal domein en werken aan één toegangspoort voor het sociaal domein om maatwerk te leveren.
2. Streven naar een gemeente die sturend en verbindend werkt, als partner in een netwerk van inwoners, andere overheden, zorgverleners, verzekeraars en vrijwilligersorganisaties.
3. Uitvoering en beleid dichterbij elkaar brengen, om de regisserende rol beter te kunnen invullen.
4. Vorm geven aan *Social Return On Investment* (SROI), de maatschappelijke tegenprestatie.
5. Werkgevers zo goed mogelijk positioneren in hun rol met het oog op de Participatiewet.
6. De toegankelijkheid van de voorzieningen behouden en vergroten door ondersteunende maatregelen voor lagere inkomens.

Actiepunten 2016

- 1.1 Inzetten op buurtsportcoaches als makelaars met een signaalfunctie binnen het sociale domein.
- 2.1 Periodiek herzien van de maatschappelijke vraagstukken en doelstellingen van het subsidiebeleid.
- 3.1 Samen met sportverenigingen zoeken naar mogelijkheden om deze verenigingen (deels) te verzelfstandigen en de positie van het Sporthuis in die discussie betrekken.

Uitvoering van collegeagenda

Transitie en transformatie sociaal domein

In de overloop van 2014 naar 2015 heeft de transitie plaatsgevonden in het sociaal domein. Met het in werking treden van de *Jeugdwet*, de *nieuwe Wmo* en de *Participatiewet* is de gemeente verantwoordelijk geworden voor de uitvoering in deze zorgsegmenten. Deze transitie is voor gemeenten ongeëvenaard in impact en complexiteit. In 2015 is de start gemaakt met de implementatie en borging van de nieuwe taken ook in 2016 is hier verder invulling aangegeven.

Op basis van de opgedane ervaringen in 2015 (en de Visienota Sociaal Domein 2014-2018) is eind 2015 de lokale Beleidsagenda Sociaal Domein 2015-2018 opgesteld. Waarbij een algemene beleidsfocus is een vermindering van de zorgvraag van 30% door te investeren in lichter zorg, preventie en innovatie. De beleidsagenda is vastgesteld door de gemeenteraad in januari 2016. In 2016 is gewerkt aan de verdere uitvoering van deze beleidsagenda.

Zo is de ondersteuning van de mantelzorg verder ontwikkeld met als insteek mantelzorg verlichten en niet verplichten (zie programma 8). Met de vrijwilligersorganisaties zijn gesprekken gevoerd om te komen tot een versterking van de samenwerking en deze te faciliteren in het verder ondersteunen van vrijwilligers. Daar zal in 2017 verder invulling aan worden gegeven met het onderbrengen van vrijwilligersregie bij het Centrum voor Elkaar. Zowel de mantelzorg als het vrijwilligerswerk zijn vormen van informele hulp die een bijdrage leveren aan de zelfredzaamheid van de inwoners van Bunnik.

Het Centrum voor Elkaar heeft zich in 2016 doorontwikkeld. De aandacht is onder andere uitgegaan naar het meer profileren van het Centrum voor Elkaar met als doel dat inwoners weten dat ze voor zorg en ondersteuning bij de gemeente terecht kunnen. Daarnaast is het netwerk van zorgpartners uitgebreid en versterkt zodat vroegsignalering en doorgeleiding mogelijk te maken. Naast de profilering naar buiten toe is de aandacht uitgegaan naar het versterken van de interne organisatie. Zo is er een duurzame invulling gevonden voor het teamleiderschap, is de functie van preventiemedewerker vormgegeven en is er meer stabiliteit gekomen in de personele bezetting van het Centrum voor Elkaar.

Voorkomen is beter dan genezen. Het preventief beleid en preventieve maatregelen zijn er op gericht te voorkomen dat mensen een beroep moeten doen op (zwaardere) zorgvoorzieningen. Uiteraard wordt passende zorg geboden waar nodig. In 2016 is ingezet op het bevorderen van een gezonde levensstijl, het stimuleren van (en deelname aan) sociale verbanden en het scheppen van randvoorwaarden voor participatie. In samenwerking met de GGD regio Utrecht (GGDrU) is er ingezet op een gezonde levensstijl

en preventie. Zo zijn er in 2016 'Dorpsprofielen' opgesteld die een beeld geven van de gezondheidssituatie in gemeente Bunnik. Ook de in 2017 vast te stellen Sport en Beweging draagt daar aan bij. Naast bewegen geeft sport ook een kans om mee te doen en actief te zijn in een sociaal netwerk. In 2016 heeft er een herijking plaatsgevonden van het subsidiebeleid. Dit heeft geresulteerd in een subsidiebeleid dat zich richt op de realisatie van gemeentelijke doelstellingen en versterking van de participatiesamenleving (en zo min mogelijk bureaucratie met zich brengt). De implementatie hiervan vindt plaats in 2017.

Met de transities is er een nog meer directe relatie zichtbaar geworden tussen het sociaal domein en het fysiek domein. Met de ambitie dat mensen langer thuis kunnen wonen en toegang hebben tot basisvoorzieningen is afstemming in integraliteit nodig. Bij de Gemeentelijke Woonvisie is daar al een aanzet voor gegeven. In 2017 zal het sociaal domein aansluiten bij de ontwikkelingen in het kader van de nieuwe omgevingswet.

Het afgelopen jaar is er naast de lokale inzet meer en meer ingezet op samenwerking met buurgemeenten en met name de ZOU (Zuidoost Utrecht) gemeenten. De samenwerking strekt zich uit van inkoop- en contractmanagement voor specialistische Jeugdhulp en Wmo-begeleiding tot de aansluiting van Jeugdhulp-Passend Onderwijs. En van het uitwisselen van kennis en ervaringen met gebiedsteams tot het aansluiten op het gebied van huisvesting (extramuralisering; begeleid wonen) en veiligheidsketen (verwarde personen; crisisopvang). Beleidsinhoudelijk wordt samengewerkt om vorm te geven aan zorgvernieuwing met als doel een goed ondersteuningsaanbod voor inwoners. Met de ZOU-gemeenten (Zuidoost Utrecht) is in 2016 een start gemaakt om te komen tot een intensivering van de samenwerking. Bijvoorbeeld in het kader van de beleidsontwikkeling, de inzet van de backoffice, doorontwikkeling van de gezamenlijke inkoop. Daarbij blijft de ruimte voor lokale differentiatie van belang.

De focus verschuift nu meer en meer van 'implementatie en borging' naar 'transformatie'. De transformatie van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving. Meer lokale sturing en de inwoner centraal en zelfredzaam. Om de transformatie handen en voeten te geven is eind 2016 een start gemaakt met een transformatieplan 2017-2018. Deze zal in 2017 worden voorgelegd aan de raad.

Centrum voor Elkaar

Het Centrum voor Elkaar heeft in 2016 ingezet op een verbeterde zichtbaarheid in de maatschappij. Contacten met samenwerkingspartners zijn geïntensiveerd en er zijn samenwerkingsafspraken gemaakt. Speciale aandacht was er voor de verschillende partners binnen de jeugd ondersteuningsvragen, zoals huisartsen en scholen, maar ook het contact met de politie en de Regionale Sociale Dienst is geïntensiveerd. Hierdoor is de inwoner eerder in beeld bij het Centrum voor Elkaar en kan aan de voorkant een passende ondersteuning geboden worden. Dit is een belangrijk aspect in het verschuiven van zorg naar ondersteuning.

Begin 2016 zijn de resterende herindicaties op het gebied van Jeugdwet en Wmo met succes afgerond. Hierdoor zijn alle dossiers van inwoners die een beroep op de Jeugdwet en/of Wmo doen in beeld gebracht middels een telefonisch- of keukentafelgesprek. Door de herindicaties is meer inzicht gekomen in de te verwachten caseload, waardoor nu inzichtelijk is wanneer er een vervolging nodig is. Hierdoor kunnen verwachte pieksituaties beter opgevangen worden met de standaard Centrum voor Elkaar bezetting. Daarnaast is er meer ruimte gekomen in de caseload van de consulenten door de dagelijkse invulling van de werkzaamheden. De werkzaamheden van de telefonische frontoffice zijn bijvoorbeeld verschoven van de consulenten naar het Klantcontactcentrum (KCC). Hierdoor kunnen de medewerkers van het klantcontactcentrum een eerste uitvraag doen en indien nodig doorverbinden met de consulenten van het Centrum voor Elkaar. Ook is er een start gemaakt met het outreachend werken door de bereikbaarheid van de consulenten te vergroten middels een mobiele telefoon. Hierdoor zijn de consulenten ook buiten het gemeentehuis te bereiken. In 2017 zal hier verder vorm aan worden gegeven door te onderzoeken waar de inwoner behoefte aan heeft.

Voor de kwaliteitsborging is in 2016 gestart met het inventariseren van de opleidingsbehoeften. Er zijn een aantal verplichte registraties waar bijvoorbeeld de jeugdconsulenten aan moeten voldoen. Daarnaast is het van belang dat kennis over de wetten en verschillende ziektebeelden op peil blijft. Er is gestart met een opleidingsplan en een aantal cursussen zijn gevolgd. Kwaliteitsborging zal ook na 2016 hoog in het vaandel blijven staan om de inwoners van een zo goed mogelijke ondersteuning te kunnen blijven voorzien.

Buursportcoach (1.1/3.1)

In 2016 heeft de gemeente financieel bijgedragen aan het burgerinitiatief Bunnik Beweegt, dat drie buurtsportcoaches aangesteld zijn. De activiteiten van de buurtsportcoaches zijn gericht op het stimuleren van bewegen en sport voor jongeren en ouderen. Voorbeelden van activiteiten die in 2016 zijn georganiseerd zijn zaalvoetbaltoernooien, straatvoetbaltoernooien en valtrainingen. De buurtsportcoaches verrichten ook ondersteunende activiteiten voor sportverenigingen. Bij diverse sportverenigingen is het project 'de vereniging verenigen' uitgevoerd. Het doel van dit project is om de negatieve spiraal waar sportverenigingen mee te maken hebben weer op te buigen naar een positieve.

Jeugdsportfonds en jeugdcultuurfonds Bunnik

De gemeente heeft aansluiting gezocht bij het jeugd sportfonds. Dit fonds zorgt ervoor dat kinderen en jongeren van 4 tot 18 jaar die leven in minder draagkrachtige gezinnen toch een sport kunnen gaan beoefenen. Het gaat dan om sporten die erkend worden door het NOC/NSF. In 2016 zijn acht aanvragen voor een bijdrage uit het jeugd sportfonds verstrekt.

In 2016 is Bunnik ook deel gaan nemen aan het jeugdcultuurfonds. Dit fonds is bestemd voor kinderen en jongeren uit gezinnen met weinig financiële middelen. De gemeente, de gezamenlijke kerken en de Rabobank van Bunnik helpen mee de armoede te bestrijden door jaarlijks een bedrag te doneren aan het jeugdcultuurfonds; hierdoor kunnen de kinderen van ouders met een smalle beurs ook deelnemen aan de culturele activiteiten in onze gemeente.

Herijking subsidiebeleid (2.1)

In 2016 is de herijking van het gemeentelijke subsidiebeleid afgerond. Gedurende het jaar zijn nieuwe beleidskaders voor het subsidiebeleid opgesteld, die vervolgens zijn vertaald naar een nieuwe Algemene Subsidieverordening (ASV) en nieuwe subsidieregels. Bij het herijkingstraject is nauw samengewerkt met een klankbordgroep vanuit de gemeenteraad. Ook is een dialoogavond georganiseerd waarbij met diverse subsidie ontvangende organisaties is gesproken over de herijking. Implementatie van het nieuwe beleid volgt in 2017.

Relevante beleidsontwikkelingen

Passend onderwijs

De samenwerking tussen gemeenten en schoolbesturen is, zowel op lokaal als regionaal niveau, gecontinueerd. Daarbij heeft regelmatig bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen de besturen van samenwerkingsverbanden voor primair en voortgezet onderwijs en de gemeentebesturen in de regio. Uitkomsten hiervan zijn gemaakte afspraken over de toegang tot de jeugdhulp, de hulpverlening bij dyslexie en een gezamenlijk te volgen handelwijze bij vermoeden van onveiligheid. Ook is intensief samengewerkt om schooluitval te voorkomen en is samenwerking gezocht met de schoolarts. Zo is in de regio een proces voorbereid waarbij ziekmeldingen van leerlingen eerder een uitnodiging gaan ontvangen voor een gesprek bij de schoolarts. Ook het Centrum voor Elkaar investeerde in de relatie met de scholen.

Leerplicht

Het aantal thuiszitters was het afgelopen school jaar nul. Voor alle leerplichtige kinderen en jongeren werd een oplossing gevonden. De leerplichtambtenaar geeft aan dat de problematiek in casussen zwaarder lijkt te zijn geworden het afgelopen schooljaar.

Onze basisscholen telden op 1 oktober 2016 in totaal 1363 leerlingen.

Het schooljaar 2015/2016 werd het laatste schooljaar voor de Werkhof. Hiermee kwam, net als in Bunnik, ook in Werkhoven een einde aan een lange traditie van protestants christelijk onderwijs.

Het onderwijszorgcentrum Beukenrode Voortgezet Speciaal Onderwijs werd in januari 2016 feestelijk geopend. Het centrum bood passend onderwijs en een zorgarrangement voor diverse jongeren in de regio.

In het kader van onder andere preventie nam de leerplichtambtenaar deel aan het netwerk jeugd van het Centrum voor Elkaar. Ook nam de leerplichtambtenaar deel aan het Zorg- en adviesteam (ZAT) van het voortgezet onderwijs. Schoolverzuim is vaker het eerste signaal van dieperliggende problemen. Deelname aan het ZAT betekende dat er meer zicht wordt gehouden op jongeren. Inzetten op extra zicht is belangrijk omdat de jongeren zijn aangewezen op scholen buiten Bunnik. De leerplichtambtenaar werkte samen met ketenpartners. Samen met de GGD is een ziekteverzuimprotocol opgesteld voor het voortgezet onderwijs. Dit protocol zal in 2017 worden uitgebreid met het primair onderwijs. Steeds meer werd ingezet op een preventieve aanpak.

In het laatste kwartaal van 2016 is overgeschakeld op een nieuw softwarepakket voor de leerlingenadministratie en de leerplichtadministratie. Dankzij deze software krijgt de leerplichtambtenaar een verzuimsituatie sneller in beeld krijgen en kan sneller actie ondernomen worden. Hierdoor is de slagvaardigheid vergroot. Dit wordt in 2017 nog verder doorontwikkeld.

Investerings Sport

In 2016 zijn diverse accommodaties opgeknapt en aangepast. Dit betreft de tennisbanen bij De Nienhof, en het hoofdveld van Aurora. Verder is de parkeerplaats bij de hockey in Bunnik aangelegd en is de ringleiding met waterpomp op sportpark Tolhuislaan vernieuwd.

Het gebruik van het tweede veld van Aurora is geëvalueerd en heeft geleid tot het voortzetten van het huidige gebruik als sportveld. Tenslotte is de voorbereiding voor het realiseren van een kunstgrasveld bij SV Odijk en een tweede kunstgrasveld bij de Hockeyvereniging Krommerijn opgestart. Eind 2016 is een voorstel voor een bijdrage aan het tweede kunstgrasveld aan de gemeenteraad voorgelegd.

Subsidieplafonds

Bij de begroting zijn de subsidieplafonds vastgesteld. Toewijzing van subsidies heeft plaatsgevonden conform het door het college vastgestelde subsidieprogramma. Er heeft geen overschrijding plaatsgevonden van het totale subsidieplafond.

De subsidieplafonds in 2016 bedragen:

Totaal H1: sportbeleid	€	13.601
Totaal H2: dorp- en buurtbeleid	€	441.412
Totaal H3: beleid voor kwetsbare burgers	€	276.134
Totaal H4: jeugdbeleid	€	374.767
Totaal H5: incidentele subsidies	€	7.349
Totaal	€	1.113.263

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
Alle kinderen naar school	Aantal leerplichtige kinderen die langdurig verzuimen	Aantal langdurig verzuimers in schooljaar 2013/2014 van 2 laten afnemen naar 0 jaarlijks. Over 2016 is het cijfer 0.
Stimuleren van sportdeelname en vergroten van de (maatschappelijke) functie van sport	Aantal leden van de sportverenigingen in de gemeente Bunnik	Ledenaantal van 3975 in 2009 verhogen in 2018. Het ledenaantal over 2016 is onbekend, wel voldoet 63% aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB-norm)
Stimuleren van deelname aan cultuur en vergroten van de (maatschappelijke) functie van cultuur	Aantal leden van culturele verenigingen en instellingen in de gemeente Bunnik	Aantal muziekbeoefenaars van 3500 in 2012 behouden in 2018. Over 2016 wordt het aantal leden op 3500 geschat Aantal leden bibliotheek 1891 in 2014 (waarvan 1125 jeugd) behouden in 2018. Meest recent cijfer is over 2015, aantal leden is 2.111 (waarvan 1.343 jeugd) Cursusproject volwassenen: najaar 2013:459 en voorjaar 2014: 320 behouden in 2017/2018. Over 2016 zijn dit 390 leden.
Tevreden klanten	Cijfer klanttevredenheid Wmo	Cijfer van 7,4 in 2011 handhaven of verhogen. Voor 2016 is het cijfer 7,47.

Wat heeft het gekost?

Programma 07		Maatschappelijke ontwikkeling		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Verschil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	2.321,8	2.437,4	2.310,4	127,1
- Onderwijs	682,3	734,0	693,0	41,0
- Sport	941,1	951,7	949,0	2,7
- Welzijn	487,4	501,7	485,3	16,3
- Welzijnsaccommodaties	211,0	250,0	183,0	67,1
Baten	554,7	554,7	524,5	30,2
- Onderwijs	32,6	32,6	-	32,6
- Sport	389,4	389,4	387,5	1,9
- Welzijn	-	-	-	-
- Welzijnsaccommodaties	132,7	132,7	137,0	4,3-
Saldo lasten en baten	1.767,0-	1.882,7-	1.785,9-	96,8

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (lasten)

Onderwijs 41,0 Voordeel

Voor € 104.000 betreft dit het positief saldo groot onderhoud bij MFA Bunnik en Werkhoven, welke als budgetoverheveling verwerkt wordt. Voor meer informatie, zie inleiding.	€	104.000	V
De voorgenomen bezuiniging decentralisatie buitenonderhoud is niet gerealiseerd. Er is een raming opgenomen voor de werkzaamheden voor het gebouwenbeheer. Deze middelen zijn niet besteed in 2015, omdat het gebouwenbeheer nog (deels) intern is opgelost.	€	90.600	N
Overig	€	21.100	V
Totaal:	€	6.500	V
	€	41.000	V

Welzijnsaccommodaties 67,1 Voordeel

Er is minder onderhoud nodig geweest aan welzijnsaccommodaties, een voordeel van € 13.100. Daarnaast zijn de kapitaallasten lager doordat kredieten nog niet zijn afgerond, dit is een voordeel van € 6.100.	€	19.200	V
Dit betreft het positief saldo groot onderhoud bij MFA Bunnik en Werkhoven, welke als budgetoverheveling verwerkt wordt. Voor meer informatie, zie inleiding.	€	34.900	V
Overig	€	13.000	V
Totaal:	€	67.100	V

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (baten)

Onderwijs 32,6 Nadeel

In de begroting is abusievelijk een dubbele doorbelasting opgenomen.	€	32.600	N
Totaal:	€	32.600	N

Programma: 8. Algemene Ondersteuning

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. Streven naar een gemeente die sturend en verbindend werkt, als partner in een netwerk van inwoners, andere overheden, zorgverleners, verzekeraars en vrijwilligersorganisaties.
2. Stimuleren van de participatiesamenleving door ondersteuning en stimulering van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van inwoners.

Actiepunten 2016

- 2.1 Zoeken naar creatieve manieren om mantelzorgers en vrijwilligers te ondersteunen.
- 2.2 Samen met de samenleving op zoek naar innovatieve ideeën die bijdragen aan zorg op maat, waarbij er goedkoper gewerkt wordt zonder dat het ten koste gaat van kwaliteit.
- 2.3 Actief samenwerken met Stichting Krachtig Kromme Rijn in zijn rol van sociaal makelaar.

Uitvoering van collegeagenda

Stimuleren en ondersteunen van lokale initiatieven (2.1 / 2.2 / 2.3)

Gedurende 2016 zijn diverse activiteiten uitgevoerd om lokale initiatieven te stimuleren en te ondersteunen. Voorbeelden zijn het faciliteren van de activiteiten van Bruisend Bunnik, Krachtig Krommerijn en de Huiskamer van Odijk. Deze drie organisaties hebben het doel het bevorderen van eigen kracht, informele hulp en sociale samenhang voor inwoners van de diverse woonkernen voor ogen. In dialoog heeft de gemeente gewerkt aan de vormgeving van diverse activiteiten en ontwikkelingen.

In 2016 heeft de gemeente de 'Dag van de Mantelzorger' georganiseerd. Doel van deze dag is, naast de blijk van waardering, het stimuleren van ondersteuning en ontlasting van taken voor inwoners. Bij de organisatie van de jaarlijkse activiteiten is een start gemaakt om de uitvoering in samenwerking met lokaal bedrijfsleven en vrijwilligerswerk te doen. Dit heeft geresulteerd in deelname van een veertigtal bedrijven en vele vrijwilligers voor deze activiteiten.

Gespecialiseerde zorg en zorgaanbieders hebben in het afgelopen jaar gewerkt aan verdere uitwerking van mogelijkheden en ideeën om de formele zorg te verbinden aan lokale informele zorg. Zowel via de regionale inkoop overleggen, als in lokaal overleg is een start gemaakt met nauwe samenwerking tussen Centrum voor Elkaar, 1^e lijnszorg en informele hulp.

Relevante beleidsontwikkelingen

Signalering en preventie

De GGD regio Utrecht (GGDrU) heeft een belangrijke rol gespeeld in de signalerende en preventieve gezondheidszorg. Naast de wettelijke taken zijn ook maatwerktaken uitgevoerd waaronder het Meldpunt Zorg en Overlast. Ook zijn gezondheidsonderzoeken uitgevoerd en heeft de GGDrU 'Dorpsprofielen' opgesteld die een beeld geven van de gezondheidssituatie binnen de drie kernen van de gemeente Bunnik. Daarbij is sinds kort ook het toezicht op de uitvoering van de Wmo bij de GGDrU belegd.

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
Stimuleren van de participatiesamenleving	Aantal nieuwe vrijwilligers per jaar, aangemeld bij krachtig kromme rijen.	Toename van het aantal aanmeldingen van 28 in 2014 naar 40 in 2018
Faciliteren van de participatiesamenleving	Aantal openstaande vrijwilligersvacatures per 31-12.	Aantal openstaande vacatures van 161 in 2014 laten afnemen naar 120 in 2018.
	Aantal aangemelde vrijwilligersvacatures per jaar	Het aantal nieuwe vacatures in 2014 van 36 laten toenemen naar 60 in 2018
	Aantal vervulde vrijwilligersvacatures per jaar	Aantal vervulde vacatures van 24 in 2014 laten toenemen naar 70 in 2018. In 2016 waren het er 27.
Gezonde jeugd	% jongeren 13-17 jaar die bingedrinken (nuttigen van 5 of meer alcoholische dranken tijdens één gelegenheid)	2012: 31% Streefwaarde 2018: 5%. Het percentage bingedrinken in 2016 is 20%
Voorkomen eenzaamheid	Aantal eenzame inwoners	Waarde 2012: 47 Dit aantal/percentage niet laten toenemen. Het percentage ligt in lijn met het regionale (gemeente Utrecht) gemiddelde. Het meest recente cijfer is 2012, het cijfer 2016 is onbekend.

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Uitvoering van gemeentelijke taken:
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) regio Utrecht	De GGDrU voert de wettelijke taken uit omtrent het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van de ruim 1,2 miljoen inwoners van de 26 Utrechtse gemeenten van het werkgebied.

Wat heeft het gekost?

Programma 08		Algemene ondersteuning		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	962,9	973,3	903,1	70,2
- Informele hulp	214,6	229,6	223,6	6,1
- Algemene voorziening	748,3	743,6	679,5	64,2
Baten	-	-	0,4	0,4-
- Informele hulp	-	-	-	-
- Algemene voorziening	-	-	0,4	0,4-
Saldo lasten en baten	962,9-	973,3-	902,6-	70,7

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (lasten)

Algemene voorziening (64,2 voordeel)

Preventie Jeugd: Een aantal projecten zijn anders uitgevoerd of doorgeschoven naar 2017. Met ingang van januari 2017 is de Sociale kaart online, de kosten hiervan zijn verdeeld over een driejarig abonnement in plaats van een totale aanschaf in één keer. Diverse Trainingen zijn doorgeschoven naar 2017 in verband met het daarvoor noodzakelijk op te stellen beleid gericht op preventie. Tot slot is er in 2016 voor gekozen om in plaats van een aparte website voor het Sociaal Domein alle gemeentelijke taken een plek te geven op de huidige gemeentelijke website. Sociale kaart € 15000 en website sociaal domein € 10.000.

€ 25.000 V

Maatschappelijk werk: Voor maatschappelijk werk is in aanloop naar de decentralisaties is gekeken of dit efficiency en effectiviteit beter kan worden ingericht. Het doel was om de processen te stroomlijnen en de werkwijze efficiënter te maken. Dit heeft geleid tot kwaliteitshandhaving/ verbetering en heeft tevens geleid tot minder kosten.

€ 26.300 V

Overig

€ 12.900 V

Totaal:

€ 64.200 V

Programma: 9. Maatwerkvoorziening

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. Versterken van de samenwerking tussen de verschillende disciplines in het sociaal domein en werken aan één toegangspoort voor het sociaal domein om maatwerk te leveren.
2. Streven naar een gemeente die sturend en verbindend werkt, als partner in een netwerk van inwoners, andere overheden, zorgverleners, verzekeraars en vrijwilligersorganisaties.
3. Uitvoering en beleid dichterbij elkaar brengen, om de regisserende rol beter te kunnen invullen.
4. Vorm geven aan *Social Return On Investment* (SROI), de maatschappelijke tegenprestatie.
5. Werkgevers zo goed mogelijk positioneren in hun rol met het oog op de Participatiewet.
6. De toegankelijkheid van de voorzieningen behouden en vergroten door ondersteunende maatregelen voor lagere inkomens.

Actiepunten 2016

3.1 De samenwerking op beleid en uitvoering met de gemeentelijke partners, waaronder de RDWI-gemeenten, voortzetten.

Uitvoering van collegeagenda

Sturing en verbinding binnen het Sociaal domein (3.1)

De netwerk-samenwerking op het sociaal domein tussen de vijf gemeenten Zuidoost Utrecht is voortgezet en op onderdelen verder geïntensiveerd. In dat kader heeft onder meer het regionaal contractmanagement (Jeugdzorg en Wmo-begeleiding) verder vorm gekregen, is een programmamanager en een voor de regio werkende beleidsadviseur aangesteld.

Het Verbond van Bunnik (3.1)

Het Verbond van Bunnik is erop gericht samen de schouders te zetten onder de uitvoering van de Participatiewet met als doel zoveel mogelijk inwoners van Bunnik terug te krijgen in het arbeidsproces. Ondertussen kan gesteld worden dat deze werkzaamheden tot regulier werk behoort.

Relevante beleidsontwikkelingen

BIGA

Per 1 januari 2016 zijn de vijf gemeenten Zuidoost Utrecht in het bezit van de aandelen van sociale werkvoorziening BIGA. De vijf gemeenten hebben besloten om in beginsel voor vijf jaar eigenaar te blijven. Eind 2019 zal de ingeslagen weg worden geëvalueerd. BIGA heeft van de gemeenten opdracht gekregen zich als 'social enterprise' te ontwikkelen. Dit om bij te dragen aan de doelstelling van de gemeente om te komen tot een integrale aanpak op de uitvoering van de Participatiewet in samenhang met het sociaal domein. Een goede samenwerking tussen met name de Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI) en BIGA is in dat verband essentieel. Tevens is de governance structuur van BIGA versterkt. BIGA kent een Raad van Commissarissen en een Algemene Vergadering van Aandeelhouders. In deze AVA heeft een bestuurder uit Bunnik zitting.

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
Vergroten van de arbeidsparticipatie	Aantal uitkeringsgerechtigden per 1-1 betreffende het jaar.	Aantal uitkeringsgerechtigden laten afnemen van 108 per 2015 naar 95 in 2018. Per 1-1-2016 zijn er 122 uitkeringsgerechtigden.
Vergroten van de arbeidsparticipatie	Aantal (succesvolle/structurele) plaatsingen via het Bunniks verbond	Streefwaarde jaarlijks één persoon plaatsen. In 2016 is één persoon geplaatst.

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI)	Het vervullen van de beleids- en uitvoerende taken omtrent de Wet invoering Participatiewet, de Participatiewet, de Wet sociale werkvoorziening, de Wet Inburgering, de Wet schuldsanering natuurlijke personen.

Wat heeft het gekost?

Programma 09		Maatwerkvoorziening		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	7.755,3	7.349,7	7.266,3	83,4
- Maatwerkvoorziening	4.955,6	4.085,0	4.039,5	45,4
- Werk	539,0	621,4	565,5	55,9
- Inkomen	2.260,7	2.643,3	2.661,3	17,9-
Baten	1.841,7	2.211,4	2.230,5	19,1-
- Maatwerkvoorziening	309,7	318,7	362,4	43,8-
- Werk	12,7	-	-	-
- Inkomen	1.519,4	1.892,8	1.868,1	24,7
Saldo lasten en baten	5.913,5-	5.138,2-	5.035,8-	102,5

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen lasten

Maatwerkvoorziening (45,4 voordeel)

Jeugdhulp (18,7 voordeel): Vanaf 2017 wordt het macrobudget jeugd verlaagd en ontvangt de gemeente Bunnik minder dan in 2016. Het budget blijft in de komende jaren structureel beduidend lager dan het budget dat we voor 2016 ontvingen. We hebben alvast voorgesorteerd op deze ontwikkelingen in het budget.

€ 60.300 V

In 2016 hebben zorgleveranciers € 153.000 meer in 2015 geleverde zorg gefactureerd dan zij in hun productieverantwoording 2015 genoemd hebben.

€ 153.000 N

Samen met regio Zuidoost Utrecht zijn afspraken gemaakt over solidariteit. Door een narekening van de solidariteitsafspraken over 2015, ontvangt de gemeente Bunnik € 61.400 van de vier andere gemeenten uit de regio Zuidoost Utrecht.

€ 61.400 V

In 2016 is gestart om zorg jeugd te transformeren en hiervoor is een plan opgesteld. De werkzaamheden worden in 2017-2018 opgepakt. Het budget innovatie is hiertoe in 2016 niet gebruikt

€ 50.000 V

In de tweede bestuursrapportage is gemeld dat het budget huishoudelijke hulptoelagen afgeraamd kan worden omdat er minder van deze voorziening gebruik wordt gemaakt. Bij de jaarrekening blijkt dat de voorziening nog minder wordt gebruikt als was gedacht.

€ 11.900 V

Overig

€ 14.800 V

Totaal:

€ 45.400 V

Werk (55,9 voordeel)

Naar aanleiding van de septembercirculaire, waarbij extra geld beschikbaar is gesteld voor statushouders, is verwarring ontstaan. Daardoor is bij de bestuursrapportage ten onrechte een baat van € 47.000 opgenomen. Daarnaast is het zo dat in overleg met de scholen geld gereserveerd was voor een taalklas voor kinderen van statushouders. Echter, in het verslagjaar bleken er onvoldoende kinderen van statushouders in de schoolgaande leeftijd in Bunnik te zijn om de taalklas daadwerkelijk in te voeren. De hiervoor in de begroting opgenomen € 15.000 is daarom ook niet besteed.

	€	62.000	V
Overig	€	6.100	N
Totaal:	€	55.900	V

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen baten**Maatwerkvoorziening (43,8 voordeel)**

Voor verleende hulpmiddelen, ondersteuning en zorg vanuit de Wet Maatschappelijke ondersteuning is door het Centraal Administratiekantoor (CAK) meer inkomensafhankelijke bijdragen voor de gemeente geïnt.

	€	40.900	V
Overig	€	2.900	V
Totaal:	€	43.800	V

Paragrafen

1. Bedrijfsvoering

Relevante beleidsontwikkelingen op bestaand beleid

Personeelsbeleid

Het personeelsbeleid is vastgelegd in het p&o-beleidsplan en de daaruit voortvloeiende deelnotities. In het Sociaal Jaarverslag wordt het gevoerde beleid jaarlijks geëvalueerd. In 2016 is er een nieuw Sociaal Statuut vastgesteld en een (lokale) regeling voor het Individueel Keuzebudget. Daarnaast is in 2016 een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) uitgevoerd en op grond van de bevindingen een plan van aanpak opgesteld.

Digitaal, tenzij

Het college vindt het van belang dat sprake is van een goede interne en externe dienstverlening, waarbij de digitalisering een belangrijke rol speelt. Het college gaat immers voor: digitaal, tenzij. Een aantal investeringen is daarvoor nodig en deze worden hieronder kort benoemd.

Vervangen automatiseringsapparatuur 2016-2019

Vervanging van automatiseringsapparatuur heeft deels plaatsgevonden. Er wordt echter niet automatisch vervangen, vooral zaken als storingsgevoeligheid, onderhoudskosten, capaciteit en nieuwe ontwikkelingen worden afgewogen bij de vervanging. Om die reden zijn er ook vervangingen uitgesteld naar 2017.

Onderzoek kwaliteit en stabiliteit ICT infrastructuur.

Het onderzoek naar de kwaliteit van de dienstverlening en de stabiliteit van de ICT infrastructuur bij de RID Utrecht heeft geleid tot een verbeterplan. Er was een kwantitatieve en kwalitatieve verbetering van de personele bezetting nodig, een investering in de ICT infrastructuur en tijdelijk extra capaciteit om de migraties naar de gecentraliseerde ICT-voorzieningen af te ronden. Hiertoe is in juni door de gemeenteraad ingestemd met een structurele verhoging van de bijdrage aan de RID en een incidenteel budget om in 2016 de migraties af te ronden en de eerste verbeteringen bij de RID door te kunnen voeren.

Eind 2016 zijn de migraties voor gemeente Bunnik naar tevredenheid en binnen het extra beschikbaar gestelde budget afgerond. Hiermee is er geen sprake meer van een lokaal rekencentrum maar wordt alles uitgevoerd op de gecentraliseerde ICT-voorzieningen van de RID.

Informatiebeveiliging

In 2016 is het informatieveiligheidsbeleid vastgesteld. Dit beleid is gebaseerd op het basisnormenkader Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). Na vaststelling van het beleid is er een analyse gemaakt van de bestaande situatie van informatieveiligheid binnen de gemeentelijke organisatie ten opzichte van het beleid. Uit de resultaten van deze nulmeting is eind 2016 een verbeterplan voor 2017-2018 opgesteld. Dit zal begin 2017 worden vastgesteld.

Dit neemt niet weg dat in 2016 verbeteringen op dit gebied zijn doorgevoerd. Via intranet is een start gemaakt met bewustwording van personeel op het gebied van informatieveiligheid. Daarnaast hebben enkele audits plaatsgevonden, namelijk het beveiligingsassessment DigiD, de zelfevaluatie BRP, de zelfevaluatie Waardedocumenten en een BAG zelf-audit. Voor al deze audits voldeed de gemeente aan de normen.

Bij de RID heeft in 2016 ook een nulmeting informatieveiligheid plaatsgevonden. De verbeteringen hebben betrekking op de techniek en organisatie van de RID. Het verbeterplan heeft een doorlooptijd van 3 jaar. Hiermee is eind 2016 gestart en als zodanig opgenomen in het eerdergenoemde verbeterplan.

Meldplicht datalekken

Met het oog op de inwerkingtreding van de meldplicht datalekken per 1 januari 2016, is er een procedure en werkwijze opgesteld. Er zijn workshops gehouden voor alle medewerkers, met als doel informatie te verstrekken over de meldplicht datalekken en bewustwording van gedrag omtrent privacybescherming te stimuleren. Daarnaast is een inventarisatie gemaakt van alle processen waarin verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt. Op basis hiervan is het register verwerking persoonsgegevens (privacyregister) met 134 verschillende processen opgesteld.

Indien persoonsgegevens waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, door een andere organisatie benaderd kunnen worden (bijvoorbeeld samenwerkingsverbanden, softwareleveranciers etc.) dan moet er

op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) een bewerkersovereenkomst worden gesloten. Hierin worden afspraken gemaakt over de beveiliging van persoonsgegevens en hoe er met deze gegevens omgegaan mag worden. In 2016 is er geïventariseerd met welke organisaties er bewerkersovereenkomsten moeten worden gesloten en is er een start gemaakt om deze overeenkomsten te sluiten.

Er hebben zich in 2016 geen grote veiligheidsincidenten voorgedaan. Er zijn in 2016 ook geen datalekken geweest die aan de Autoriteit Persoonsgegevens gemeld moesten worden.

Vervangingsinvesteringen gemeentewerf

De RMN heeft per 1 januari 2016 de gemeentewerf overgenomen.

De voor de begroting 2016 geplande vervangingsinvesteringen zijn niet uitgevoerd vanwege de overname door RMN.

Met de overgang naar RMN is het bestaande materieel tegen boekwaarde overgenomen. Het vervangen van de Mitsubishi en de rolbezem regelt de RMN zelf. De kosten voor vervanging van het materieel wordt door RMN verwerkt in het uurtarief van de medewerkers.

Verbonden partijen

Er wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Regionale ICT-Dienst Utrecht (RID)	De RID wordt ingezet om de kwaliteit, beschikbaarheid en continuïteit van de gemeentelijke informatievoorziening te garanderen.
Regionaal Historisch Centrum (RHC) Zuidoost Utrecht	De deskundigheid, formatiegrootte en opslagcapaciteit in het gemeentelijk archiefdepot zijn onvoldoende om het statische archief te kunnen opslaan en de archief functie zelfstandig uit te voeren.

Wat heeft het gekost?

(Bedragen x € 1.000)

Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	8.192,7	8.524,9	8.748,9	223,9-
Personeelskosten bestuursdienst	6.088,5	6.118,2	6.105,9	12,3
Overige kosten werf	32,6	27,6	31,2	3,6-
Materieel werf	83,2	-	-	-
Overige personeelskosten	460,2	470,2	415,1	55,1
Gemeentehuis	556,5	556,5	577,1	20,7-
Werkplekken + facilitaire ondersteuning	275,5	275,5	284,0	8,6-
Informatie- en communicatietechnologie	769,7	924,0	1.168,9	244,9-
Overige kosten bedrijfsvoering	135,5	157,5	171,1	13,5-
Overhead Stuurgroep Kromme Rijn	208,9-	4,5-	4,5-	-
Baten	106,5-	138,9-	276,4-	137,4
Directe baten	106,5-	138,9-	276,4-	137,4
Saldo lasten en baten	8.086,2	8.386,0	8.472,5	86,5-

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (lasten)

Overige Personeelskosten 55,1 Voordeel

Voor ARBO hebben we structureel geen Arbodienst meer en huren een bedrijfsarts in als daar behoefte aan is. Daarnaast hebben afgelopen jaar weinig kosten voor Arbomiddelen nodig gehad. V.w.b. loopbaanontwikkeling zijn het afgelopen jaar weinig kosten gemaakt; een aantal medewerkers heeft wel deelgenomen aan een loopbaantraining die we in de regio zelf uitvoeren. Dit geeft een voordeel van € 53.900.

€	53.900	V
---	--------	---

In 2016 zijn een aantal dossiers afgesloten met betrekking tot het eigen risicodragerschap waardoor een voordeel ontstaat.

€	36.500	V
---	--------	---

Voor werving en selectie zijn meer kosten gemaakt dan begroot. Dit komt doordat 6 vacatures via searchbureaus zijn vervuld, hetgeen behoorlijk wat kosten met zich meebrengt. Er is sprake geweest van overname van personeel van detacheringbureaus waarvoor je een fee betaalt. In de 2^e berap is dit al aangekondigd.

€	36.500	N
---	--------	---

Overig

€	1.200	V
---	-------	---

Totaal

€	55.100	V
---	--------	---

Informatie- en communicatietechnologie 244,9 Nadeel

Er is € 266.800 extra afgeschreven op de oprichtingskosten van de RID Utrecht. Deze kosten waren in 2015 ten onrechte geactiveerd. Overeenkomstig het raadsbesluit bij de toetreding tot de RID wordt de extra afschrijving gedekt uit de reserve dekking kapitaallasten (zie programma 1 en 3).

€	266.800	N
---	---------	---

Overig

€	21.900	V
---	--------	---

Totaal

€	244.900	N
---	---------	---

Directe baten 137,4 Voordeel

Voor de vergoeding van personeel die elders ingezet zijn in 2016 is een voordeel van € 124.600.

€	124.600	V
---	---------	---

Overig

€	12.800	V
---	--------	---

Totaal

€	137.400	V
---	---------	---

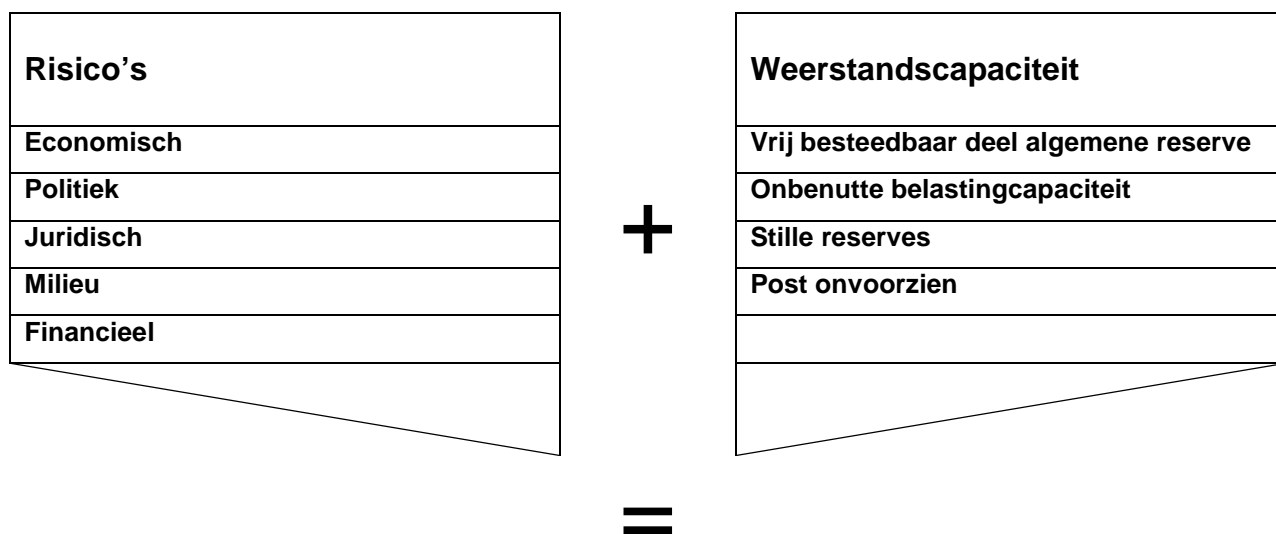
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

BEGRIPPEN

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan “het vermogen van de gemeente om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde zijn taken voort te kunnen zetten”.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit (dit zijn de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar en de volgende jaren van het meerjarenperspectief.

Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's in relatie tot de aanwezige weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide geeft het weerstandsvermogen aan volgens onderstaande figuur. Aan de hand van dit schema wordt het weerstandsvermogen van de gemeente Bunnik bepaald.

Weerstandsvermogen	
Verzekeringen	Voorzieningen
Beheersmaatregelen	

De risico's voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd.

Risicoprofiel

Voor de bepaling dat de kans zich voordoet is onderstaande verdeling aangehouden.

Omschreven als	Geschatte kans dat het risico zich in werkelijkheid voor zal doen
Uitgesloten	0%
Zeer onwaarschijnlijk	5%
Onwaarschijnlijk	10%
Uitzonderlijk	20%
Mogelijk	30%
Aannemelijk	50%
Waarschijnlijk	70%
Zeer waarschijnlijk	90%

Alle gemeentelijke bedrijfsactiviteiten zijn beoordeeld op mogelijke risico's Van de geïnterpreteerde risico's is per risico de kans dat het risico zich voordoet en de financiële impact van het risico geschat. Deze resulteert in onderstaande tabel.

	Gecaluleerd Risicobedrag	Kans	Financiële Impact
Uitgesloten	0	0%	0
Zeer onwaarschijnlijk	29.765.000	5%	1.488.250
Onwaarschijnlijk	2.430.000	10%	243.000
Uitzonderlijk	3.155.000	20%	631.000
Mogelijk	155.000	30%	46.500
Mogelijk aannemelijk	41.000	40%	16.400
Aannemelijk	404.000	50%	202.000
Aannemelijk waarschijnlijk	757.000	60%	454.200
Waarschijnlijk	0	70%	0
Zeer waarschijnlijk	0	90%	0
Voordoend	0	100%	0
Totaal	36.707.000		3.081.350

Benodigd bedrag bufferreserve o.b.v. risico-profiel 50% **656.200**

Voor het opvangen van de geschatte risico's is gekozen voor een risicoprofiel van 50% en hoger. Hiertoe wordt de bufferreserve ingezet. Bij een verschuiving van het risicoprofiel zal dat gevolgen hebben voor de grootte van de bufferreserve en de algemene reserve.

Ratio weerstandsvermogen

Hieronder is deze ratio per 31 december 2016 en 31 december 2015 weergegeven.

Ratio weerstandsvermogen 2016 =	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	$\frac{13.017.761}{3.081.350}$	= 4,2
Ratio weerstandsvermogen 2015=	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	$\frac{7.379.488}{1.282.500}$	= 5,8

Hoewel er geen algemene norm is voor de ratio van het weerstandsvermogen, wordt in veel gemeenten als referentiekader gebruik gemaakt van een waarderingstabel die luidt:

Weerstandsnorm		
Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 – 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 – 1.4	Voldoende
D	0.8 – 1.0	Matig
E	0.6 – 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Verantwoordingscyclus

Het weerstandsvermogen (en de daarop gebaseerde bufferreserve) wordt bij het opstellen van de begroting geactualiseerd. Dit betekent dat de risico's opnieuw beoordeeld worden, voor het gecaluleerd bedrag en de risicokans. Nieuwe risico's worden opgenomen, vervallen risico's worden verwijderd.

In 2016 hebben zich risico's voortgedaan die uit de bufferreserve gedekt (moeten) worden.

Saldo bufferreserve per 1 januari 2016 **1.079.589**

Voortgedane risico's

Wachtgeld voormalig personeel/ bestuurders

Saldo bufferreserve per 31 december 2016

221.768
857.821

Financiële kengetallen

De BBV schrijft voor om vanaf begroting 2016 en de jaarstukken 2015 een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Deze vijf financiële kengetallen zijn:

1. Netto schuldquote (en: netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)
2. De solvabiliteitsratio
3. Kengetal grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden (voorheen opgenomen onder paragraaf Lokale lasten en heffingen)

Hieronder volgt een samenvattend overzicht van de resultaten kengetallen:

	Jaarstukken 2015	Begroting 2016	Jaarstukken 2016
1a. Netto schuldquote	14,48%	31,70%	18,77%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	14,48%	31,70%	18,77%
2. De solvabiliteitsratio:	66,33%	66,07%	66,80%
3. Kengetal grondexploitatie	36,35%	24,11%	15,13%
4. Structurele exploitatieruimte	3,57%	0,82%	1,65%
5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden	121,18%	120,77%	119,77%

Beoordeling uitkomsten

Om de uitkomsten van de kengetallen te beoordelen, wordt onderstaande tabel aangehouden:

Schema: beoordeling kengetallen

Kengetal	Categorie A Categorie B Categorie C		
	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
1. Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden <90%	90-130%	>130%
	b. met correctie doorgeleende gelden <90%	90-130%	>130%
2. Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3. Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4. Structurele exploitatieruimte	Begr >0%	Begr = 0%	Begr <0%
5. Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

De algehele conclusie is dat gemeente Bunnik financieel gezond is met een beperkt risico. Zo vallen kengetallen netto schuldquote, solvabiliteit en structurele exploitatieruimte onder categorie minst risicovol. Kengetal grondexploitatie is van meest risicovol naar minst risicovol gegaan doordat de niet in exploitatie genomen gronden conform BBV vanaf 2016 verantwoord zijn onder MVA (materieel vaste activa). Ook kengetal belastingcapaciteit is beoordeeld als meest risicovol. De inwoners van Bunnik betalen een hogere belasting voor onroerendzaakbelasting, afvalstoffenheffing en riolering dan landelijk gemiddeld. Wel is te zien dat de belastingcapaciteit daalt en dit betekent dat de woonlasten per gemiddeld huishouden niet stijgt of minder stijgt dan landelijk gemiddeld.

Afwijking solvabiliteit met verantwoording jaarstukken 2015 en begroting 2016

Bij de jaarstukken 2015 en begroting 2016 is het saldo solvabiliteit verkeerd berekend. In deze jaarstukken zijn de saldi opgenomen die bij de juiste berekening horen. Hierdoor sluit het solvabiliteitsratio van de begroting 2016 en de jaarstukken 2015 niet met de desbetreffende verantwoording.

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een daling van de netto schuldquote is positief, de schuldenlast daalt (oftewel: financiering geschiedt meer met eigen middelen).

(Bedragen x 1.000)

	Jaarstukken 2015	Begroting 2016	Jaarstukken 2016
A Vaste schulden	10.000	8.400	8.401
B Netto vlottende schuld	1.473	1.208	1.566
C Overlopende passiva	1.273	503	1.758
D Financiële activa	61	37	61
E Uitzettingen < 1 jaar	6.784	4.312	4.826
F Liquide middelen	212	-4.752	213
G Overlopende activa	975	2.555	1.307
H Totale baten (excl. Mutaties reserves)	32.572	25.111	28.339
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	14,48%	31,70%	18,77%

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De gemeente Bunnik heeft geen doorgeleende gelden. Hierdoor is de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen gelijk aan de netto schuldquote.

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balans totaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het eigen vermogen is inclusief geblokkeerde bestemmingsreserves. Bij de berekening van jaarstukken 2015 en begroting 2016 zijn de geblokkeerde bestemmingsreserves, onterecht, niet meegerekend.

(Bedragen x 1.000)

	Jaarstukken 2015	Begroting 2016	Jaarstukken 2016
A Eigen vermogen	34.115	29.330	32.503
B Balanstotaal	51.430	44.396	48.658
Solvabiliteit (A/B) x 100%	66,33%	66,07%	66,80%
Opgenomen solvabiliteit in jaarstukken 2015 en begroting 2016	52,39%	31,17%	

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Tot en met 2015 is in de BBV wordt gevraagd om grond- en hulpstoffen in de balans afzonderlijk op te nemen gespecificeerd naar:

1. Niet in exploitatiegenomen bouwgronden; en
2. Overige grond- en hulpstoffen.

Vanaf 2016 worden niet in exploitatie genomen gronden conform BBV verantwoord onder MVA (materiële vaste activa). Hierdoor is het kengetal is van meest risicovol naar minst risicovol.

Daarnaast wordt in de BBV gevraagd om de bouwgrond in exploitatie (in de balans wordt dit 'onderhanden werk') te noemen.

(Bedragen x 1.000)

	Jaarstukken 2015	Begroting 2016	Jaarstukken 2016
A Niet in exploitatie genomen bouwgronden	11.006	2.781	0
B Bouwgronden in exploitatie	833	3.274	4.287
C Totale baten (excl. Mutaties reserves)	32.572	25.111	28.339
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	36,35%	24,11%	15,13%

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de jaarrekening wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Een jaarrekening waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een jaarrekening waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

(Bedragen x 1.000)

	Jaarstukken 2015	Begroting 2016	Jaarstukken 2016
A Totale structurele lasten	27.472	25.177	29.757
B Totale structurele baten	28.133	24.967	28.261
C Totale structurele toevoegingen aan de reserves	981	292	2.783
D Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	2.191	904	5.085
E Totale baten(A+B+C-D)	52.434	48.948	48.948
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) x100%	3,6%	0,8%	1,6%

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in een jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde van voorgaand jaar.

	Jaarstukken 2015	Begroting 2016	Jaarstukken 2016
A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	486	483	483
B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	176	176	176
C Afvalstoffenheffing voor een gezin	206	206	206
D Eventuele heffingskorting		0	0
E Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde(A+B+C-D)	868	865	865
F Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin	716	716	722
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor(E/F) x 100%	121,2%	120,8%	119,8%

3. Lokale lasten en heffingen

Beleid

In 2016 zijn de gemeentelijke belastingen en retributies, overeenkomstig het beleid vastgesteld in de Nota financieel beleid, verhoogd met de prijsstijging (0% ten opzichte van 2015).

De tarieven van de reinigingsheffingen (reinigingsrechten en afvalstoffenheffing) en de rioolrechten worden gebaseerd op volledige kostendeckendheid. Hierbij moet worden opgemerkt dat de compensabele BTW ook als kostenbestanddeel moet worden meegenomen. Weliswaar wordt deze BTW terugontvangen via het BTW compensatiefonds, maar daar tegenover staat een korting op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Daarnaast wordt de helft van de kosten van straatreiniging verdisconteerd in de rioolheffing.

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding is mogelijk van de afvalstoffenheffing, rioolheffing, hondenbelasting en onroerende zaakbelastingen. Van de andere belastingen is geen kwijtschelding mogelijk. In grote lijnen wordt kwijtschelding verleend indien het netto besteedbaar inkomen onder de bijstandsnorm ligt die voor de betreffende gezinssituatie van toepassing is.

De volgende kwijtscheldingen zijn verleend:

Belastingsoort	Bedrag van de kwijtschelding (afgerond)
Afvalstoffenheffing	23.286
Rioolheffing	25.247
Hondenbelasting	1.418
Onroerende zaakbelastingen	-
Totaal	49.951

Belastingopbrengsten

In het volgende overzicht worden de opbrengsten van de diverse leges, tarieven en belastingen in beeld gebracht.

Overzicht opbrengsten diverse leges, tarieven en belastingen			
Bedragen x € 1.000,-			
	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
Onroerende zaakbelastingen			
<i>Tarieven % van de WOZ waarde</i>			
Gebruikersbelasting voor onroerende zaken:			
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	€ 597	€ 610	€ 584
Eigenarenbelasting voor onroerende zaken:			
- die in hoofdzaak tot woning dienen	€ 3.028	€ 3.056	€ 3.056
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	€ 926	€ 947	€ 917
Hondenbelasting	€ 71	€ 74	€ 70
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	€ 1.159	€ 1.159	€ 1.154
Rioolheffing			
Per heffingseenheid	€ 1.122	€ 1.133	€ 1.131
Toeristenbelasting	€ 138	€ 149	€ 149
Omgevingsvergunningen	€ 704	€ 321	€ 195
Marktgeden	€ 6	€ 6	€ 6

Tarieven

Alle tarieven, behalve de tarieven voor de onroerende zaakbelasting, zijn gelijk gebleven aan de tarieven voor 2015.

In de gemeente Bunnik is de berekeningssystematiek voor de tarieven onroerende zaakbelasting als volgt: het tarief onroerende zaakbelastingen 2015 voor woningen en niet-woningen wordt verhoogd met de inflatie en gecorrigeerd met het percentage waardedaling van de onroerende zaken. Voor 2016 was de inflatie bepaald op 0%. Dit betekent dat de opbrengst onroerende zaakbelasting 2016, exclusief de extra opbrengst uit nieuw- en verbouw, gelijk is aan de geraamde opbrengst 2015.

De gemiddelde waardestijging van de woningen bedroeg 0,9% en voor de niet-woningen een waardedaling van 4%. De waardeontwikkeling in individuele gevallen kan van het gemiddelde afwijken doordat er verschil kan zitten in de waardeontwikkeling per objectsoort. Een appartement kan meer in trek zijn, dan een vrijstaande woning en daardoor kunnen deze objectsoorten beiden een andere waardeontwikkeling laten zien.

Op 20 september 2012 is het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Bunnik 2012 – 2016 vastgesteld. Het tarief rioolheffing voor 2016 is vastgesteld op € 175,80.

Op de volgende bladzijde worden de tarieven voor gemeentelijke belastingen en retributies in beeld gebracht.

Tarieven gemeentelijke belastingen en retributies 2015 - 2016

	2015	2016	Toename in %
Onroerende zaakbelastingen			
<i>Tarieven % van de WOZ waarde</i>			
Gebruikersbelasting voor onroerende zaken:			
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	0,2267%	0,2358%	4,0%
Eigenarenbelasting voor onroerende zaken:			
- die in hoofdzaak tot woning dienen	0,1813%	0,1797%	-0,9%
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	0,2834%	0,2947%	4,0%
Hondenbelasting			
Voor de 1e hond	€ 87,65	87,65	0,0%
Voor de 2e hond	€ 118,45	118,45	0,0%
Voor iedere hond boven het aantal van twee	€ 120,25	120,25	0,0%
Voor honden gehouden in kennels	€ 326,60	326,60	0,0%
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten			
Afvalstoffenheffing:			
- Eenpersoonshuishouden	€ 152,00	€ 152,00	0,0%
- Meerpersoonshuishouden	€ 206,00	€ 206,00	0,0%
Reinigingsrechten (incl. BTW)	€ 216,19	€ 216,19	0,0%
Rioolheffing			
Per heffingseenheid	€ 175,80	€ 175,80	0,0%
Toeristenbelasting			
Per overnachting:			
- op campings	€ 0,63	€ 0,63	0,0%
- in overige verblijfsaccommodaties	€ 1,95	€ 1,95	0,0%
Marktgelden			
Dagstandplaats per strekkende meter per marktdag	€ 3,01	€ 3,01	0,0%
Vaste kwartaalstandplaats per strekkende meter per kwartaal	€ 27,04	€ 27,04	0,0%
Vaste halfjaarstandplaats per strekkende meter per halfjaar	€ 51,30	€ 51,30	0,0%
Vaste jaarstandplaats per strekkende meter per jaar	€ 97,61	€ 97,61	0,0%

4. Verbonden partijen

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voeren verbonden partijen vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen.

Er blijft voor de gemeenteraad nog steeds een kaderstellende -, controlerende - en financiële taak over (het vergt budgettaire beslag en de gemeente loopt daardoor risico's). In verband met de gemeentelijke belangen is het gewenst dat in de begroting en jaarrekening aandacht wordt besteed aan de verbonden partijen. Verbonden partijen zijn derde rechtspersonen waarin de gemeente Bunnik een bestuurlijke en financiële belang heeft.

Onder bestuurlijk belang wordt in dit verband verstaan: het hebben van een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht.

Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die achtergesteld zijn in geval van faillissement van de verbonden partij en/of dat financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Het belang van verbonden partijen is dat deze vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan (blijven) doen. De gemeente houdt de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Kernvragen zijn of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden.

Het tweede belang betreft het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Beleid op verbonden partijen

Gemeente Bunnik wil de beweging doorzetten om uitvoerende taken uit te besteden, voor zover dat in het belang is van de inwoner en bijdraagt aan de bestuurskracht.

De uitvoering moet 'dichtbij' de inwoner worden georganiseerd. Dat wil zeggen volgens de logica van de inwoner. Het eerste contact bij een klantvraag moet warm zijn, waarna de inwoner adequaat kan worden doorgeleid naar de betreffende Backoffice.

De sturing op de niveaus van regisseur, contract en governance wordt adequaat ingericht, zodat de beleidsvrijheid is geborgd en de dienstverlening op het gewenste niveau wordt uitgevoerd.

Grip op verbonden partijen

De gemeenteraad van Bunnik wil zijn sturing op gemeenschappelijke regelingen verbeteren. Daarom is in 2014 de werkgroep Verbonden Partijen ingesteld. Die bestaat uit raadsleden, de burgemeester, de griffier en twee medewerkers van de gemeente. De werkgroep Verbonden Partijen heeft 6 uitgangspunten geformuleerd, waar in 2015 naar is gehandeld: het instellen van een klankbordgroep (als pilot), een regelmatig terugkerende thema-avond over majeure ontwikkelingen, nieuwe procedures voor de gemeenschappelijke regelingen (door ondertekening van het Manifest Verbonden Partijen, de opbouw van een raadsnetwerk, evaluatierapporten over de gemeenschappelijke regelingen en een andere inrichting van de paragraaf Verbonden Partijen..

In 2016 is, samen met de raads werkgroep Verbonden Partijen, verder gewerkt aan de verbetering van grip op Verbonden Partijen. Zo is onder meer de Kadernota Verbonden Partijen vastgesteld die duidelijkheid schept in rollen en verantwoordelijkheden in de sturing op Verbonden Partijen. Ook geeft deze Kadernota aan op welke wijze sturing en controle op Verbonden Partijen wordt ingericht en biedt het ruimte aan maatwerk. Hiermee is voor de komende jaren de basis gelegd om sturing op Verbonden Partijen te versterken.

In deze paragraaf is per gemeenschappelijke regeling een format ingevuld. De reden hiervoor is dat meer inzicht wordt verlangd in de verbonden partijen waardoor het inzicht en de "grip" vergroot kan worden.

Overzicht verbonden partijen		
Verbonden partij/gemeenschappelijke regeling	Begroot 2016	Werkelijk 2016
1. Gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) regio Utrecht	407.062	407.275
2. Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)	503.212	500.567
3. Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Valleien en Kromme Rijngebied (UHVKR)	28.426	28.405
4. Gemeenschappelijke regeling Regionale ICT-Dienst Utrecht (RID)	524.741	535.438
5. Stuurgroep Kromme Rijnlandschap	19.202	19.202
6. Gemeenschappelijke regeling Welstand en Monumenten Midden Nederland	29.781	17.947
7. Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	788.386	788.385
8. Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum (RHC) Zuidoost Utrecht	52.993	53.260
9. Gemeenschappelijke regeling Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI)	3.173.375	3.138.690
10. Gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	185.000	195.093
11. Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)	1.464.416	1.362.759
Totaal	7.176.594	7.047.021
Deelnemingen		
BNG		
Waterleidingbedrijf Vitens		
SVW Biga Groep		

Wijzigingen in verbonden partijen

Nieuw

Nieuw in de rekening 2016 is verbonden partij gemeenschappelijke regeling Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN). De hoofdtaken van RMN zijn afvalinzameling en het voeren van een recyclingstation. Daarnaast voert zij ook diensten uit omtrent marktterreinen reinigen, straatkolken reinigen, straatreiniging, gladheidbestrijding en beheer openbare ruimte.

Verlaten/ opgeheven

Sinds 1 januari 2016 is het Bestuur Regio Utrecht (BRU) in liquidatie. Daarmee is een einde gekomen aan een periode van twintig jaar waarin het BRU een belangrijke rol speelde in de ontwikkeling van de stedelijke regio. Het BRU had nog een aantal lopende dossiers. Deze dossiers zijn in 2016 nagenoeg allemaal afgerond. Het enige dat nu nog resteert is het afronden van het boekjaar 2016. Dit gebeurt aan de hand van de jaarrekening 2016 wat tevens de liquidatierekening is. De liquidatierekening wordt op 10 mei 2017 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Daarmee zal de liquidatie een feit zijn en is het BRU definitief opgeheven.

Vanaf 1 januari 2016 voert Afvalverwijdering Utrecht (AVU) haar werkzaamheden uit in opdracht van gemeenschappelijke regeling Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN) en niet meer rechtstreeks in opdracht van gemeente Bunnik. Zodoende is per 2016 geen financieel belang meer in de AVU en is zij geen verbonden partij meer.

1. Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU) te Utrecht	
Verwachte omvang financieel resultaat	Geprognostiseerd resultaat voor 2016 is € -561.000
Verstrekke leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<p><u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 2.906.915 Eind jaar: € 2.906.915</p> <p><u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 12.670.476 Eind jaar: € 12.670.476</p>
Niet afgedekte risico's	Op basis van de aanwezige algemene reserve heeft de GGDrU een geprognosticeerd weerstandsvermogen van 503.000 (afgerond).
Openbaar belang / Kernactiviteiten van de organisatie	De GGDrU voert de Wet publieke gezondheid (Wpg) voor een deel uit (o.a. het rijksvaccinatieprogramma), adviseert en ondersteunt gemeenten bij het uitvoeren van (lokaal) gezondheidsbeleid en stelt inwoners in staat hun gezondheid te optimaliseren.
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	<p>In de begroting 2016 zijn de volgende doelstellingen opgenomen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uitvoeren van Wet publieke gezondheid (Wpg) voor een deel uit (o.a. het rijksvaccinatieprogramma), adviseert en ondersteunt gemeenten bij het uitvoeren van (lokaal) gezondheidsbeleid en stelt inwoners in staat hun gezondheid te optimaliseren. 2. Het helpen van gemeenten bij hun taak door middel van onderzoek en advies door: het voorkomen van ziekten; het bevorderen van gezond gedrag; het scheppen van een gezonde leefomgeving. 3. De GGD richt zich vooral op preventie. De GGD heeft een relatie met de eerstelijns-gezondheidszorg door het verstrekken van informatie. <p>Jaarlijks ontvangt de gemeente een jaarverslag van de GGDrU dat bestaat uit een beleidsverantwoording. Op basis van de beleidsverantwoording over het jaar 2016 blijkt dat bovengenoemde doelstellingen zijn gerealiseerd.</p>
Essentiële ontwikkelingen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kwaliteitstoezicht Wet maatschappelijke ontwikkeling 2. Preventieve gezondheidszorg kinderen en jongeren in asielzoekerscentrum (AZC's) 3. Verbinding met de vernieuwde zorgketen in volle gang 4. Integrale en collectieve financiering jeugdgezondheidszorg 5. Aanbesteding Digitaal Dossier jeugdgezondheidszorg (JGZ)
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	1 van de 26 deelnemende gemeenten
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Geen

2. Omgevingsdienst Regio Utrecht te Utrecht	
Verwachte omvang financieel resultaat	€ 113.000
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<p><u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 626.497 Eind jaar: € 626.497</p> <p><u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 3.443.178 Eind jaar: € 3.443.178</p>
Niet afgedekte risico's	Weerstandsvermogen van € 694.000,-
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	<p>In de begroting 2016 zijn de volgende doelstellingen opgenomen:</p> <p>In stand houden en beschermen van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de milieukwaliteiten van zowel de bebouwde als groene leefomgeving. - archeologische waarden binnen de gemeente. <p>Tevens het leveren van een bijdrage aan een duurzame ontwikkeling van een aantrekkelijke leefomgeving.</p> <p>De vastgelegde afspraken zijn door de Omgevingsdienst nagekomen zodat de milieu- en archeologische kwaliteiten voldoende zijn beschermd en geborgd.</p>
Openbaar belang / Kernactiviteiten van de organisatie	Het inhoudelijke adviseren van de deelnemende gemeenten op het gebied van milieu, archeologie en bouwen, met daarbij als taak onder meer het inhoudelijk adviseren over omgevingsvergunningen, voor milieuaspecten, en het uitvoeren van de handhavingstaken op milieugebied.
Essentiële ontwikkelingen	Vorbereiding inwerkingtreding Omgevingswet en Uitvoering van het door AB vastgestelde Koersdocument
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	Iedere deelnemer heeft 1 stem (1 van de 16 stemmen)
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Geen bijzonderheden

3. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug en Kromme Rijn

Verwachte omvang financieel resultaat	Nihil
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<p><u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 761.567 Begin jaar: € 761.567</p> <p><u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 4.148.262 Begin jaar: € 4.148.262</p>
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	<p>In de begroting 2016 zijn de volgende doelstellingen opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het ontwikkelen en in stand houden van recreatieve voorzieningen zoals fiets- en wandelroutes <p>De voorgestelde doelen zijn gerealiseerd. Belangrijke prestatie is het realiseren van het eerste Kids Klompenpad</p>
Kernactiviteiten van de organisatie	Het realiseren en in stand houden van (open lucht)recreatiemogelijkheden en nieuwe recreatieprojecten op de Utrechtse Heuvelrug en in het Vallei- en Kromme Rijngebied.
Essentiële ontwikkelingen	Het Recreatieschap UHVK zal per 1-1-2018 ontmanteld zijn. Binnen de verschillende pakketten wordt inspanning verricht om de ontmantelingskosten zo laag mogelijk te krijgen en de overdracht van eigendommen en taken zo goed mogelijk te regelen.
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	Iedere deelnemer heeft 1 stem (1 van de 13 stemmen)
Nieuwe / vertrokken deelnemers	geen

4. Regionale ICT-Dienst (RID) Utrecht te Doorn	
Verwachte omvang financieel resultaat	Nihil
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<p><u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 29.439 Eind jaar: € 29.439</p> <p><u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 9.060.944 Eind jaar: € 9.060.944</p>
Niet afgedekte risico's	In 2017 zal gesproken worden over een nieuwe kosten verdeelsystematiek. De gevolgen hiervan zijn onbekend.
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	<p>De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgdragen voor continuïteit in ICT zodat de dienstverlening adequaat kan plaatsvinden. • Het blijvend afstemmen van de ICT omgeving op nieuwe technologische ontwikkelingen, landelijk en lokaal beleid, veranderende gemeentelijke applicaties <p>In 2016 is in basis voldaan aan de doelstellingen. Op basis van het opgestelde verbeterplan zal dit komende jaren geoptimaliseerd worden.</p>
Kernactiviteiten van de organisatie	De RID heeft tot doel het uitvoeren van taken die zien op het garanderen van de continuïteit en kwalitatief adequate dienstverlening op het terrein van ICT en de hiervoor benodigde middelen, waaronder soft- en hardware voor de deelnemers aan de RID.
Essentiële ontwikkelingen	<p>Het onderzoek naar de kwaliteit van de dienstverlening en de stabiliteit van de ICT infrastructuur bij de RID Utrecht heeft geleid tot een verbeterplan. Er was een kwantitatieve en kwalitatieve verbetering van de personele bezetting nodig, een investering in de ICT infrastructuur en tijdelijk extra capaciteit om de migraties naar de gecentraliseerde ICT-voorzieningen af te ronden. Hiertoe is in het voorjaar door de gemeenteraden van de deelnemers ingestemd met een structurele verhoging van de bijdrage aan de RID en een incidenteel budget om in 2016 de migraties af te ronden en de eerste verbeteringen bij de RID door te kunnen voeren.</p> <p>Eind 2016 zijn de migraties voor gemeente Bunnik naar tevredenheid en binnen het extra beschikbaar gestelde budget afgerond. Hiermee is er geen sprake meer van een lokaal rekencentrum maar wordt alles uitgevoerd op de gecentraliseerde ICT-voorzieningen van de RID.</p> <p>Er is gestart met het opstellen van een nieuwe dienstverleningsovereenkomst.</p>
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	Iedere deelnemer heeft 1 stem (1 van de 7 stemmen)
Nieuwe / vertrokken deelnemers	geen

5. Stuurgroep Kromme Rijnlandschap te Bunnik	
Verwachte omvang financieel resultaat	€ 10.023
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 191.547 Eind jaar: € 201.568 <u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: nihil Eind jaar: nihil
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting: <ul style="list-style-type: none"> • het bevorderen van recreatie door het in stand houden en ontwikkelen van een aantrekkelijk en karakteristiek landschap met extensieve recreatiemogelijkheden. • bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit door advisering en ondersteuning van zowel particuliere eigenaren in het buitengebied als overheden. De Stuurgroep zorgt voor beleid- en projectafstemming tussen de verschillende gemeenten in het Kromme Rijngebied. De stuurgroep heeft beide doelen in 2016 gerealiseerd
Niet afgedekte risico's	Niet bekend
Kernactiviteiten van de organisatie	Het bevorderen van 'stille recreatie' middels het creëren van een aantrekkelijk en karakteristiek landschap met extensieve recreatiemogelijkheden. Bevorderen ruimtelijke kwaliteit middels advisering en ondersteuning van particuliere eigenaren in het buitengebied. Instandhouding cultuurlandschap en natuurwaarden Voorlichting over landschap en landschapselementen
Essentiële ontwikkelingen	Geen
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	Het collegelid is voorzitter van de stuurgroep waarin wethouders en andere bestuurders zitting hebben. Daarnaast functioneert op ambtelijk niveau een werkgroep en wordt de dagelijkse uitvoering verzorgd door de landschapscoördinator.
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Provincie Utrecht

6. Mooisticht (voorheen WMMN) te Bunnik	
Verwachte omvang financieel resultaat	Nihil
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<p><u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 645.468 Eind jaar: € 645.468</p> <p><u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 328.941 Eind jaar: € 328.941</p>
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	<p>De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het bevorderen en stimuleren van ruimtelijke kwaliteit en cultureel erfgoed. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de kwaliteit van fysieke leefomgeving zoals de woon-, werk- en recreatieve gebieden in Bunnik.
Niet afgedekte risico's	Geen
Kernactiviteiten van de organisatie	Ruimtelijke Kwaliteitszorg van de Fysieke leefomgeving
Essentiële ontwikkelingen	In de loop van 2016 is WMMN overgegaan in Mooisticht. Per 1 januari 2017 is de gemeenschappelijke regeling waar WMMN/Mooisticht onder viel beëindigd. Per 1 januari 2017 nemen wij producten tegen vaste tarieven af van Mooisticht.
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	1 van de 19 stemmen
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Leusden is per 1 januari 2016 uitgetreden maar neemt wel weer op uurbasis diensten af.

7. Veiligheids Regio Utrecht (VRU) te Utrecht	
Verwachte omvang financieel resultaat	€ 1.746.000
Verstreckte leningen aan GR	Geen
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<p><u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 6.587.000 Eind jaar: € 6.859.000</p> <p><u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 51.287.000 Eind jaar: € 47.753.000</p>
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	<p>De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door samenwerking binnen de VRU is de brandweezorg binnen de gemeente gegarandeerd. • Door het extra takenpakket van de jeugdbrandweer wil de gemeente een natuurlijke doorstroom van jeugdbrandweer naar de vrijwillige brandweer bewerkstelligen. • Door samenwerking binnen de veiligheidsregio Utrecht wordt middels de samenwerking tussen de verschillende gemeenten en hulpverleningsinstanties bij de crisisbeheersing verbeterd. <p>Omtrent doelstelling 1 heeft de VRU voor de regionale samenwerking een dekkingsplan ontwikkeld voor de brandweezorg. De brandweer uit Werkhoven is daarnaast als "rietenkap specialisten" binnen de gehele regio ingezet.</p> <p>Omtrent doelstelling 2 is de jeugdbrandweer van Bunnik en Zeist zijn in 2016 gaan samenwerken, mede met als doel de natuurlijke doorstroom te bevorderen.</p> <p>Omtrent doelstelling 3 heeft gemeente Bunnik positieve ervaring. Op vrijdag 7 oktober werd een deel van de dorpskern Bunnik ontruimt wegens een gaslek en werd een GRIP 1 situatie uitgeroepen. Alle hulpdiensten en gemeente hebben daarin zeer constructief samengewerkt en dit tot een goede afloop gebracht.</p>
Niet afgedekte risico's	Weerstandscapaciteit van € 1.065.000
Kernactiviteiten van de organisatie	Brandpreventie, brandrepressie, rampenbestrijding en crisisbeheersing
Essentiele ontwikkelingen	De brandweerposten zullen niet over genomen worden door de VRU maar blijven in beheer bij de gemeenten. Dit is het gevolg van een complex proces, maar tegengesteld aan wat afgelopen jaren als voorgenomen beleid vastgesteld was.
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	Iedere deelnemer heeft 1 stem (1 van de 26 stemmen)
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Geen

8. Regionaal Historisch Centrum (RHC) Zuidoost Utrecht te Wijk bij Duurstede	
Verwachte omvang financieel resultaat	Nihil
Verstrekke leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<p><u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 471.000 Eind jaar: € 471.000</p> <p><u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 105.000 Eind jaar: € 105.000</p>
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	<p>De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan de Archiefwet 1995. • Goede archivering van digitale informatie. • Ontwikkelingen op het gebied van Archief en Informatiebeheer worden integraal benaderd. • Bijdrage aan het culturele erfgoed binnen de gemeente en draagt dus bij aan verbetering van het klimaat op het gebied van kunst en cultuur. <p>In 2016 is voldaan aan de visie (middels eigen uitvoering, advisering en ondersteuning).</p>
Niet afgedekte risico's	De gevolgen die de herindeling van gemeente Vianen met Leerdam en Zederik zal hebben voor het RHC, zullen naar verwachting in 2017 bekend worden.
Kernactiviteiten van de organisatie	Het in het samenwerkingsgebied uitvoering geven aan de Archiefwet 1995, alsmede het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historische bronnen en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek.
Essentiele ontwikkelingen	<p>In 2016 is het project e-depot gestart, op initiatief van vier samenwerkende archiefdiensten. Het project moet er toe leiden dat de te bewaren informatie bij de aangesloten gemeenten duurzaam toegankelijk gemaakt én gehouden wordt.</p> <p>Er is een onderzoek gedaan naar beheer en staat van de te bewaren informatie binnen de gemeenten. Daarnaast is onderzocht welke oplossingen er zijn om overheidsinformatie duurzaam digitaal te kunnen bewaren en beheren. Begin 2017 zullen de resultaten van deze rapportage bekend worden.</p>
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	2 van de 19 stemmen (stemverhouding naar rato aantal inwoners van de deelnemende gemeenten)
Nieuwe / vertrokken deelnemers	geen

9. Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI) te Zeist

Verwachte omvang financieel resultaat	Negatief € 278.376
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<p><u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 616.775 Eind jaar: € 124.475</p> <p><u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 11.173.852 Eind jaar: € 12.096.308</p>
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	<p>In de begroting 2016 zijn de volgende doelstellingen opgenomen en prestatie indicatoren opgenomen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inwoners die tijdelijk niet in staat zijn te voorzien in het eigen levensonderhoud kunnen rekenen op financiële ondersteuning en begeleiding naar werk door de RDWI, vanuit het uitgangspunt dat iedereen meedoet naar vermogen. 2. Van inwoners die afhankelijk zijn van het vangnet dat de RDWI biedt, mag worden verwacht dat zij een maatschappelijke tegenprestatie leveren. Zij worden hierin begeleid. 3 Ontwikkelingen op het gebied van Werk en Inkomen worden integraal benaderd. 4 Uitvoering van de Participatiewet vindt binnen de financiële kaders plaats. 5.Vergroten van de arbeidsparticipatie, afname van het aantal uitkeringsgerechtigden. 6.Vergroten van de arbeidsparticipatie, plaatsing via het Verbond van Bunnik <p>Uit het jaarverslag van de RDWI 2016 blijkt dat doelstellingen 1, 3, 4 en 6 zijn behaald.</p> <p>Ten aanzien van doelstelling 2 wordt opgemerkt dat dit conform de re-integratieverordening wordt uitgevoerd. In het jaar 2016 is dit ingeregeld in de processen zodat sturing beter mogelijk is.</p> <p>Ten aanzien van punt 5 is er sprake van een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden. Van 121 uitkeringsgerechtigden begin 2016 naar 145 eind 2016. Deze toename wordt deels verklaard te worden door de toename van het aantal gehuisveste statushouders, de doorstroom WW en onvoldoende inkomsten. Zie voor de toelichting paragraaf 2.1 uit het jaarverslag RDWI 2016.</p>
Niet afgedekte risico's	Weerstandcapaciteit van € 580.000
Kernactiviteiten van de organisatie	De Regionale Dienst Werk en Inkomen biedt een vangnet voor de inwoners die tijdelijk niet of onvoldoende in hun inkomen kunnen voorzien.
Essentiele ontwikkelingen	
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	Iedere deelnemer heeft 1 stem (1 van de 5 stemmen)
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Geen

10. Belastingssamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	
Verwachte omvang financieel resultaat	€ 290.770
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 644.559 Eind jaar: € 672.020 <u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 12.162.172 Eind jaar: € 6.988.773
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	In de begroting 2016 zijn de volgende doelstellingen opgenomen en prestatie indicatoren opgenomen: De samenwerking op het gebied van belastingen en inningen moet resulteren in: 1. Kostenbesparing 2. continuïteit 3. kwaliteit.
Niet afgedekte risico's	Weerstandsvermogen € 518.00
Kernactiviteiten van de organisatie	De BghU is belast met de waardering van de onroerende zaken en de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen.
Essentiele ontwikkelingen	
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	2% (stemverhouding naar rato aantal inwoners van de deelnemende gemeenten)
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Gemeente Utrechtse Heuvelrug

11. Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)	
Verwachte omvang financieel resultaat	€ 1.680.000,00
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<p><u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 1.834.200 Eind jaar: € 1.834.200</p> <p><u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 11.379.700 Eind jaar: € 11.379.700</p>
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	<p>Bij het opstellen van de begroting 2016 was gemeenschappelijke regeling RMN nog niet van kracht. Wel heeft de RMN de taken van Afvalverwijdering Utrecht (voormalig GR) op zich genomen. De doelstelling van AVU is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een adequate inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen kosten tegen zo laag mogelijk maatschappelijke kosten. <p>Deze doelstelling is behaald, over 2016 is de kosten € 67.000 lager dan begroot.</p>
Kernactiviteiten van de organisatie	Basistaken die voorheen werden gedaan door het cluster Technische Uitvoering en een aantal additionele werkzaamheden, de afvalinzameling en het beheer van het recyclingstation.
Essentiele ontwikkelingen	Efficiëntie gerichte organisatie door het afstemmen van de onderlinge werkzaamheden van de deelnemende gemeenten en meer planmatige aanpak inzet voertuigen, het verder ontwikkelingen van standaard inrichten van het beheer openbare ruimte (IBOR).
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	1 van de 6 gemeenten (stemverhouding naar rato aantal inwoners van de deelnemende gemeenten)
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Nieuw: Bunnik

5. Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn investeringen met een langdurig economisch of maatschappelijk nut. Kapitaalgoederen zijn wegen, riolering, water, groen, gebouwen, automatisering en inventarissen (zogenaamde materiële activa), maar ook bijvoorbeeld bestemmingsplannen (zogenaamde immateriële activa). Al deze kapitaalgoederen dienen “onderhouden” te worden. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan zijn bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten.

In de Nota financieel beleid zijn de volgende uitgangspunten ten aanzien van kapitaalgoederen opgesteld:

- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, voor zover ze niet in het kader van grondexploitatie worden getroffen, activeren;
- Investerings met een economisch nut worden geactiveerd en conform de waardevermindering van de investeringen, op consistente wijze afgeschreven;
- Gronden en terreinen worden geactiveerd, maar niet op afgeschreven;
- Onderhoud dat niet levensduur verlengend is wordt niet geactiveerd;
- Onderhoudswerkzaamheden, die leiden tot een nieuwe functionaliteit van het actief of een duidelijke technische verandering mogen wel worden geactiveerd;
- Activa met een verkrijgingsprijs minder dan € 5.000 of een afschrijvingslast minder dan € 500 worden niet geactiveerd.

Het beleid van de gemeente Bunnik voor de kapitaalgoederen wegen, riolering, gebouwen en groen is onder andere opgenomen in de volgende onderhoudsplannen en daarnaast is het niveau van onderhoud aangegeven.

Soort eigendom	Onderhoudsplan	Onderhoudsniveau o.b.v. Onderhoudsplan
Wegen	Wegennota 2015 - 2024	Goed
Riolering	vGRP 2012 tot en met 2016	Goed
Water	Waterplan 2008 - 2015	Goed
Gebouwen – scholen	Scholen Het Kwartier Werkhoven (onderhoudsplan 2011) en De Kersentuin (onderhoudsplan 2015) en Het Palet bij Beheerstichting	Voldoende
Gebouwen gemeentehuis	– Onderhoudsplan d.d. juni 2015	Redelijk/goed
Gebouwen –overige	Onderhoudsplan d.d. juni 2015	Redelijk/goed
Openbaar groen	Bomenbeheerplan 2011	Redelijk

In het onderhoudbeheerplan voor wegen, wat in 2014 is geactualiseerd, is geen rekening gehouden met totale vervanging van wegen. Daar steeds de afweging zal worden gemaakt of vervanging noodzakelijk is, wordt dit beschouwd als de aanleg van een nieuwe weg. Dit zal steeds bij afzonderlijke besluitvorming plaats vinden. Dergelijke uitgaven zullen worden geactiveerd en in 30 jaar worden afgeschreven. Dit is in overeenstemming met de uitgangspunten in de Nota financieel beleid.

De totale vervanging van riolering is in het verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan (vGRP) 2012-2016 begrepen. De werkingsduur van dit GRP is vijf jaar en daarna (in 2017) wordt een hernieuwd vGRP opgesteld met een geactualiseerde financiële berekening.

Met betrekking tot de vervanging van een gebouw is dit niet in de onderhoudsbeheersplannen opgenomen met een vergelijkbare redenering als bij de onderhoudsplannen van wegen (zie Nota financieel beleid).

De scholen in Werkhoven zitten in Het Kwartier, de scholen in Odijk zitten in Het Palet en de scholen in Bunnik zitten in De Kersentuin. Het beheer is ondergebracht in de beheerstichting; de beheerstichting is verantwoordelijk voor het periodiek onderhoud. Daarnaast is er de Barbaraschool in Bunnik.

Het bomenbeheerplan is op 1 november 2011 vastgesteld.

In de hiernavolgende tabel wordt het onderhoud ten laste van de getroffen financiële voorzieningen aangegeven.

Overzicht onderhoudsuitgaven 2016			
Op grond van de vastgestelde meerjarenonderhoudsplannen zijn in 2016 de volgende uitgaven gedaan ten laste van de onderhoudsvoorzieningen.			
		Begroting 2016	Rekening 2016
	<u>Overige gebouw en</u>		
7603009	- ambtswoning burgemeester	339	14.626
7603010	- brandweergarage Bunnik	5.000	12.193
7603011	- brandweergarage Werkhoven	5.000	-
7603012	- jeugaccommodatie Odijk	5.040	-
7603015	- woning Langstraat 11 *	7.621	-
7603017	- gebouw en gemeentewerf	41.405	61.800
7603018	- gemeentehuis	238.411	24.249
7603022	- muziektent Werkhoven	7.020	-
		309.836	112.869
	<u>Overig onderhoud</u>		
7603019	- wegen	272.000	427.089
		272.000	427.089
	Totaal onderhoudsuitgaven	581.836	539.958
Ad *	Woning Langstraat 11 is verkocht. Voorziening wordt opgeheven.		

Per 31 december 2015 zijn de onderhoudsvoorzieningen en de voorziening wegen vervallen. Deze zijn toegevoegd aan de reserves.

Bij de onderhoudsvoorzieningen wordt gekeken, of de geplande werkzaamheden daadwerkelijk uitgevoerd moeten worden.

6. Financiering

Algemene ontwikkelingen

In 2011 is het treasury statuut vastgesteld. Dit statuut geeft kaders waarbinnen het college en de ambtelijke organisatie moeten blijven bij het beheer van de kasmiddelen en het aantrekken van geldleningen op de korte en de lange termijn. Uitgangspunt van het statuut is een voorzichtig risicomijdend beleid bij het uitzetten/beleggen van overtollige kasgeld. Het treasury statuut sluit hierbij volledig aan op de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet (de Financiële verordening).

Kasbeheer

De gemeente heeft de beschikking over rekeningen bij de NV Bank Nederlandse gemeenten (BNG), de Rabobank en de ING bank. Vrijwel alle betalingen en ontvangsten lopen via de BNG. Met deze bank is een zogenaamde raamovereenkomst gesloten. Dit houdt in dat indien het saldo op de rekening boven of beneden bepaalde grenzen komt automatisch een gunstiger renteregime geldt. Hiertegenover staat dat, indien middelen worden aangetrokken of uitgezet bij een andere bank, een renteverskil ten opzichte van de BNG-tarieven aanwezig moet zijn van ten minste 0,05%.

Renterisicobeheer

Renterisicobeheer omvat het beperken van de invloed van externe rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente. De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) beoogt grote fluctuaties in rentelasten van lagere overheden te voorkomen. Hiertoe wordt via de kasgeldlimiet een maximum gesteld aan het met kortlopende leningen voorzien in de financieringsbehoefte. Achtergrond is dat de rente van kortlopende (kasgeld)leningen in korte tijd sterk kunnen fluctueren. In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) staat de bepaling van de renterisiconorm. Deze wordt getoetst aan het totaal van de begroting.

De kasgeldlimiet wordt bepaald op een percentage van 8,5% van het totaal van de exploitatie-uitgaven van het dienstjaar. Voor 2016 lag de kasgeldlimiet op ca 8,5% x € 25,8 mln. = € 2,2 miljoen. In 2016 is de kasgeldlimiet niet overschreden. Per februari 2017 is de rente van kasgeldleningen en voor in deposito gezette gelden op aanvraag. Het tarief voor langlopende geldleningen (25 jaar) bedraagt op het moment van samenstellen van dit jaarverslag circa 1,13%.

Voor het beheersen van het renterisico op de vaste geldleningen door het aanbrengen van spreiding in de looptijd in de leningenportefeuille is de renterisiconorm ingevoerd. Deze norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Voor 2016 lag deze norm op € 5,2 miljoen. Hieraan moet worden getoetst het totaal van de in dat jaar verschuldigde aflossingen vermeerderd met de restschuld van de leningen, waarvan het rentepercentage in dat dienstjaar contractueel moet worden herzien en verminderd met eventueel nieuw aangetrokken geldleningen.

Er zijn geen leningen aanwezig waarvan de rente tijdens de looptijd kan worden veranderd. In 2016 is in totaal € 1,6 miljoen afgelost op de vaste geldleningen. Hiermee wordt ruimschoots binnen de norm gebleven.

Gemeentefinanciering

De financieringspositie is enerzijds afhankelijk van de financieringsbehoefte die voortvloeit uit voorgenomen investeringen en anderzijds uit mogelijke investeringssubsidies en de verwachte opbrengsten uit de grondexploitaties. Er wordt een liquiditeitsbegroting opgesteld zodat er een beeld is wat de financieringspositie is.

Discrepancies in de financieringsbehoefte zullen naar verwachting van betrekkelijk korte duur zijn. Deze zullen in eerste instantie opgevangen worden via korte financieringen. Indien op grond van de Wet Fido vaste financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken zal dit toch voor een periode van maximaal 5 tot 10 jaar nodig zijn.

Stand van de vaste leningen op 1 januari 2016	€ 10.000.000
Nieuwe leningen	€ 0
Reguliere aflossingen	€ 1.600.000
Stand van de vaste leningen per 31 december 2016	€ 8.400.000

De gemiddelde rente van deze vaste financieringsmiddelen ligt op ca. 3,0%.

7. Grondbeleid

Grondbeleid algemeen

Grondexploitatie is het proces waarbij grond wordt aangekocht, bouwrijp wordt gemaakt en rioleringen en wegen worden aangelegd om vervolgens de grond te verkopen voor de bouw van woningen of bedrijven.

Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van diverse programma's. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De financiële baten, maar vooral de financiële risico's zijn van belang voor de algemeen financiële positie.

Het grondbeleid voor de gemeente Bunnik staat vermeld in de Nota grondbeleid 2008.

Onder grondbeleid wordt verstaan de positie die de gemeente in wil nemen ten behoeve van uitbreiding voor woningbouw, bedrijventerreinen en overige doeleinden. Er is een onderscheid tussen actief en faciliterend (passief) grondbeleid. Actief grondbeleid houdt in dat de gemeente zelf grond verwerft, bouwrijp maakt en uitgeeft. Bij faciliterend grondbeleid stelt de gemeente voorwaarden aan de ontwikkeling van grond in eigendom van een particulier.

In het totaal van alle nieuwbouwplannen in de komende jaren samen wordt de door de gemeenteraad gestelde randvoorwaarde 30% sociale huurwoningen en 70% koopwoningen uitgevoerd. Dit is onder andere vastgelegd in de woonvisie.

De volgende grondexploitaties waren in 2016 in uitvoering:

MOB-complex te Odijk

De laatste kavel is op 1 juli 2013 verkocht. Als uitvloeisel van het bestemmingsplan en de daarin vastgelegde bebouwingsmogelijkheden moet voorzien worden in voldoende waterberging. Afhankelijk van de gekozen bergingslocatie moet het bestemmingsplan worden herzien. De voorbereidingen hiervoor zijn in gang gezet. Afhankelijk van de te maken keuzes zal de uitvoering in 2017 ter hand worden genomen. De benodigde watervergunning is inmiddels verleend door het HDSR. Ook is geconstateerd dat het beschikbare budget ontoereikend is. In 2017 zal hiervoor een aanvullend krediet worden aangevraagd.

Project Breed Werkhoven

Delteijkterrein

De woningen zijn inmiddels opgeleverd en de inrichting van de openbare ruimte is gereed.

De Werkhof

De gemeente heeft voor de realisatie van 12 eengezins koopwoningen een overeenkomst afgesloten met een ontwikkelaar. In 2013 is gestart met de bouw en alle woningen zijn verkocht. Daarnaast omvat het plan 15 vrije kavels. Hiervan zijn er nog 3 beschikbaar. De verwachting is dat deze in 2017 worden verkocht. Aansluitend wordt het woonrijpmaken van het gebied ter hand genomen.

Project Dorpshart Bunnik

MFA

In oktober 2013 is MFA Kersentuin opgeleverd. Op de locatie van de oude Camminghaschool is in het bestemmingsplan ruimte voor maatschappelijke voorzieningen en 16 woningen. Het plan van Mitros en Zorgspectrum gaat niet door. De gemeente, Mitros en Zorgspectrum hebben de grondverkoopovereenkomst voor dit plan ontbonden.

Quarijn, Lekstede en initiatiefnemers in de 1^e lijnszorg hebben vervolgens plannen gemaakt voor een woonzorgcentrum en een gezondheidscentrum. Het college heeft in het najaar van 2016 deze plannen voorgelegd aan de raad en heeft er inspraak plaatsgevonden. Partijen hebben de plannen verder uitgewerkt. Dit heeft geleid tot aanpassing van het plan (kleiner gezondheidscentrum).

Anne Frankterrein

De ontwikkeling van de locatie Anne Frankterrein is in zijn geheel afgerond. Alle woningen zijn bewoond.

Churchillterrein

In 2013 is de grond verkocht aan de eigenaar van de Albert Heijn, met als doel de naastgelegen Albert Heijn te vergroten. In 2016 is de bouw afgerond en is de vergrote winkel geopend.

Odijk-west

Het Burgje

Begin 2016 is de aanbestedingsprocedure voor locatie Het Burgje afgerond. Uit 4 inzendingen is de opdracht gegund aan Nijhuis/Explorius. Zij hebben voor Het Burgje een kwalitatief hoogwaardige, duurzame en toekomstbestendige invulling gemaakt met ca. 145 woningen, en met behoud van veel groene landschapselementen. Boerderij Het Burgje wordt opgeknapt en krijgt een prominente plek en functie in het geheel. De nieuwe woonwijk richt zich op een doelgroep uit zowel de gemeente zelf als uit de regio.

In het najaar heeft de eerste informatiebijeenkomst voor geïnteresseerden plaatsgevonden, deze is druk bezocht.

Er is gestart met de voorbereidingen voor de bestemmingsplanprocedure. Verwacht wordt dat het ontwerp bestemmingsplan begin 2017 in procedure gaat. Tevens is gewerkt aan het verfijnen van de plannen, de openbare ruimte, inclusief water en de functies op het erf. Deze werkzaamheden lopen door tot in 2017. Dit alles is nodig om een Omgevingsvergunningsprocedure te doorlopen.

Belangrijk onderdeel van de planontwikkeling is archeologie. Er is in het najaar van 2016 zogenaamd sleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn ca. 4 meter brede sleuven getrokken in het veld om de bepalen of de archeologische verwachtingen ook daadwerkelijk werden aangetroffen in het veld. Op basis van deze sleuven is onder andere het Romeinse grafveld begrensd en is de precieze locatie bepaald van een oude hofstede. Op basis van de resultaten uit het sleuvenonderzoek wordt bepaald wat moet worden opgegraven. Deze werkzaamheden vinden in de eerste helft van 2017 plaats.

Overige gronden

De overige gronden die zijn aangekocht in het kader van Odijk-west zijn in 2016 opnieuw verpacht voor 1 jaar. Dit omdat er nog onvoldoende zekerheid was over de oostelijke ontsluiting en het mogelijk gebruik van (een deel van) de gronden.

De opstallen van Schoudermantel 62 zijn gesloopt in verband met onveiligheid. In lijn met de collegeagenda wordt bezien of er mogelijkheden zijn voor duurzaam tijdelijk gebruik, zoals het plaatsen van zonnepanelen. Hierbij worden tevens particuliere initiatieven betrokken

Particuliere ontwikkelingen

Naast de gemeentelijke grondexploitatiegebieden is de gemeente ook voorwaarden scheppend betrokken bij een aantal particuliere gebiedsontwikkelingen. Deze projecten komen tot stand op basis van tussen de gemeente en de particuliere exploitant afgesloten samenwerkings- en bouwexploitatieovereenkomsten.

Winstneming 2016

Bij afsluiting van een grondexploitatie, of eventueel tussentijds als de exploitatie dit mogelijk maakt, zal een eventueel voordelig saldo worden toegevoegd aan de algemene reserve. In 2016 is geen verplichte winstneming genomen.

Verliesneming 2016

Bij afsluiting van een grondexploitatie, of als tussentijds blijkt dat een project verliesgevend gaat zijn, zal een verliesneming genomen moeten worden. Voor de stationsweg is de voorliesvoorziening aangevuld met € 179.400. Daarnaast is een verliesvoorziening gevormd voor het MOB complex van € 203.100 en het scholeneiland Bunnik van € 120.454.

Risico's 2016

Met betrekking tot de grondexploitatie zijn de kosten verwerkt in de grondprijsberekeningen.

Jaarrekening

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Lasten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Programma 1. Bestuur en Organisatie	7.535,4	7.900,3	8.268,2	-367,9
Programma 2. Dienstverlening	1.274,1	1.280,4	1.304,2	-23,8
Programma 3. Algemene Dekkingsmiddelen	-17,9	1.701,4	2.074,4	-373,0
Programma 4. Veiligheid	934,6	957,1	967,7	-10,6
Programma 5. Openbare ruimte	2.820,6	3.210,9	2.985,6	225,4
Programma 6. Bouwen, Wonen en Ondernemen	3.469,6	6.525,6	3.870,7	2.654,9
Programma 7. Maatschappelijke ontwikkeling	2.321,8	2.437,4	2.310,4	127,1
Programma 8. Algemene Ondersteuning	962,9	973,3	903,1	70,2
Programma 9. Maatwerk Ondersteuning	7.755,3	7.349,7	7.266,3	83,4
Voor bestemming	27.056,4	32.336,2	29.950,6	2.385,7
Toevoegingen reserves	292,2	2.642,3	2.782,7	-140,4
Na bestemming	27.348,6	34.978,6	32.733,3	2.245,3

Baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Programma 1. Bestuur en Organisatie	28,5	28,5	36,7	-8,2
Programma 2. Dienstverlening	631,0	699,0	609,5	89,6
Programma 3. Algemene Dekkingsmiddelen	19.554,3	21.288,5	21.701,2	-412,8
Programma 4. Veiligheid	4,6	4,6	4,7	-0,1
Programma 5. Openbare ruimte	1.211,0	1.211,0	1.205,3	5,7
Programma 6. Bouwen, Wonen en Ondernemen	2.805,0	4.680,6	2.025,8	2.654,8
Programma 7. Maatschappelijke ontwikkeling	554,7	554,7	524,5	30,2
Programma 8. Algemene Ondersteuning	0,0	0,0	0,4	-0,4
Programma 9. Maatwerk Ondersteuning	1.841,7	2.211,4	2.230,5	-19,1
Voor bestemming	26.630,9	30.678,3	28.338,6	2.339,7
Mutatie reserves	1.096,9	4.300,2	5.085,3	-785,1
Na bestemming	27.727,8	34.978,6	33.423,9	1.554,6

Saldo	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	425,5	1.657,9	1.611,9	46,0
Toevoegingen/onttrekkingen reserves	-804,7	-1.657,9	-2.302,6	644,7
Gerealiseerde resultaat	-379,2	0,0	-690,7	690,7

In bovenstaand overzicht is het resultaat voor en na bestemming weergegeven. In de programma's staan de baten en lasten weergegeven inclusief toevoegingen en onttrekkingen uit de reserves. In bovenstaand tabel staan de baten en lasten exclusief de toevoegingen en onttrekkingen uit de reserves.

Balans

ACTIVA	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>	PASSIVA	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
<u>VASTE ACTIVA:</u>			<u>EIGEN VERMOGEN:</u>		
- immateriële vaste activa	306.345	14.345	- reserves	31.812.392	27.920.400 1)
- materiële vaste activa economisch nut	29.942.559	26.923.199	- nog te bestemmen resultaat	690.682	6.194.516
- materiële vaste activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	4.816.649	4.951.161	Totaal eigen vermogen	32.503.074	34.114.916
- materiële vaste activa investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.895.904	2.843.130	<u>VOORZIENINGEN</u>	4.430.122	4.568.248
- financiële vaste activa	60.760	340.060	<u>LANGLOPENDE SCHULDEN</u>		
			Totaal vaste schulden met een rente-typische looptijd van 1 jaar of langer	8.401.000	10.000.000
Totaal vaste activa	38.022.217	35.071.895	Totaal vaste passiva	45.334.196	48.683.164
<u>VLOTTENDE ACTIVA:</u>			<u>VLOTTENDE PASSIVA</u>		
Voorraden	4.289.628	8.387.070	Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	1.565.890	1.473.247
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	4.825.883	6.783.651			
Liquide middelen	213.122	212.362			
Overlopende activa	1.307.480	974.671	Overlopende passiva	1.758.244	1.273.238
Totaal vlottende activa	10.636.113	16.357.754	Totaal vlottende passiva	3.324.134	2.746.485
TOTAAL ACTIVA	48.658.330	51.429.649	TOTAAL PASSIVA	48.658.330	51.429.649
			Gewaarborgde geldleningen/garantstellingen	35.846.548	22.733.984

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Balans

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Centraal Administratie Kantoor (CAK)

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2015 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa zijn opgenomen tegen historische verkrijgings- en/of vervaardigingsprijzen of lagere marktwaarde verminderd met eventuele ontvangen investeringsbijdragen en gecumuleerde (in het algemeen lineaire) afschrijvingen. Activering en afschrijvingstermijnen vinden plaats conform nota Financieel Beleid 2013. Op grond wordt niet afgeschreven.

Met ingang van 1 januari 2016 is in de vernieuwde voorschriften Besluit begroting en verantwoording (BBV) besloten dat 'Bijdrage aan activa in eigendom van derden' onder immateriële vaste activa gepresenteerd moet worden. Tot en met 2015 stonden deze bijdragen onder de financiële vaste activa. In de toelichting in de balans wordt het overgaan van financiële vaste activa naar immateriële vaste activa aangeduid met 'Herclassificatie'.

Tevens is met ingang van 1 januari 2016 is in de vernieuwde voorschriften Besluit begroting en verantwoording (BBV) besloten dat 'niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)' onder materiële vaste activa (onder gronden en terreinen) gepresenteerd moet worden. Tot en met 2015 stonden deze NIEGG's onder de voorraden gepresenteerd.

In de toelichting in de balans wordt het overgaan van de NIEGG's van voorraden naar materiële vaste activa aangeduid met 'Herclassificatie'.

De niet in exploitatie genomen gronden zijn gewaardeerd tegen de historische verkrijgingsprijzen of lagere marktwaarde, vermeerderd met bijgeschreven rente en exploitatiekosten en (voor een complex) door de exploitatie van het complex te dekken (gekapitaliseerde) kosten.

Afschrijvingstermijnen

- Globaal kan voor regelmatig voorkomende investeringen de volgende afschrijvingstermijn worden aangehouden:

Onderzoek en ontwikkeling	5 jaar
Gebouwen	40 jaar
Gronden	geen afschrijving
Inventaris gebouwen	15 jaar
Automatisering	4 jaar
Personeelsvoertuigen	7 jaar
Wegaanleg	25 jaar
Rioolaanleg	60 jaar
Persleidingen en pompputten riolering	45 jaar
Pompinstallaties riolering	15 jaar
Openbare ruimte	30 jaar
- De methode van lineaire afschrijving wordt gehanteerd.
- Annuïtaire afschrijving wordt uitsluitend gekozen indien tegenover de investeringslast inkomsten staan.

Financiële activa en passiva

Verstrekke en opgenomen geldleningen zijn opgenomen tot het nominaal verstrekte bedrag minus de ontvangen aflossingen. De deelnemingen en effecten zijn opgenomen tegen verkrijgingsprijzen of lagere marktwaarde.

Voorraden

De voorraden burgerzaken zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen of lagere marktwaarde. Onderhanden werken zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten, of lagere marktwaarde vermeerderd met de bijgeschreven rente en exploitatiekosten en verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde verkopen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Voor het risico van mogelijke oninbaarheid zijn voorzieningen gevormd. De omvang van de voorzieningen is deels gebaseerd op een beoordeling van individuele vorderingen en deels geschat op basis van de ouderdom van de vorderingen.

VoorzieningenVoorzieningen voor verplichtingen

Voorzieningen voor verplichtingen zijn gebaseerd gedeeltelijk op de nominale waarde en gedeeltelijk op de contante waarde van de desbetreffende verplichtingen.

Voorzieningen wegens uit te voeren werken voor afgesloten projecten grondexploitatie zijn gebaseerd op de gecalculerde nog te maken kosten op het moment van afwikkeling van de desbetreffende complexen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Flottende passiva

De flottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarden.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

Grondslagen voor de bepaling van het saldoAlgemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Analyse afwijking begroting na wijziging met de jaarrekening

In de programmaverantwoording is per programma de toelichting op de verschillen groter dan € 25.000 opgenomen. Voor de analyse verwijzen we naar de desbetreffende programma's.

Grondexploitatie

Als resultaat van de grondexploitatie wordt aangemerkt het resultaat van de afgewikkelde complexen en de kosten die naar verwachting niet door de grondexploitatie kunnen worden terugverdiend. Complexen worden definitief afgewikkeld wanneer alle voor verkoop beschikbare kavels zijn verkocht en vrijwel alle werkzaamheden voor bouw- en woonrijpmaken zijn gerealiseerd. Indien sprake is van een positief saldo, wordt verantwoord winst uitgenomen. Voor zover voor deze complexen nog kosten gemaakt moeten worden, wordt daarvoor een voorziening gevormd.

De baten en lasten van de nog niet in exploitatie genomen complexen en de onderhanden werken worden verrekend met de boekwaarden van deze gronden. Van enkele terreinen, waarvan nog geen concrete exploitatie is voorgenomen, worden de lasten ten laste gebracht van de exploitatierekening, dit gezien de onzekerheid van de mogelijkheid tot verhaal van de volledige kosten in de toekomst.

Rente

Het renteresultaat is verantwoord op het product "Financiering". De rentelasten betreffen het saldo van de betaalde en de ontvangen rente, vermeerderd met de gecalculerde bespaarde rente over reserves en voorzieningen. De rentebaten betreffen de aan de diverse producten toegerekende rente.

Kostenplaatsen

De verdeling van de kosten van de kostenplaatsen over de diverse producten geschiedt voornamelijk op basis van de inzet van personeel en tractiemiddelen.

Toelichting op de Balans

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

	<u>Boekwaarde 31-12-2016</u>	<u>Boekwaarde 31-12-2015</u>
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	14.345	14.345
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	292.000	-
Totaal	<u>306.345</u>	<u>14.345</u>

Mutaties Immateriële vaste activa

	Kosten van onderzoek en ontwikkeling	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Totaal
Boekwaarde 31 december 2015	14.345	-	14.345
Herclassificatie		303.250	303.250
Investering in het jaar	-	-	-
	14.345	303.250	317.595
Afschrijving in het boekjaar	-	11.250	11.250
Afwaardering in het boekjaar	-	-	-
Boekwaarde 31 december 2016	14.345	292.000	306.345

Materiële vaste activa

	<u>Boekwaarde 31-12-2016</u>	<u>Boekwaarde 31-12-2015</u>
1) Gronden en terreinen	6.272.200	2.442.538
2) Woonruimten	90.893	121.723
3) Gebouwen *	22.804.491	23.309.745
4) Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (maatschappelijk)	2.558.726	2.524.471
5) Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (economisch)	84.200	66.700
6) Vervoersmiddelen	-	-
7) Machines, apparaten en installaties (maatschappelijk)	127.315	141.328
8) Machines, apparaten en installaties (economisch)	357.855	652.983
9) Overige materiële vaste activa (maatschappelijk)	209.863	177.331
10) Overige materiële vaste activa (economisch)	332.920	329.510
11) investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	4.816.649	4.951.161
Totaal	<u>37.655.112</u>	<u>34.717.490</u>

In 2016 is in Besluit begroting en verantwoording (BBV) is opgenomen dat Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG's) vanaf 2016 als materiële vaste activa (onder categorie gronden en terreinen) gepresenteerd moet worden. In onderstaande overzichten is dit opgenomen onder 'Herrubricering'.

Mut Materiële vaste activa Economisch nut

Boekwaarde 31 december 2015
 Herclassificatie: Boekwaarde NIEGG 1-1-2016
 Herclassificatie: Voorziening NIEGG 1-1-2016
 Boekwaarde per 1-1-2016

Investering in het jaar
 * Desinvesteringen
 Bijdragen van derden

Afschrijving in het jaar
 Afwaardering in het boekjaar

Boekwaarde 31 december 2016

Gronden en terreinen (opstallen)	Woonruimten	Gebouwen
2.442.538	121.723	23.309.745
11.005.664		
3.453.251-		
9.994.951	121.723	23.309.745
286.686	-	-
3.963.744-	30.830-	-
-	-	-
6.317.893	90.893	23.309.745
45.693	-	505.254
-	-	-
6.272.200	90.893	22.804.491

Mut Materiële vaste activa Economisch nut

Boekwaarde 31 december 2015

Herclassificatie
 Investering in het jaar
 Desinvesteringen
 Bijdragen van derden

Afschrijving in het jaar
 Afwaardering in het boekjaar

Boekwaarde 31 december 2016

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (economisch)	Vervoermiddelen	Machines, apparaten en installaties (economisch)
66.700	-	652.983
25.000	-	115.405
-	-	-
-	-	-
91.700	-	768.388
7.500	-	410.533
-	-	-
84.200	-	357.855

Mut Materiële vaste activa Economisch nut

Boekwaarde 31 december 2015

Herclassificatie: Boekwaarde NIEGG 1-1-2016
 Herclassificatie: Voorziening NIEGG 1-1-2016
 Boekwaarde per 1-1-2016

Investering in het jaar
 Desinvesteringen
 Bijdragen van derden

Afschrijving in het jaar
 Afwaardering in het boekjaar

Boekwaarde 31 december 2016

Overige materiële vaste activa (economisch)	Totaal (economisch)
329.510	26.923.199
	11.005.664
	3.453.251-
329.510	34.475.612
53.022	480.113
-	3.994.574-
-	-
382.532	30.961.151
49.612	1.018.592
-	-
332.920	29.942.559

* De desinvestering gronden en terreinen heeft voor € 3.959.243 betrekking op in exploitatie genomen gronden Burgje en Stationsweg. Deze in exploitatie genomen gronden zijn bij de balanspost 'Voorraden' als investering verwerkt.

Mut Materiële vaste activa Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

	Totaal
Boekwaarde 31 december 2015	4.951.161
Investering in het jaar	-
Desinvesteringen	-
Bijdragen van derden	-
	4.951.161
Afschrijving in het jaar	134.512
Afwaardering in het boekjaar	-
Boekwaarde 31 december 2016	4.816.649

Mut Materiële vaste activa Maatschappelijk nut

	Grond-, weg- en waterbouw- kundige werk (maatschap.)	Machines, apparaten en installaties (maatschap.)	Overige materiële vaste activa (maatschap.)	Totaal (maatschap.)
Boekwaarde 31 december 2015	2.524.471	141.328	177.331	2.843.130
Herclassificatie				-
Investering in het jaar	226.876	-	47.078	273.954
Desinvesteringen	-	-	-	-
Bijdragen van derden	-	-	-	-
	2.751.347	141.328	224.409	3.117.084
Afschrijving in het jaar	192.621	14.013	14.546	221.180
Afwaardering in het boekjaar	-	-	-	-
Boekwaarde 31 december 2016	2.558.726	127.315	209.863	2.895.904

Financiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
1) Overige uitzettingen \geq 1 jaar	60.760	36.810
2) Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	303.250
Totaal	60.760	340.060

Mutaties Financiële vaste activa

	Overige uitzettingen (\geq 1j.)	Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Boekwaarde 31 december 2015	36.810	303.250
Herclassificatie	-	303.250-
Vermeerdering in het jaar	23.950	-
Vermindering in het boekjaar	-	-
Afschrijving/aflossing in het jaar	-	-
Boekwaarde 31 december 2016	60.760	-

	<u>Boekwaarde</u> <u>31-12-2016</u>	<u>Boekwaarde</u> <u>31-12-2015</u>
De overige uitzettingen \geq 1 jaar betreffen de volgende posten:		
- Bank Nederlandse Gemeenten (3.000 st.)	23.496	23.496
- Aandelen N.V. Vitens	13.314	13.314
- Aandelen BIGA	23.950	
Totaal	<u><u>60.760</u></u>	<u><u>36.810</u></u>

VLOTTENDE ACTIVA

<u>Voorraden</u>	<u>Boekwaarde</u> <u>31-12-2016</u>	<u>Boekwaarde</u> <u>31-12-2015</u>
Waardedocumenten Burgerzaken	2.786	1.493
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	4.286.842	833.164
Nog niet in exploitatie genomen gronden	-	7.552.413
Totaal	<u><u>4.289.628</u></u>	<u><u>8.387.070</u></u>

Verliesvoorziening grondexploitatie BIE; betreft MOB-complex en Stationsweg
Verliesvoorziening grondexploitatie NIEGG; betreft afwaardering Odijk West

Mutaties Voorraden

	Waardedoc. Burgerzaken	Gronden in exploitatie	Gronden niet in expl.
Boekwaarde 31 december 2015	1.493	847.809	11.005.664
Voorziening verlieslatend complex	-	-14.645	-3.453.251
Balanswaarde 31 december 2015	1.493	833.164	7.552.413
Herclassificatie: boekwaarde NIEGG 1-1-2016			-11.005.664
Herclassificatie: Voorziening NIEGG 1-1-2016			3.453.251
Boekwaarde per 1-1-2016	1.493	833.164	-
<i>Mutaties</i>			
Naar gronden in exploitatie	-	-	
Investerings	1.293	4.183.888	
Desinvestering	-	-	-
Opbrengsten	-	182.403-	-
Winstuitname/ opbrengsten	-	-	-
Nog te maken kosten		-	
Voorziening verlieslatend complex		547.807-	
Totaal mutaties	1.293	3.453.678	-
Boekwaarde 31 december 2016	2.786	4.849.294	-
Voorziening verlieslatend complex	-	562.452-	-
Balanswaarde per 31 december 2016	<u><u>2.786</u></u>	<u><u>4.286.842</u></u>	<u><u>-</u></u>

Nog niet in exploitatie genomen gronden

De niet in exploitatie genomen gronden betreffen de volgende complexen:

	<u>Balanswaarde</u> <u>31-12-2016</u>	<u>Balanswaarde</u> <u>31-12-2015</u>
- Odijk-West	-	10.679.596
- Bedrijventerrein Bunnik	-	32.708
- Panden Stationsweg 51, 53 en 55	-	293.359
	<u><u>-</u></u>	<u><u>11.005.663</u></u>

Van de niet in exploitatie genomen bouwgronden kan het volgende overzicht worden gegeven:

Nog niet in exploitatie genomen gronden	Boekwaarde 31-12-2015	Voorziening verlieslatend complex 31-12-2015	Balanswaarde 31-12-2015	Herclassificatie naar gronden en terreinen (MVA)	Balanswaarde
Odijk-West	10.679.596	3.408.427-	7.271.169	7.271.169-	-
Bedrijventerrein Bunnik	32.708	-	32.708	32.708-	-
Panden Stationsweg	293.359	44.824-	248.535	248.535-	-
Totaal	11.005.663	3.453.251-	7.552.412	7.552.412-	-

Met ingang van 1 januari 2016 is in de vernieuwde voorschriften Besluit begroting en verantwoording (BBV) besloten dat 'niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)' onder materiële vaste activa (onder gronden en terreinen) gepresenteerd moet worden. Tot en met 2015 stonden deze NIEGG's onder de voorraden gepresenteerd, per 1 januari 2016 zijn deze overgeheveld naar materiële vaste activa.

	<u>Balanswaarde 31-12-2016</u>	<u>Balanswaarde 31-12-2015</u>
In exploitatie genomen gronden		
De in exploitatie genomen gronden betreffen de volgende complexen:		
- Burgweg	430.663-	240.804-
- Werkhofterrein	267.112	449.515
- Scholeneiland Bunnik	543.085	624.453
- Burgje	3.829.591	-
- Panden Stationsweg 51, 53 en 55	77.717	-
Totaal	<u><u>4.286.842</u></u>	<u><u>833.164</u></u>

Van de bouwgronden in exploitatie kan het volgende overzicht worden gegeven:

In exploitatie genomen gronden	Balanswaarde 31-12-2015	Investeringen	Opbrengsten	Winstuitname	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2016
- Burgweg	240.804-	13.192	-	-	203.051-	430.663-
- Werkhofterrein	449.515	-	182.403-	-	-	267.112
- Scholeneiland Bunnik	624.453	39.086	-	-	120.454-	543.085
- Burgje	-	3.829.591	-	-	-	3.829.591
- Panden Stationsweg 51, 53 en 55	-	302.019	-	-	224.302-	77.717
Totaal	833.164	4.183.888	182.403-	-	547.807-	4.286.842

Resultaatverwachting in exploitatie genomen gronden

31-12-2016	raming uitgaven	raming opbrengsten	Resultaat
4.286.842	2.330.017	10.809.174	-4.192.315

<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Debiteuren algemeen	79.734	44.803
Debiteuren openbare lichamen	2.144.677	1.726.550
Debiteuren inzake gemeentelijke belastingen	191.111	368.474
Vorderingen inzake bijstandverlening	139.596	160.238
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar *	2.270.765	4.484.069
Overige vorderingen	-	483-
Totaal	<u>4.825.883</u>	<u>6.783.651</u>

Het drempelbedrag uitzettingen buiten 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar is € 250.000.

Het saldo buiten 's Rijks schatkist is ultimo kwartaal 1: € 201.856; kwartaal 2 € 190.409; kwartaal 3: € 214.089 en kwartaal 4: € 205.139. De conclusie luidt dat het drempelbedrag van € 250.000 niet overschreden is.

<u>Debiteuren algemeen / openbare lichamen</u>	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Debiteuren overige 2014 (oa afrek. BTW compensatiefonds '14)	7.074	5.027
Debiteuren overige 2015 (oa afrek. BTW compensatiefonds '15)		1.779.746
Debiteuren overige 2016 (oa afrek. BTW compensatiefonds '16)	2.234.757	
Sub-totaal	2.241.831	1.784.773
Af: voorziening voor mogelijke oninbaarheid	17.420	13.420
Per saldo	<u>2.224.411</u>	<u>1.771.353</u>

<u>Debiteuren inzake gemeentelijke belastingen</u>	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Debiteuren 2014	17.259	60.353
Debiteuren 2015	196.432	330.701
Sub-totaal	213.691	391.054
Af: voorziening in verband met mogelijke oninbaarheid	22.580	22.580
Per saldo	<u>191.111</u>	<u>368.474</u>

<u>Vorderingen inzake bijstandsverlening</u>	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Debiteuren Sociale Zaken	348.989	400.596
Af: voorziening in verband met mogelijke oninbaarheid	209.393	240.358
Totaal	<u>139.596</u>	<u>160.238</u>

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Deze vordering betreft het banksaldo schatkistbankieren.

<u>Liquide middelen</u>	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Kas	4.807	3.343
A Bank	208.315	209.019
Totaal	213.122	212.362

Bij de bankier is in 2011 een rekening-courantfaciliteit afgesloten van € 3.100.000. Ultimo 2016 wordt geen gebruik gemaakt van deze faciliteit.

A De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de gemeente Bunnik

<u>Overlopende activa</u>	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkering met een specifiek bestedingsdoel	-	140.000
Vooruitbetaalde bedragen	150.014	320.626
Nog te ontvangen bedragen	1.150.751	507.330
Nog te ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen	6.715	6.715
Totaal	1.307.480	974.671

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkering met een specifiek bestedingsdoel

	Saldo 1-1-2016	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2016
Lokaal maatwerk 2015	140.000	-	140.000	-
	140.000	-	140.000	-

Nog te ontvangen bedragen

	Saldo 31-12-2016
Afrekening Sociale Verzekeringsbank (teveel betaalde voorschotten)	375.547
Aanvullende uitkering sociale zaken 2016	336.562
Aanvullende uitkering sociale zaken 2015	131.073
Toeristenbelasting en rioolheffing 2016	211.005
Solidariteitverrekening jeugdzorg	61.382
Overig	35.182
	1.150.751

PASSIVA**Reserves**

	31-12-2016	31-12-2015
Algemene reserve	12.373.365	6.731.097
Bestemmingsreserves	19.439.027	21.189.303
Totaal algemene en bestemmingsreserves	31.812.392	27.920.400
Nog te bestemmen saldo boekjaar	690.682	6.194.516
Totaal	32.503.074	34.114.916

Mutaties Reserves

	Boekwaarde 1-1-2016	Winstbestem- ming 2015	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boekwaarde 31-12-2016
A. Algemene reserves					
Bufferreserve	1.079.589		-	221.768	857.821
Algemene reserve	5.651.508	4.476.603	3.570.316	2.182.883	11.515.544
Totaal onderdeel A	6.731.097	4.476.603	3.570.316	2.404.651	12.373.365
B. Bestemmingsreserves					
B-1 Vrije bestemmingsreserves					
Reserve uitv deelnota beeldende kunst	63.122	-	1.079	-	64.201
Reserve bedrijfsvoering	200.000	-	-	-	200.000
Reserve management traject	53.428	-	14.383	-	67.811
Reserve waardevolle bomen	10.000	-	-	-	10.000
Reserve personeelsfeest	15.709	-	-	-	15.709
Reserve volkshuisvesting	159.844	-	2.948	-	162.792
Reserve maatregelen verkeer en mobiliteit	1.215.000	-	-	-	1.215.000
Reserve persoonsgebonden budget	-	-	25.000	25.000	-
Reserve sociaal domein	2.931.125	-	-	2.431.125	500.000
Reserve MFA de Kersentuin	185.211	-	-	53.628	131.583
Reserve organisatie ontwikkeling	-	-	400.000	7.000	393.000
Reserve onderhoud wegen	-	739.679	-	173.452	566.227
Reserve onderhoud gebouwen	-	860.234	86.016	75.623	870.627
Reserve budgetoverheveling	4.800	118.000	-	102.800	20.000
Totaal vrije bestemmingsreserves	4.838.239	1.717.913	529.426	2.868.628	4.216.950
B-2 Egalisatiereserves					
Reserve stuurgroep kromme rijn landschap	191.545		10.023	-	201.568
Reserve egalisatie kosten gemeentelijk reiniging	150.000		104.060	104.060	150.000
Reserve egalisatie bouwleges	944.651		-	429.470	515.181
Totaal egalisatiereserves	1.286.196	-	114.083	533.530	866.749
B-3 Geblokkeerde bestemmingsreserves					
Reserve dekking kapitaallasten	15.064.868		-	709.540	14.355.328
Totaal geblokkeerde bestemmingsreserves	15.064.868	-	-	709.540	14.355.328
Totaal onderdeel B	21.189.303	1.717.913	643.509	4.111.698	19.439.027
Totaal reserves	27.920.400	6.194.516	4.213.825	6.516.349	31.812.392

Toelichting reserves

Algemene reserve

Doel: Algemeen dekkingsmiddel

Toevoeging	Onttrekking	Toelichting
€ 208.770		Dit betreft de toevoeging van de bespaarde rente die ten gaste komt van de algemene reserve
€2.376.784		Dit betreft de vrijval van reserve sociaal domein van 2015 en 2016..
€5.461.365		Dit betreft het jaarrekening resultaat van 2015 van € .4.476.000, € 34.600 Groenstroken, € 193.000 verkoop langstraat en restant resultaat 1 ^e en 2 ^e berap 2016.
	€ 1.782.883	Dit betreft € 283.700 bovenformatief en kadernota, € 190.000 RID. Daarnaast € 178.000 stationsweg, € 231.000 hof van bunnik, € 900.000 schadevergoeding.
	€ 400.000	€ 400.000 naar reserve organisatieontwikkeling,

Bufferreserve

Doel: Afdekking risico's zoals weergegeven in hoofdstuk Weerstandsvermogen

Toelichting onttrekking: Naar aanleiding van de geïnventariseerde risico's 2016 is er € 221.768 uit de bufferreserve onttrokken ter dekking van de risico's.

Reserve uitvoering deelnota beeldende kunst

Doel: Incidentele aankoop kunstwerken. Voeding: structureel bedrag per jaar en € 0,45 per uitgeefbare vrije sectorgrond.

Toelichting storting: jaarlijkse dotatie.

Reserve bedrijfsvoering

Doel: Deze reserve is bedoeld om onverwachte calamiteiten op te vangen op het gebied van bedrijfsvoering.

Reserve management traject

Doel: Professionalisering management

Toelichting storting: jaarlijkse dotatie.

Reserve waardevolle bomen

Doel: Betreft reservering voor het beheer en onderhoud van de waardevolle en monumentale gemeentelijke bomen zoals genoemd in de bomenlijst. Deze heeft een maximum van € 10.000 conform nota financieel beleid.

Reserve personeelsfeest

Doel: Betreft reservering voor een personeelsfeest.

Reserve Volkshuisvesting (BLS gelden)

Doel: Deze reserve is voor sociale volkshuisvesting.(voorheen gelabeld aan de algemene reserve).

Toelichting toevoeging: 5^e termijn omzettingsvergunning.

Reserve maatregelen verkeer en mobiliteit (Salto)

Deze reserve is bedoeld voor het aandeel van de gemeente Bunnik in de financiering van verkeersprojecten die in de bestuursovereenkomst Salto zijn opgenomen

Reserve persoonsgebonden budget

Doel: Het niet door de medewerkers benutte deel van het persoonsgebonden budget moet beschikbaar blijven voor dekking besteding in volgende jaren.

Toelichting storting: jaarlijkse dotatie.

Toelichting onttrekking: Het bedrag dat is ingezet in 2016 voor medewerkers. Deze reserve kan komen te vervallen aangezien het PGB is stopgezet.

Reserve sociaal domein:

Doel: Een deel van de algemene reserve ter grootte van 3 miljoen wordt geormerkt als bufferreserve voor de dekking van mogelijke tekorten in de komende 3 jaar bij de overgang van zorgtaken naar de gemeente. Deze reserve wordt in deze 3 jaar trapsgewijs afgebouwd. Als de reserve niet nodig of deels niet nodig is, vloeit het weer terug in de algemene reserve. Inwoners die zorg nodig hebben kunnen ervan verzekerd zijn dat de overgang van zorgtaken naar de gemeente en de aanpassing van de werkwijze in de zorg geleidelijk zullen plaatsvinden. Er zal niet van de een op de ander dag "nee" worden verkocht. Uiteindelijke doel is dat de nieuwe werkwijze op het gebied van zorg ertoe leidt dat binnen 3 jaar met het voor de zorg beschikbaar gestelde budget gewerkt kan worden.

Toelichting onttrekking: In 2016 zijn uitgaven geweest voor herindicaties voor jeugdzorg en Wmo. En voor prestatieovereenkomst samen veilig midden nederland. Daarnaast is de vrijval van 2015 en 2016 naar de algemene reserve onttrokken.

Reserve MFA Kersentuin

Doel: Deze reserve is bedoeld om de lasten te dekken voor de multifunctionele accommodatie De Kersentuin. In betreft de lasten voor de huisvestingssubsidie van de muziekschool, de (eventuele) planschadeposten en de subsidie voor de programmamanager verwerkt.

Toelichting onttrekking: Dit betreft de lasten voor 2016 voor de huisvestingssubsidie voor de muziekschool en subsidie voor de programmamanager.

Reserve organisatieontwikkeling

Doel: Betreft reservering voor organisatieontwikkeling.

Toelichting onttrekking: kosten van externe adviseur over de implementatie van de veranderagenda.

Reserve onderhoud wegen

Doel: Spreiding van de per jaar ongelijke lasten over meerdere jaren, blijkend uit Vgrp.

Toelichting toevoeging: naar aanleiding van de jaarrekening 2015 is het bedrag uit de voorziening in de reserve gestort.

Toelichting onttrekking De kosten die in 2016 gemaakt zijn voor onderhoud wegen.

Reserve Gebouwen

Doel: Spreiding van de per jaar ongelijke lasten over meerdere jaren, blijkend uit recent opgestelde onderhoudsplannen.

Toelichting toevoeging: naar aanleiding van de jaarrekening 2015 is het bedrag uit de voorziening in de reserve gestort.

Toelichting onttrekking De kosten die in 2016 gemaakt zijn voor onderhoud gebouwen.

Reserve budgetoverheveling

Doel: Opvang overlopende uitgaven van vorige dienstjaren

Toevoeging: Overheveling budgetten vanuit jaarrekening 2015.

Toelichting onttrekking: Vrijval van diverse budgetoverhevelingen 2015 en voorgaande jaren.

Reserve Stuurgroep Kromme Rijn Landschap

Doel: Egalisatiereserve van de Stuurgroep Kromme Rijn Landschap. Deze reserve is bestemd voor de 6 deelnemende gemeenten.

Toelichting storting: Het saldo kostenplaats stuurgroep kromme rij landschap komt in de reserve.

Reserve egalisatie kosten gemeentereiniging

Doel: Egalisatie verschil tussen kosten en opbrengsten reiniging. Deze reserve is op een maximum van € 150.000 gezet conform nota financieel beleid.

Toelichting storting: het overschot 2016 wordt in de egalisatiereserve gestort.

Toelichting onttrekking: Het overschot boven de € 150.000 komt vrij te vallen ten gunste van het resultaat 2015.

Reserve bouwleges

Doel: Egalisatie in de baten van de bouwleges

Toelichting onttrekking: Het tekort 2016 wordt uit de egalisatiereserve gestort.

Reserve dekking kapitaallasten

Doel: Dekking kapitaallasten van in het verleden ten laste van reserves gedekte investeringen. Omvang gelijk aan daartegenover staande boekwaarde investeringen.

Toelichting onttrekking: de kapitaallasten van 2016.

Voorzienen

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Voorzienen voor verplichtingen, risico's, e.d.	4.430.122	4.568.248
Totaal	<u>4.430.122</u>	<u>4.568.248</u>

Mutaties Voorzienen

	Boekwaarde 1-1-2016	Vermeer- deringen	Verminderen		Boekwaarde 31-12-2016
			Aanwendingen	t.g.v. baten en lasten vrijgevallen bedragen	
1. Verplichtingen en verliezen					
Voorziening verplichtingen voormalige wethouders	82.004	107.551	36.930	-	152.625
Voorziening pensioenverplichtingen wethouders	1.648.114	195.280	69.735	-	1.773.658
Voorziening wachtgelduitkering voormalig personeel	11.617	8.016	3.359	-	16.275
Voorziening afgesloten projecten	398.363	-	22.503	221.093	154.767
Achterstallig onderhoud sport	21.141	-	21.141	-	-
2. Door derden beklemde middelen					
Voorziening riolering	2.407.009	796.635	211.600	659.248	2.332.797
Totaal voorzieningen	4.568.248	1.107.482	365.268	880.341	4.430.122

Toelichting voorzieningen

De toevoegingen en onttrekkingen van de voorzieningen zijn conform onderliggende onderhoudsplannen of actualisatie van de voorzieningen.

Voorziening wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders.
Doel: Bekostiging ontslaguitkeringen voormalige wethouders.

Voorziening pensioenverplichtingen wethouders
Doel: Bekostiging pensioenaanspraken wethouders

Voorziening wachtgeldverplichtingen voormalig personeel
Doel: Dekking van bestaande ontslag uitkeringen.

Voorziening afgesloten grondexploitaties
Doel: Voorziening voor de nog te verwachte kosten op afgesloten projecten.

Voorziening achterstallig onderhoud sport
Doel: Verbeteren onderhoudsniveau in het kader van de verzelfstandiging van de sport. Deze kan afgesloten worden. In 2015 zijn de renovatiewerkzaamheden aan de kleedkamers van sporthal de Tol begonnen. De werkzaamheden in verband met keuring en onderhoud zijn in 2016 afgerond.

Voorziening riolering
Doel: Dekking toekomstige investeringslasten ingevolge van GRP. Hierdoor worden fluctuaties in het tarief voorkomen.

VASTE SCHULDEN MET EEN LOOPTIJD LANGER DAN ÉÉN JAAR

Opgenomen langlopende geldleningen

1. Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen
2. Waarborgsommen

Totaal

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	8.400.000	10.000.000
	1.000	-
	<u>8.401.000</u>	<u>10.000.000</u>

Mutaties Langlopende geldleningen

- Boekwaarde 31 december 2015
Opgenomen in het boekjaar (vermeerderingen)
Aflossing in het boekjaar
Boekwaarde 31 december 2016

	Geldleningen	Waarborg - sommen	Totaal
	10.000.000	-	10.000.000
		1.000	1.000
	1.600.000-	-	1.600.000-
	8.400.000	1.000	8.401.000

De rentelasten over de langlopende geldleningen over 2016 bedragen € 243.874.

VLOTTENDE PASSIVA**Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar**

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Crediteuren algemeen	1.565.890	1.473.247
Totaal schulden < 1 jaar	<u>1.565.890</u>	<u>1.473.247</u>

Overlopende passiva

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Vooruitontvangen bedragen	3.500	-
overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen	38.140	38.140
Nog te betalen bedragen	1.716.604	1.235.098
Totaal	<u>1.758.244</u>	<u>1.273.238</u>

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen

	Saldo 1-1-2016	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2016
Vrijwilligerswerk	8.609	-	-	8.609
Gevelmaatregelen (B-woningen)	24.435	-	-	24.435
Kidsproof Klompenpad	3.863	-	-	3.863
Investering stedelijke vernieuwing	1.233	-	-	1.233
	<u>38.140</u>	-	-	<u>38.140</u>

Nog te betalen bedragen

	Saldo 31-12-2016
Kruisposten schatkistbankieren	433.046
Nog te betalen bedragen sociaal domein	576.578
Subsidie sociale woningbouw	231.000
Individueel keuzebudget	164.302
Rente leningen	139.306
Nog te betalen bedragen	131.506
Overig	40.866
	<u>1.716.604</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
<u>Gewaarborgde geldleningen</u>		
Woningbouwverenigingen/ bejaardentehuizen/ verenigingen/ stichtingen	1.317.995	1.446.023
Particuliere woningbouw/regeling gehandicapten	20.614.189	21.287.961
Totaal	<u>21.932.185</u>	<u>22.733.984</u>

Vakantiegeld en -dagen

Gemeente Bunnik heeft ten overstaan van het personeel een toekomstige verplichting vakantiedagen € 58.337). Conform de uitgangspunten van het BBV is hiervoor geen verplichting in de balans opgenomen. De verplichting vakantiegeld is, conform uitgangspunten BBV, vanaf 2016 opgenomen onder de overlopende passiva.

Overzicht gegarandeerde geldleningen

Woningbouwverenigingen/ bejaardentehuizen/ verenigingen/ stichtingen

Nummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Datum raadsbesluit	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening aan het begin van het dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen geldleningen	Totaalbedrag van de gewone en buitengewone aflossing	Restantbedrag van de geldlening aan het einde van het dienstjaar
40.73736.01	290.419	bouw bejaardenwoningen	Prot.Chr.St.v.Bejaardenzorg "De Kromme Rijnhof"	27-5-1998	6,90%	72.450		10.813	61.636
	230.560	bouw De Regenboog	Land. Herv. Bouwstichting voor Bejaarden (Habion)	9-1-1989	6,65%	57.499		12.464	45.035
	319.915	uitbr. Dorpshuis	St. Dorpshuis Odijk	4-9-1989	7,55%	138.352		21.346	117.007
	453.780	bouw bejaardenhuis Werkhoven	Land. Herv. Bouwstichting voor Bejaarden	30-6-1969	7,50%	60.698		18.793	41.906
	68.067	bouw bejaardenhuis Werkhoven	Land. Herv. Bouwstichting voor Bejaarden	30-6-1969	7,50%	9.105		2.819	6.286
	499.158	bouw kinderspeelzaal school	St. Kinderopvang Humanitas Bunnik	31-1-1994	6,30%	378.031		7.739	370.293
	40.840	bouw troephuis	Scouting Odijk	2-9-1996	lin. 6,40%	22.462		1.361	21.101
	13.613	bouw troephuis (aanvulling)	Scouting Odijk	27-2-1997	lin. 6,00%	7.488		454	7.034
	668.681	bibliotheekgebouw	St.Openb.Bibliotheek De Rijnstreek	25-9-1997	ann 6,25%	416.531		31.446	385.085
	68.067	uitbreiding tennisbanen	BLTC De Niënhof, Bunnik	27-5-1999	lin. ca. 5%	38.118		2.723	35.395
	181.512	bouw sporhal Bunnik	St. Sporthal Bunnik	27-5-1999	lin. 5%	101.647		7.260	94.386
	90.000	renovatie tennispark	SV Aurora tennis	17-3-2004	lin. 6,1%	46.800		3.600	43.200
140.250		St. Habion			96.843		7.211	89.632	
	3.064.864					1.446.023		128.028	1.317.995

Particuliere woningbouw/regeling gehandicapten

Bank	Oorspronkelijk bedrag	Rentepercentage	Restantbedrag van de geldleningen aan het begin van het dienstjaar	Aflossingen in de loop van het dienstjaar (incl. spaarbedrag)	Restantbedrag van de geldleningen aan het einde van het dienstjaar
	€		€	€	€
Rabobank Kr.Rijnstreek			209.233	73.485	135.747
Rabohypotheekbank	-		7.297-	-	7.297-
ING	295.637		191.772	50.425	141.346
Direktbank	117.898		-	-	-
Direktbank	168.489		143.454	-	143.454
Syntrus Achmea	52.185		6.713	3.317	3.396
Nationale Nederlanden	71.470		56.650	-	56.650
ABN AMRO	-		26.065	11.470	14.594
Florius	134.952		82.030	349	81.680
Pensioenfonds ABP	-		221.311	160.684	60.626
Stater	-		72.605	72.605	-
MUNT Hypotheken	49.916		22.821	2.545	20.276
	890.546		1.025.356	374.881	650.475
Opgave Waarborgfonds Sociale Woningbouw per 31-12-2016 (achtervangconstructie)					
BNG (woningcoöperaties):	17.482.779	-	14.213.254	298.890	13.914.364
<i>Portaal</i>	1.815.120	1,210%	-	-	440.412
<i>Portaal</i>	453.780	1,210%	-	-	110.474
<i>St. HABION</i>	8.500.000	3,837%	-	-	8.500.000
<i>Portaal</i>	5.213.879	4,860%	-	-	3.363.478
<i>St. LEKSTEDewonen</i>	1.500.000	variabel	-	-	1.500.000
Waterschapsbank	5.049.000	3,695%	5.049.351	-	5.049.351
Waterschapsbank	1.000.000	4,165%	1.000.000	-	1.000.000
	41.014.558		20.262.605	298.890	19.963.715

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole Provincies en Gemeenten (BAPG) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als: "Financiële beheershandelingen die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de Raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn." De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet) en worden door de gemeenteraad zelf nader ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het normenkader voor het begrotingscriterium bestaat uit de door de Raad vastgestelde begroting 2012-2015. Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. Hierbij wordt getoetst of er afwijkingen zijn tussen begroting en realisatie middels een analyse van de lasten per programma. Bij eventuele overschrijdingen van de lasten wordt vervolgens getoetst in hoeverre de Raad hier (via begrotingswijzigingen) achteraf goedkeuring voor heeft verleend. Heeft dit niet plaatsgevonden dan is er in principe sprake van een onrechtmatigheid. Hier kan van worden afgeweken in een aantal gevallen. Te denken valt aan open einde regelingen waarbij vooraf niet goed in te schatten was hoeveel de lasten exact zullen zijn. Tevens kunnen hogere lasten worden gecompenseerd door een onttrekking uit reserve of voorziening. Dit is eveneens niet onrechtmatig aangezien de raad hiervoor separaat een besluit neemt over de onttrekkingen aan reserves. De in de kadernota 'Rechtmatigheid' genoemde criteria zijn voor onze gemeente leidraad voor de controle op begrotingsrechtmatigheid. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de volgende zeven soorten overschrijdingen en de daarbij behorende consequentie voor het oordeel van de accountant:

Tabel: overzicht van soorten overschrijdingen van begrotingsrechtmatigheid

Nr	Soorten van overschrijdingen	Onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
1	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
2	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de Raad.		X
3	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
4	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	

Nr	Soorten van overschrijdingen	Onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
5	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de Raad nog geen besluit genomen		X
6 6a 6b	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, Belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen gevolgen voor de rechtmatigheid voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	X
7 7 a 7 b	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investerings) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. 7 a - jaar van investeren 7 b - afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	X

Bevindingen 2016

Bij de beoordeling van de begrotingsrechtmatigheid is gekeken op programmaniveau (in tegenstelling tot de toelichting bij de jaarrekening, waarbij naar afwijkingen > € 25.000 op subproductniveau gekeken is) en zijn de werkelijke lasten afgezet tegenover de begrote lasten.

Met uitzondering van programma 1 Burger en organisatie, programma 2 Dienstverlening, programma 3 Algemene dekkingsmiddelen en programma 4 veiligheid (allen overschrijding) is er voor de overige programma's sprake van lagere werkelijke lasten dan begroot. Alle programma's zijn vervolgens nader geanalyseerd aan de hand van de hierboven genoemde criteria in hoeverre er sprake is van een (on)rechtmatigheid. Daarbij is aangegeven welke soort overschrijding van toepassing is zoals weergegeven in bovenstaande tabel. De genoemde bedragen zijn afgerond op € 1.000.

Bij programma 1 Burger en organisatie: was er sprake van een overschrijding van de lasten met € 367.900.

Voor € 195.000 heeft de overschrijding betrekking op het product College van B&W omdat voorziening pensioenen wethouders is naar aanleiding van de nieuwe berekeningen (in verband met lagere rente) bijgesteld. Soort overschrijding is nummer 4.

Daarnaast is bij de jaarrekeningcontrole 2016 geconstateerd dat een investering versneld afgeschreven moest worden. De extra afschrijving is € 266.780. Soort overschrijding is nummer 7b.

Op het programma 2 Dienstverlening is voor € 23.800 meer lasten verantwoord. Door de stijging van het aantal huwelijken zijn meer uren gemaakt waardoor het budget € 38.000 is overschreden. Deze overschrijding is middels heffing van leges grotendeels gecompenseerd. Soort overschrijding is nummer 3.

Bij programma 3 Algemene dekkingsmiddelen is voor € 513.400 meer lasten verantwoord. Voor het positieve saldo van de stuurgroep kromme rijnlandschap en het positieve saldo op reinigingsrechten wordt in de egaliseringsreserve gestort. Deze storting is een nadeel van € 114.100 bij de lasten. Soort overschrijding is nummer 3.

Er is een financieel technische verschuiving van € 309.700 betreft de voorzieningen onderhoud gebouwen en wegen naar de reserves onderhoud gebouwen en wegen. Soort overschrijding is nummer 3.

Met betrekking tot het IKB (Individueel keuze budget) dat in 2017 is ingevoerd, is een verplichting opgenomen van € 164.300. Dit is voor het vakantiegeld dat in 2016 is opgebouwd en in 2017 uitbetaald gaat worden. Soort overschrijding is nummer 2.

Bij programma 4 veiligheid is geen sprake van een onderschrijding hoger dan € 25.000 euro.

Bij programma 5 openbare ruimte zijn de lasten € 225.400 lager dan begroot. Er hebben geen overschrijdingen groter dan € 25.000 plaatsgevonden.

Bij het programma 6 Bouwen, wonen & ondernemen zijn de lasten € 2.654.900 lager dan begroot. Er hebben geen overschrijdingen groter dan € 25.000 plaatsgevonden.

Bij programma 7 Maatschappelijke ontwikkeling zijn de lasten € 127.100 lager dan begroot. Er hebben geen overschrijdingen groter dan € 25.000 plaatsgevonden.

Bij programma 8 Algemene ondersteuning zijn er € 70.200 minder lasten dan begroot. Er hebben geen overschrijdingen groter dan € 25.000 plaatsgevonden.

Bij programma 9 Maatwerkvoorzieningen zijn de lasten € 267.200 lager dan begroot. Er hebben geen overschrijdingen groter dan € 25.000 plaatsgevonden.

Samenvattend

Programma	Begrote lasten	Werkelijke lasten	Eindoordeel
Bestuur en Organisatie	7.900	8.268	Rechtmatig
Dienstverlening	1.280	1.304	Rechtmatig
Algemene Dekkingsmiddelen	4.344	4.857	Onrechtmatig
Veiligheid	957	968	Rechtmatig
Openbare ruimte	3.211	2.986	Rechtmatig
Bouwen, wonen & ondernemen	6.526	3.871	Rechtmatig
Maatschappelijke ontwikkelingen	2.437	2.310	Rechtmatig
Algemene ondersteuning	973	903	Rechtmatig
Maatwerkvoorziening	7.350	7.266	Rechtmatig
Totaal in mln euro	34.978	32.733	

De totale onrechtmatigheid is € 164.300 (Individueel keuzebudget). De grens voor begrotingsonrechtmatigheid is 1%, derhalve € 349.700.

Conclusie:

De geconstateerde onrechtmatigheden zijn lager dan de 1% foutenmarge. De jaarstukken zijn derhalve rechtmatig.

Totale begrotingsonrechtmatigheid: € 164.300

Grens begrotingsonrechtmatigheid: € 349.700

Ruimte begrotingsonrechtmatigheid: € 185.400

Wet normering topfunctionarissen (WNT)

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)
Publicatieverplichting beloning regulier

Van elke topfunctionaris en van elke andere functionaris, die in het betreffende jaar een totale bezoldiging heeft ontvangen hoger dan de maximale bezoldigingsnorm, moet de gemeente op grond van de WNT en het gewijzigde artikel 28 BBV in de toelichting op de jaarrekening het volgende opnemen:

- de beloning;
- de belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding;
- de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn;
- de functie of functies;
- de duur en omvang van het dienstverband in het verslagjaar;
- de beloning in het voorgaande jaar; en
- een motivering voor de overschrijding van de maximale bezoldigingsnorm.

Van topfunctionarissen moet bovendien ook de naam openbaar worden gemaakt. Bij de niet-topfunctionarissen is dit niet verplicht en kan worden volstaan met het noemen van de functie(s).

Beloningen regulier

Functie	Griffier H.R.E. Hofland	Gemeentesecretaris G. Veenhof	Functie 3	Functie 4
Beloning	€ 51.048,89	€ 97.039,12		
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	€ 198,60	€ 295,98		
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	€ 5.842,83	€ 13.248,48		
Duur en omvang van dienstverband in het verslagjaar	het 12 maanden	12 maanden	36 uur	
Beloning in het voorgaande jaar	€ 43.380,60	€ 94.101,94		
Motivering voor de overschrijding van maximale bezoldigingsnorm.	Niet van de toepassing			

Publicatieverplichting beloning inhuur

Indien sprake is van externe inhuur voor langer dan zes maanden binnen een periode van 18 maanden zal van elke topfunctionaris (ook als norm niet is overschreden) en van elke andere extern ingehuurde niet-topfunctionaris, die in het betreffende jaar een totale bezoldiging heeft ontvangen hoger dan de maximale bezoldigingsnorm, het volgende worden opgenomen in de toelichting op de jaarrekening:

- de bezoldiging;
- de functie of functies; en
- de duur en omvang van de functievervulling in het boekjaar.

Van extern ingehuurde topfunctionarissen moet bovendien ook de naam openbaargemaakt worden. Bij andere extern ingehuurde functionarissen is dit niet verplicht en kan worden volstaan met het noemen van de functie. Onder externe inhuur valt overigens niet het inhuren van extern advies.

Voor zowel de topfunctionaris als de niet-topfunctionaris geldt dat indien het dienstverband (of de inhuur) niet fulltime is of niet het hele jaar heeft geduurd, de bezoldigingsnorm pro rata moet worden toegepast. De gemeente moet alle voorgaande gegevens, die worden opgenomen in de toelichting op de jaarrekening, uiterlijk voor 1 juli volgend op het verslagjaar digitaal melden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en daarbij een toelichting geven indien sprake is van overschrijding van de maximale bezoldigingsnorm.

Beloningen inhuur

Functie externe inhuur	Topfunctionaris (+naam) 1	Functie 2
Bezoldiging		
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding		
Duur en omvang van de functievervulling in het boekjaar		

Publicatieverplichting uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband

De openbaarmaking van uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband, bijvoorbeeld een ontslagvergoeding, is ook gewijzigd ten opzichte van de Wopt.

Volgens de WNT zal voor elke topfunctionaris (volgens de wet: gemeentesecretaris en griffier) en voor elke gewezen topfunctionaris moeten worden vermeld:

- de uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband;
- de naam, functie of functies die tijdens het dienstverband zijn bekleed; en
- het jaar waarin het dienstverband is beëindigd.

Zoals al eerder opgemerkt, is sprake van een maximum norm voor ontslagvergoeding voor topfunctionarissen, die niet mag worden overschreden.

Voor alle andere medewerkers zal een uitkering wegens beëindiging van het dienstverband moeten worden vermeld in het jaardocument indien:

1. in enig voorafgaand jaar voor deze persoon een Wopt-melding is gedaan; of
2. het totaal van de uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband meer bedraagt of zal bedragen dan de maximale bezoldigingsnorm in het jaar waarin het dienstverband is beëindigd. De norm moet pro rata worden toegepast als geen sprake is van een fulltime dienstverband of als dit korter heeft geduurd dan een kalenderjaar.

In dat geval moeten de volgende gegevens worden vermeld:

- de uitkering wegens beëindiging dienstverband;
- de functie of functies die tijdens het dienstverband zijn bekleed; en
- het jaar waarin het dienstverband is beëindigd.

De naam van de medewerker is niet noodzakelijk.

De gemeente moet deze informatie voor alle topfunctionarissen en alle medewerkers, voor wie de ontslagvergoeding openbaar gemaakt moet worden, uiterlijk voor 1 juli volgend op het verslagjaar digitaal melden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en daarbij een toelichting geven indien sprake is van overschrijding van de maximale norm.

Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband

Functie	Griffier H.R.E. Hofland	Gemeentesecretaris G. Veenhof
Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Het jaar waarin het dienstverband is beëindigd	Niet van toepassing	Niet van toepassing

Incidentele Baten en lasten

Incidentele lasten en baten			
Omschrijving	Incidentele last/baat	Mutatie reserve	Saldo
Programma 1. Bestuur en Organisatie			
- Inhuur personeel	565,0		565,0
- Herindicaties	39,0	-39,0	0,0
- Werving en selectie	10,0		10,0
- Opleidingen	7,0	-7,0	0,0
- Bestuurlijk ontwikkelingstraject	17,0		17,0
- Onderzoek U10 gemeenten	12,0	-12,0	0,0
- Doorontwikkeling Centrum voor Elkaar	15,0		15,0
- Strategische agenda	45,0		45,0
- Extra bijdrage Regionale ICT-Dienst Utrecht	190,0	-190,0	0,0
<i>Baten</i>			
- Opheffing gr Bestuursregio Utrecht	-50,6		-50,6
- Loonheffing	-27,4		-27,4
Programma 2. Dienstverlening			
- Toeristenbelasting	-11,0		-11,0
- Leges huwelijken	-8,0		-8,0
Programma 3. Algemene Dekkingsmiddelen			
-Onroerendzaakbelasting	100,0		100,0
- Stelpost onvoorzien	-16,0		-16,0
Programma 4. Veiligheid			
- Brandveiligheid	15,0		15,0
Programma 5. Openbare ruimte			
- Bewegwijzering NBD	4,8	-4,8	0,0
- Bomensie	16,5		16,5
- Onderzoek breedband	16,0		16,0
- Zoutmenginstallatie	20,0	-20,0	0,0
Programma 6. Bouwen, Wonen en Ondernemen			
- Ondergrondse containers	23,0	-23,0	0,0
- Organisatieontwikkeling Odru	11,0	-11,0	0,0
- Fin.compensatie Hof van Bunnik	231,0	-231,0	0,0
- Recreatie	-5,0		-5,0
<i>Baten</i>			
- Verkoop pand Langstraat	-192,8	192,8	0,0
Programma 7. Maatschappelijke ontwikkeling			
- Jeugdvolgsysteem	9,0		9,0
- Sportvisie	10,0		10,0
- Subsidie MFA Kersentuin	53,6	-53,6	0,0
Programma 8. Algemene Ondersteuning			
- Mantelzorgcompliment 2015	15,0	-15,0	0,0
- Prestatievoorstel SVMN 2016	15,7	-15,7	0,0
- Vrijval reserve sociaal domein	1.000,0	-1.000,0	0,0
- Routekaart sociaal domein	7,0		7,0

<u>Programma 9. Maatwerk Ondersteuning</u>			
- Asielinstroom	53,2		53,2
- Automatisering sociaal domein	7,2		7,2
- Subsidiebeleid	7,5		7,5
- Wmo Begeleiding zorg in natura	-400,0		-400,0
- Wmo persoonsgebonden budgetten	-35,0		-35,0
- WMO Hulp bij het huishouden zorg in natura	-145,0		-145,0
- Huishoudelijke hulptoelage	-85,0		-85,0
- Wmo beraad	5,0		5,0
Saldo	1.544,7	-1.429,3	115,4

Saldo incidentele lasten en baten

Het saldo incidentele lasten en baten ad € 115.400 zijn middels de bestuursrapportage gedekt uit de algemene reserve.

Onvoorzien

Met betrekking tot de stelpost onvoorzien is een bedrag van € 16.000 ingezet voor verkennend onderzoek aanleg breedband buitengebied.

Single information, single audit

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2015 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordoren hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 01</i>	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 02</i>	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 03</i>	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 04</i>	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 05</i>	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 06</i>
1	060312	Gemeente Bunnik		€ 1.445.473	€ 104.967	€ 146.552	€ 0	€ 15.707
2								
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 07</i>	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 08</i>	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 09</i>	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 10</i>	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 11</i>	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 12</i>	
1	060312	Gemeente Bunnik		€ 0	€ 25.003	€ 250	€ 0	€ 0
2								
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13</i>	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 14</i>					
1	060312	Gemeente Bunnik		€ 0				
2								
100								

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente deel 2016	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09</i>			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Rhz) 2004	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06</i>
			1 060312 Gemeente Bunnik	€ 33.403	€ 0	€ 22.651	€ 23.912	€ 18.657
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Rhz) 2004	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10</i>		
			1 060312 Gemeente Bunnik	€ 0	€ 0	€ 0		

Overige gegevens

Vaststelling

Nummer

15-

De raad van de gemeente Bunnik;

gelezen het besluit/voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2017;

gelet op artikel 197 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

de balans per 31 december 2016 en het jaarverslag en de jaarrekening 2016 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 22 juni 2017.

De raad voornoemd,

de griffier

de voorzitter

Restantkredieten

Restantkredieten per 31 december 2016

Onderstaand wordt een overzicht weergegeven van de ontwikkeling van de nog niet afgewikkelde investeringskredieten die tot en met 2016 door de gemeenteraad zijn verstrekt. Tevens treft u een overzicht aan van de restantkredieten die zijn afgevoerd in verband met afronding van werkzaamheden.

Overzicht restantkredieten per 31-12-2016						
Rekening	Omschrijving	Beschikbaar	Besteed t/m	Vermeerderingen in	Verminderingen in	Restant
		gesteld krediet	2015	2016	2016	
Te handhaven						
7003009	Implementatie basisregistraties '15	52.500	0	24.253	0	28.248
7003010	Implementatie basisregistraties '16	19.500	0	0	0	19.500
7050120	Automatiseringsapparatuur 2016	15.800	0	0	0	15.800
7210017	Verkeersprojecten A12/Salto	1.300.000	44.627	0	0	1.255.373
7210035	Ontsluitingsweg Fort Vechten	0	-583.200	0	0	583.200
7210036	Fiets File Vrij	1.100.000	163.258	0	0	936.742
7211004	Actualisatie IVVV	25.000	21.104	0	0	3.896
7211004	Actualisatie IVVV	15.000	0	0	0	15.000
7211007	Verbeteren OV en fietsverkeer	40.000	18.376	0	0	21.624
7211016	Uitvoering verkeersbeleidsplan	240.000	0	199.166	0	40.834
7630001	Ontwikkeling accommodatiebeleid	30.000	14.345	0	0	15.655
7721008	Containers w erf	105.000	0	0	0	105.000
7830014	Terrein Stationsweg 51, 53 en 55	0	293.359	0	0	293.359-
	Totaal	2.942.800	28.130-	223.419	-	2.747.512

NB Krediet verkeersprojecten A12/Salto is netto krediet (rekening houdend met bijdragen van derden).

Toelichting op Restantkredieten

Te handhaven kredieten

7003009 Implementatie Basisregistratie 2015

De eerste implementaties van Digikoppeling en Digimelding zijn uitgevoerd. Voor de invoering van het Handelsregister (NHR) zijn voorbereidingen uitgevoerd. De invoering van deze basisregistratie is nu in 2017 voorzien.

7003010 Implementatie Basisregistratie 2016

De invoering van de Basisregistratie Ondergrond (BRO) is uitgesteld. De invoering van deze basisregistratie is nu in 2017 voorzien. Daarnaast moet er een nog koppeling worden geïmplementeerd tussen de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en Beheer Openbare Ruimte (BOR).

7050120 Automatiseringsapparatuur 2016

Eind 2016 was gemeente Bunnik volledig over op de gecentraliseerde ICT-voorzieningen van de RID. Beoogde investeringen voor 2016 zijn uitgesteld om desinvesteringen te voorkomen. In 2017 zal duidelijk worden of de resterende investeringen alsnog moeten worden gedaan. Daarnaast wordt er ook niet automatisch vervangen, maar zaken als storingsgevoeligheid, onderhoudskosten, capaciteit en nieuwe ontwikkelingen worden afgewogen bij de vervanging. Om die reden zijn er ook vervangingen uitgesteld naar 2017.

7210017 Verkeersproject A12 Salto

Dit krediet is bedoeld als (deel)investering in voor onze gemeente belangrijke mobiliteitsmaatregelen. Voor de komende jaren concentreren die maatregelen zich, naast de traverse door Bunnik, op het

buitengebied. In 2016 heeft de Provincie gekozen voor een oostelijke ontsluiting met een directe aansluiting op de A12. Rijkswaterstaat heeft daar onder een aantal voorwaarden mee ingestemd.

In 2016 is in samenwerking met de gemeente Houten en Bunnik en onder regie van de provincie Utrecht gestart met een integraal mobiliteitsproject voor het buitengebied. Daarin staan de keuze van maatregelen centraal die er toe moeten leiden dat Fort Vechten beter wordt ontsloten en het buitengebied verkeersluw wordt gemaakt. Vetrekpunt is uiteraard de gekozen oostelijke ontsluiting en, eveneens een provinciaal project, de vervanging van de fietsbrug over de A12 door een fietstunnel. De resultaten zullen in de eerste helft van 2017 aan de besturen voor besluitvorming worden aangeboden.

Het budget dient vooralsnog geserveerd te blijven voor financiering van het gemeentelijk aandeel in de maatregelen.

7210035 Ontsluitingsweg Fort Vechten

Dit krediet betreft een subsidie van de provincie Utrecht voor een mogelijke ontsluiting van Fort Vechten via de Parallelweg ten zuiden van de A12.

In 2016 is in samenwerking met de gemeente Houten en Bunnik en onder regie van de provincie gestart met een integraal mobiliteitsproject voor het buitengebied. Daarin staan de keuze van maatregelen centraal die er onder andere toe moet leiden dat Fort Vechten beter wordt ontsloten.

Vetrekpunt is uiteraard de gekozen oostelijke ontsluiting en, eveneens een provinciaal project, de vervanging van de fietsbrug over de A12 door een fietstunnel. De resultaten zullen in de eerste helft van 2017 aan de besturen voor besluitvorming worden aangeboden. Afhankelijk van de uiteindelijke keuze voor de ontsluitingsroute, zal dit budget daarvoor gereserveerd moeten worden. Nadien zal na overleg met de provincie als subsidieverstrekker besloten worden of deze nog beschikbaar is/blijft.

7210036 Fiets File Vrij

De werkzaamheden voor fietsfilevrij zijn afgerond. Financieel dient er nog een bijdrage van de provincie Utrecht te worden ontvangen. De verwachting is dat de subsidie in het eerste kwartaal van 2017 wordt uitbetaald.

7211004 Actualisatie IVVV

Momenteel loopt er een studie naar verkeersmaatregelen in het buitengebied. In het Verkeersbeleidsplan is dat (in 2015) wel als aspect benoemd, maar kon toen nog niet uitgewerkt worden. Dat gebeurt nu dus wel en dat wordt naar verwachting in 2017 afgerond. Tot nu kost de uitwerking alleen nog ambtelijke uren, maar het is goed mogelijk dat er nog uitgaven moeten worden voor inhuur en om technische zaken nader uit te werken. Gezien de directe relatie met het Verkeersbeleidsplan (nadere uitwerking) dient dit krediet overgeheveld te worden naar 2017.

7211007 Verbeteren openbaar vervoer (OV) en fietsverkeer

In 2016 is de gemeente bezig geweest met verbetering van het openbaar vervoer. Vanwege het wachten op een beslissing van de provincie Utrecht over wijziging in de buslijnen, vindt uitvoering plaats in 2017.

7211016 Uitvoering verkeersbeleidsplan

Dit krediet betreft de uitvoering van Lokaal Maatwerk 2016. Voor de uitgaven wordt een subsidie ter hoogte van 70% ontvangen. De financiële afrekening van Lokaal Maatwerk 2016 vindt plaats in 2017. Dit krediet dient daarom gehandhaafd te blijven.

7630001 Ontwikkeling Accommodatiebeleid

Al enige jaren is er een krediet beschikbaar voor de herijking en harmonisering van het accommodatiebeleid. In 2014/5 zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd naar de mogelijkheden tot harmonisering. Ook is een onderzoek gestart naar de gebruiksmogelijkheden van de MFA de Kersentuin, als voorbeeld voor de harmonisering en een verbetering van het gebruik voor maatschappelijke doeleinden. In 2017 krijgen deze gesprekken een vervolg.

Mede gelet op het feit dat er lokalen voor scholen leegstaan in de verschillende MFA's in de gemeente in verband met de opheffing van een school en de terugloop van leerlingen, is het van belang tot goede uitgangspunten te komen voor de leegstaande lokalen en ruimtes. Samen met de drie beheerstichtingen wordt gewerkt aan een plan voor een beter en optimaler gebruik van de locaties.

7721008 Containers werf

Deze investering is vooralsnog, in verband met de overgang van de gemeentewerf naar RMN niet uitgevoerd. RMN stelt een nieuw plan op. Dit krediet dient gehandhaafd te worden.

De volgende (restanten) van kredieten zijn niet meer nodig en worden afgeraamd:

Rekening	Omschrijving	Beschik- baar	Besteed t/m	Vermeerderingen in	Verminderingen in	Restant afvoeren
		gesteld krediet	2015	2016	2016	
	Restant niet meer nodig - afgeraamd					
7003008	implementatie basisregistraties 2014	92.000	6.975	0	0	85.025
7050009	Vervanging airco computerruimte	10.000	3.314	3.314	0	3.372
7050033	Digitalisering bouw vergunningen	75.000	47.587	27.046	0	368
7050093	Oprichten RID Utrecht	330.000	314.650	18.824	0	3.474-
7050095	Netw erkbekabeling	67.500	28.463	10.228	0	28.809
7050098	Digitalisering tekeningen gebouw en	6.000	5.050	0	0	950
7050102	Personeelsinformatiesysteem	40.000	29.610	15.525	0	5.135-
7050116	Automatiseringsapparatuur 2015	7.829	0	774	0	7.055
7050121	Schermen narrow casting	7.500	0	8.370	0	870-
7210037	Renovatie brug Rijnseweg	16.000	0	11.510	0	4.490
7210038	Brug Camminghalaan	14.000	0	16.200	0	2.200-
7530019	Aurora	89.490	76.895	0	0	12.595
7530024	Vervangen toplaag tennis	135.000	0	127.727	0	7.273
7530025	8 tennisvelden Bunnik	50.000	0	49.708	0	292
7530026	Ontsluiting parkeerterrein hockey	15.000	0	15.000	0	-
7530027	Ringleiding Tolhuislaan	25.000	0	25.000	0	-
7530028	Renovatie hoofdveld Aurora	48.000	0	48.000	4.500	4.500
7560010	Groenplan 2016	42.500	0	47.079	0	4.579-
7913003	Aandelen BIGA	23.900	0	23.950	0	50-
	Totaal	1.094.719	512.544	448.254	4.500	138.420

7003008 Implementatie Basisregistratie 2014

De invoering van de Basisregistratie Kadaster (BRK) is afgerond. De invoering van de Basisregistratie Personen (Operatie BRP) is op landelijk niveau vertraagd en uitgesteld naar 2018/2019. Voor deze jaren is bij de begroting nieuw krediet aangevraagd ter hoogte van het restant budget van dit krediet. Het krediet kan worden afgesloten.

7050009 Vervanging Airco computerruimte

De airco is vervangen. Het krediet kan worden afgesloten.

7050033 Digitalisering bouwvergunningen

De werkzaamheden zijn afgerond. De bouwvergunningen zijn nu gemakkelijker beschikbaar voor medewerkers en inwoners. De papieren dossiers zijn overgebracht naar het Regionaal Historisch Centrum. Hiermee geeft de gemeente Bunnik uitvoering aan de Archiefwet.

7050093 Oprichten RID Utrecht

De implementaties zijn afgerond. Er zijn geen frictiekosten meer te verwachten. Het krediet kan worden afgesloten.

7050095 Vervanging netwerkbekabeling gemeentehuis

De vervanging van de netwerkapparatuur en netwerkbekabeling in de serverruimte en ten behoeve van het nieuwe Wifi-netwerk is afgerond. Het krediet kan worden afgesloten.

7050098 Digitalisering tekeningen gebouwen

De tekeningen zijn bijgewerkt. Het krediet kan worden afgesloten.

7050102 Personeel informatie systeem

Ingaande boekjaar 2015 is overgestapt naar een nieuw Personeelsinformatiesysteem. Inmiddels is – ook de module Keuzebudgetmanager voor het Individueel Keuzebudget in gebruik genomen – de implementatie afgerond en kan de investering worden afgesloten.

7050116 Vervanging automatiseringsapparatuur 2015

Uitgestelde vervangingen zijn in 2016 afgerond. Het krediet kan worden afgesloten.

7050121 Schermen narrow casting

De Narrow Casting schermen zijn in 2016 geleverd en geïnstalleerd. De laatste inbedrijfstellingszaken zoals gebruik instructie worden nog in 2017 uitgevoerd. Het krediet kan worden gesloten.

7210037 Renovatie brug Rijnseweg

De werkzaamheden aan de brug Rijnseweg zijn in 2016 uitgevoerd en het krediet kan worden afgesloten.

7210038 Renovatie brug Camminghalaan

De werkzaamheden aan de brug Camminghalaan zijn in 2016 uitgevoerd en het krediet kan worden afgesloten.

7530019 2e veld Aurora

In 2016 is de evaluatie omtrent het gebruik van het tweede veld afgerond en is de uitkomst dat het tweede veld blijvend door Aurora gebruikt mag worden. De gemeenteraad is hierover via een informatienota van 20 mei 2016 geïnformeerd. In deze informatienota is de gemeenteraad eveneens geïnformeerd over de keuze van Aurora om niet over te gaan tot de aanleg van kunstgras. Dit betekent, dat dit krediet kan worden afgesloten.

7530024 Vervangen toplaag tennis

In december 2015 / begin januari 2016 is gestart met deze werkzaamheden. Op 31 maart 2016 zijn deze werkzaamheden gereed gemeld door Stichting Sporthuis Bunnik. Dit krediet kan worden afgesloten.

7530025 8 tenniseelden Bunnik

In december 2015 begin januari 2016 is gestart met deze werkzaamheden. Op 31 maart 2016 zijn deze werkzaamheden gereed gemeld door Stichting Sporthuis Bunnik. Dit krediet kan worden afgesloten.

7530026 Ontsluiting parkeerterrein hockey

Op de oude handbalvelden van sportpark Tolhuislaan is parkeergelegenheid gerealiseerd voor hockeyvereniging Krommerijn. Tijdens wedstrijddagen bleek het sportpark te weinig parkeergelegenheid te hebben waardoor gevaarlijke situaties ontstonden en schade aan berm en groen ontstond. De werkzaamheden zijn gestart in het voorjaar van 2016 en gereed gemeld in oktober 2016. Dit krediet kan worden afgesloten.

7530027 Ringleiding Tolhuislaan

In 2016 heeft het Sporthuis de twee bronpompen van het sportpark Tolhuislaan vervangen door een oppervlakte waterpomp. Daarnaast is de bergingscapaciteit van de huidige hemelwaterafvoer verbeterd. De werkzaamheden zijn in februari 2016 gestart en gereed gemeld op 1 mei 2016. Het krediet kan worden afgesloten.

7530028 Renovatie hoofdveld Aurora

In de zomer van 2016 heeft renovatie van het hoofdveld van Aurora in Werkhoven plaats gevonden. Na afloop van de werkzaamheden zijn er twee keuringen uitgevoerd op de verrichte werkzaamheden. Het veld is op alle punten goedgekeurd. Het krediet kan worden afgesloten.

7560010 Groenplan 2016

In 2014 is het Groenplan 2014-2019 opgesteld. Ook in 2016 wordt uitvoering gegeven aan de vervanging van openbaar groen en gemeentelijke bomen op basis van aanvullend beschikbaar gestelde budget voor 4 jaar. In 2016 zijn in de bomen aan de Sint. Nicolaaslaan, Camminghalaan, Zeisterweg, parkeerplekken Camminghalaan en de Ds. van Haaftenlaan vervangen. Aan de Ds. Van Haaftenlaan was het een combinatie werk van zowel vervangen bomen als heesters. Daarnaast zijn een aantal heestervakken voorzien van nieuwe beplanting.

7913003 Aandelen BIGA

In de raadsvergadering van 17 december 2015 is akkoord gegaan met de aankoop van de aandelen BIGA. Deze zijn tegen verkrijgingsprijs in 2016 aangekocht. Met de aankoop kan dit krediet worden afgesloten.

Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de gemeenteraad van de gemeente Bunnik

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de gemeente Bunnik gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van de gemeente Bunnik op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeente, zoals opgenomen in het normenkader 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2016.
- Het overzicht van baten en lasten over 2016.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
- De SiSa-bijlage.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het aan de gemeenteraad op

20 december 2016 ter kennisname gezonden normenkader 2016 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Bunnik, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 350.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves bedraagt, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de paragrafen
- Overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het Bbv is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeente van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Bbv.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weer-geven van de jaarrekening in overeenstemming met het Bbv. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeente, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten

alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 1 juni 2017

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. M. Knip RA